

Van Kijfhoek (Emmikhoven en Blokland)

door
B. de Keijzer

Inleiding

De mogelijkheden die de repertoria op de leenkamers gecombineerd met andere archiefbronnen bieden, komen vooral bij voortgezet genealogisch onderzoek naar voren; in de dertiende tot en met de vijftiende eeuw zijn ze zelfs onmisbaar.¹ Om dit te onderbouwen heb ik in 1986 onder de titel 'Een jongere tak van de Heren van Arkel' een artikel geschreven zonder de genealogie van de behandelde families uit te werken.²

Mijn aandacht voor deze familiegroep werd destijds gewekt omdat er een huwelijksalliantie was gevonden tussen de tak Van Kijfhoek (een toenaam die pas vanaf 1394 is gevestigd) en de familie Van Ghiessen uit de Zwijndrechtse Waard,³ die al vroeg in de kwartierstaat voorkomt.⁴ Na ruim 38 jaar constateerde ik dat het hiervoor genoemde artikel enkele onjuistheden bevatte. Daarnaast zijn de bronvermeldingen niet meer in overeenstemming met de huidige maatstaven. Bovendien stellen archiefinstanties tegenwoordig in toenemende mate archiefbronnen via internet beschikbaar waardoor het genealogisch onderzoek zich ten opzichte van vroeger meer en meer kan verdiepen en verbreden. Bij elkaar waren dit voldoende redenen om het artikel te herschrijven en uit breiden met de genealogie van genoemde families.

Door vererving en koop bezat de familie Van Kijfhoek op den duur een omvangrijk complex aan leengoederen. Zo veel dat het opzoeken en volgen van de opeenvolgende beleningen een gecompliceerde aangelegenheid is. Om ruimte te besparen werd bij het publiceren van de leenrepertoria in 'Ons Voorgeslacht' indien mogelijk terugverwezen naar eerder gepubliceerde beleningen zowel in het lopende jaar als in eerdere jaargangen. Het kan zijn dat door mij bij het terugzoeken fouten zijn gemaakt.

De genealogie van deze familiegroep is naar het heden toe verder uitgewerkt dan gebruikelijk is bij andere publicaties over middeleeuwse families omdat er meerdere raakvlakken zijn met de kwartierstaat.

Emmen, 2024 (afgesloten 14 februari).⁵

¹ B. de Keijzer, Repertoria op de leenkamers in het Graafschap Holland: in: *Zuidhollandse Genealogieën* (Rotterdam, 1986).

² B. de Keijzer, Een jongere tak van de Heren van Arkel, in: *Zuidhollandse Genealogieën* (Rotterdam, 1986).

³ B. de Keijzer, Genealogie Van Ghiessen, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 38 (1983), blz. 269-272; De familie Van Ghiessen, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 40 (1985), blz. 768.

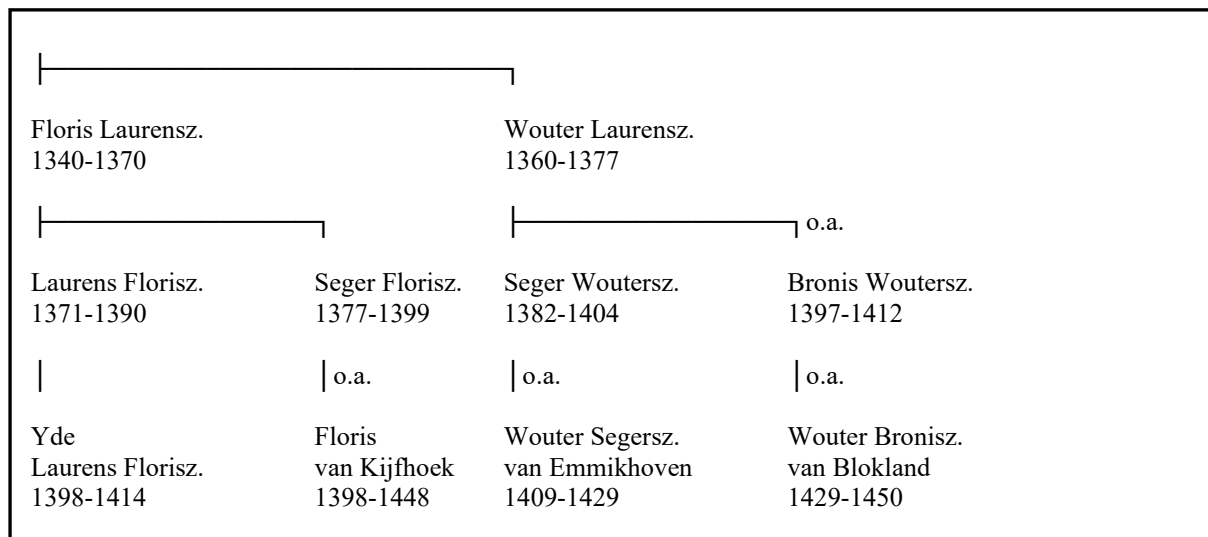
⁴ De meest recente versie tot en met generatie XXI d.d. 5-12-2023 is op HoGenDa geplaatst.

⁵ Deze versie is afgesloten 26 april 2026 nadat enige nieuwe gegevens zijn toegevoegd. Eventuele aanvullingen en verbeteringen op deze publicatie s.v.p. richten aan de webmaster van HoGenDa: webmasters@onsvoorgeslacht.nl

De verbinding tussen de families Van Ghiessen en Van Kijfhoek

De oudst bekende stamvader Lodewijk van Ghiessen was gehuwd met Yde Loukin Florisdr. Zij droeg op 15 januari 1414 twee stukken land, gelegen in Zwijndrecht, namelijk 4 morgen 45 roeden, in ‘Scildemanskinderenambacht’, en 8 morgen aldaar, op ‘Waelnisse’, over aan Floris van Kijfhoek.⁶ Voor Yde was het haar tweede huwelijk, want op 17 juni 1398 werd zij door Willem van Lynden ‘getocht’ aan de tienden van ‘Achthoeve’ in het ambacht Wioldrecht.⁷ Over leengoederen, gelegen in Zwijndrecht, werden na het verschijnen van het repertorium een aantal aanvullingen en correcties gepubliceerd, waaruit blijkt dat voornoemde Yde dochter was van Christina, weduwe van Laurens (Loukin) Florisz. Christina bezat de lenen nog op 13 augustus 1407 en waarbij Dirk van Loo hulde voor haar deed.⁸

De aanvankelijke vraagstelling waarom Yde Laurens Florisdr. in 1414 haar lenen aan Floris van Kijfhoek overdroeg bleek, nadat de genealogie was opgesteld, afdoende te beantwoorden: hij was haar neef. Uit een andere tak, die van Wouter Laurensz., stammen de latere families Van Emmikhoven en Van Blokland af (geneagram 1).



Geneagram 1. De familie Van Kijfhoek c.a.

Floris Laurensz. en Wouter Laurensz. (geneagram 1) worden als broers beschouwd op grond van het door hun gevoerde patroniem en heraldische wapen: twee beurtelings gekanteelde dwarsbalken met in het schildhoofd een barensteel met drie hangers. Maar valt dit verder te onderbouwen? De volgende oorkonde geeft daar antwoord op.

Op 24 juli 1370 zegelden Floris Laurensz., Wouter Laurensz., en Marcelis Aernt Voszoon, als neven van ‘Eghen Vos Claes Morints soen, ende Willem Scone’, broers, die manschap doen met ledige hand voor de Heer van Arkel.⁹

⁶ Hoek, Leenkamer Arkel (1976), blz. 289 (leen 44). In de publicatie staat per abuis ‘Boukijn’ i.p.v. ‘Loukijn’.

⁷ Kort, Grafelijke lenen Grote Zuidhollandse Waard (1996), blz. 317 (leen 150).

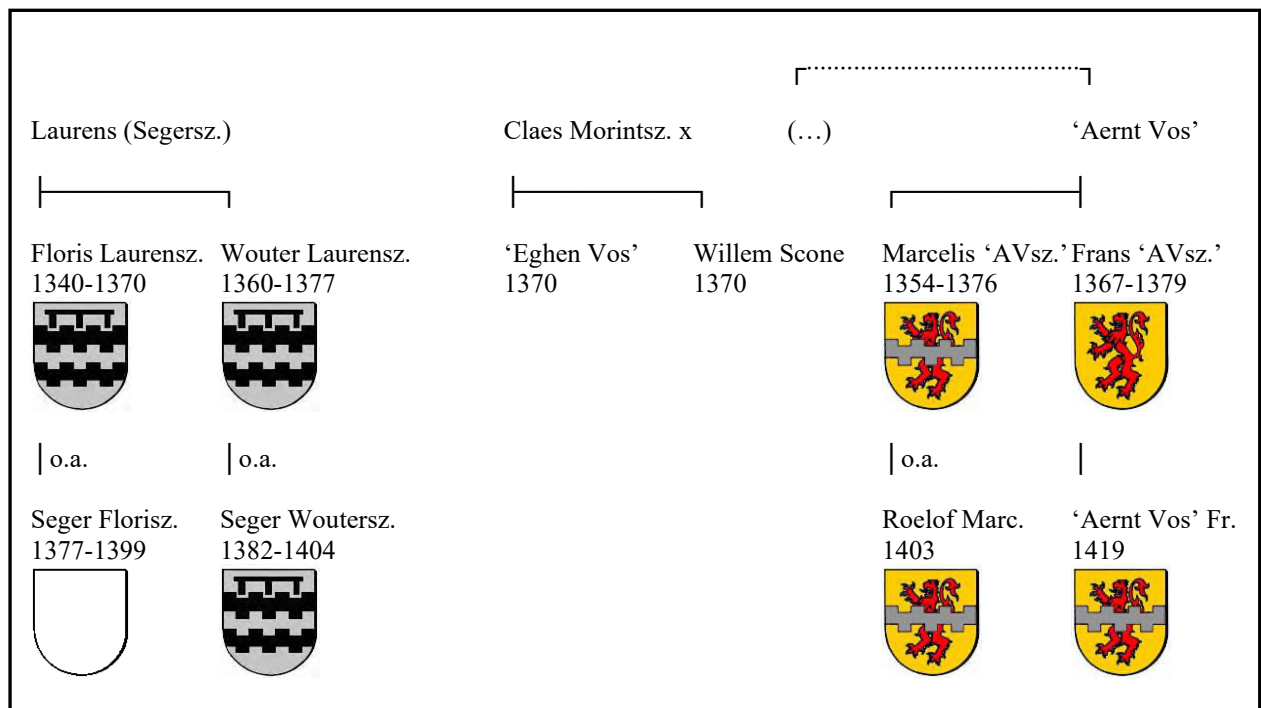
⁸ Kort, Leenkamer Arkel-6 (1985), blz. 375 (leen 44 - aanvullingen en correcties).

⁹ Geldersarchief, Graven en hertogen van Gelre, graven van Zutphen inv.nr. 5132, d.d. 24-7-1370. Zie: bijlage II.

De familierelatie tussen Eghen Vos Claes Morintz. en Willem Scone met hun neven Floris en Wouter Laurensz. zal mogelijk via vaderszijde lopen zonder dat op enigerlei wijze te kunnen duiden, terwijl hun neef Marcelis Aernt Vosz. vermoedelijk een verwant van moederszijde is. In de stad Gorinchem komt een familieclan voor waarin de vaste naamscombinatie ‘Aernt Vos’ gewoon is. Deze naamscombinatie is zowel via mannelijke als vrouwelijke lijnen doorgeven. Het is daarom een lastige zaak om de genealogie van deze familieclan samen te stellen. Gelukkig zijn er veel zegels¹⁰ en wapenbeschrijvingen¹¹ van individuele leden van dit geslacht voorhanden, zodat er een redelijk beeld kan worden gevormd over de opeenvolgende generaties waarbij het doorgeven van de hiervoor genoemde naamscombinatie een verbindende factor is. Marcelis Aernt Vosz. is vrijwel zeker een broer van Frans Aernt Vosz. Van Frans Aernt Vosz. is het wapen in kleur bekend, namelijk een rode leeuw op een veld van goud.¹² In dit wapen ontbreekt opmerkelijk genoeg de beurtelings gekanteelde dwarsbalk lopende over de borst van de leeuw, die zijn zoon, broer en neef wel in hun wapen voeren. Hoewel er geen zegel van Frans Aernt Vosz. is gevonden, lijkt diens wapen onjuist te zijn weergegeven maar de kleuren zullen wel op waarheid berusten.¹³

In het geneagram is bij hem het wapen opgenomen, zoals dat door Van Kuyl is beschreven. In de wapens van de andere leden van de familie is de beurtelings gekanteelde dwarsbalk in een grijstint (dus niet bedoeld als zilverkleur) uitgevoerd.

De oorkonde van 1370 leidt tot de volgende hypothetische opstelling (geneagram 2).



Geneagram 2. De families Kijfhoek en ‘Vos’ te Gorinchem.

¹⁰ De Keijzer, Den Hertog, Schepenzegels, blz. 35, 43, 51.

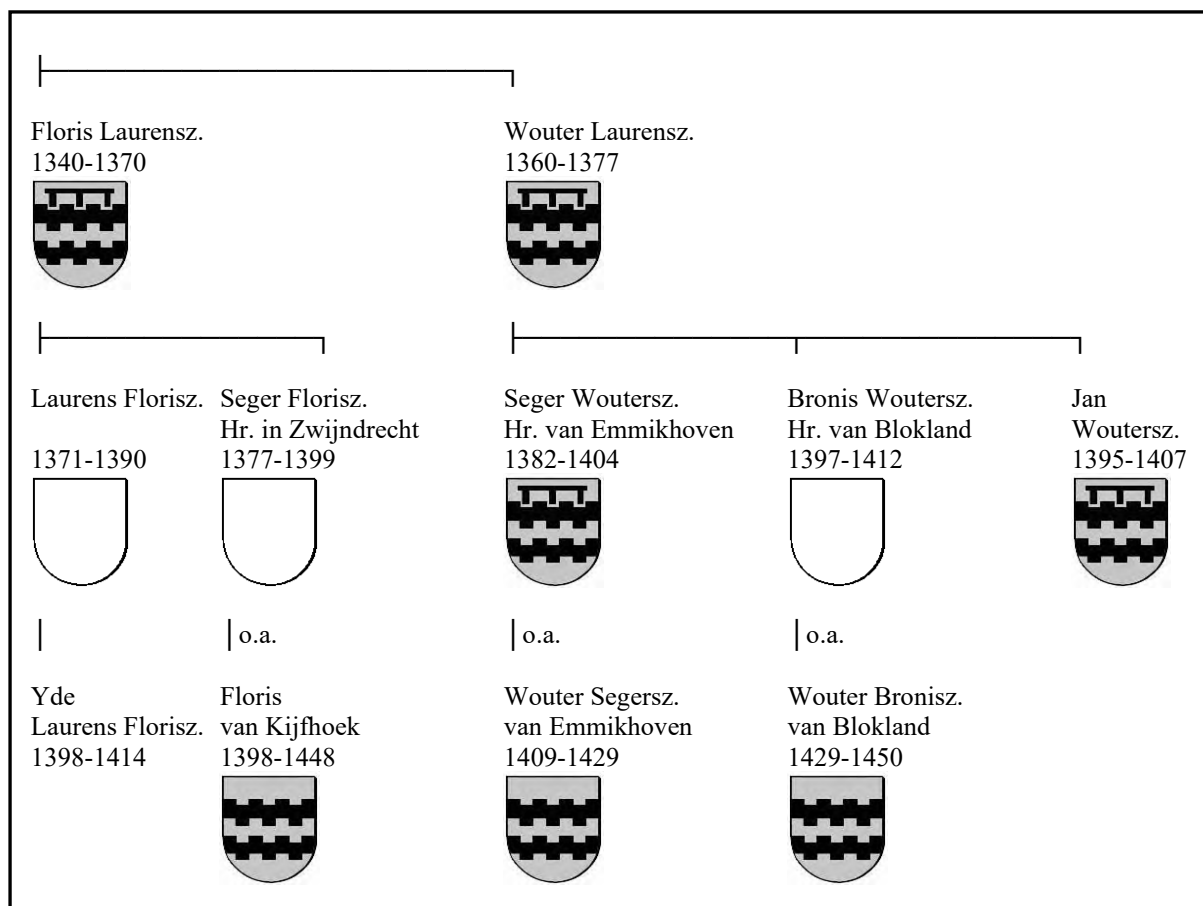
¹¹ Wapenboek van Kuyl.

¹² Wapenboek van Kuyl, blz. 25.

¹³ Wapenboek Van Kuyl, blz. 25. Hij geeft in het wapenboek ten onrechte het gekleurde wapen weer van Marcelis Aernt Vosz., als ‘in rood drie zilveren plompenbladeren’. Dit wapen betreft een andere familie waarin zich ook de vaste naamscombinatie ‘Aernt Vos’ manifesteert.

Heraldiek

Aanvankelijk voerde de familiegroep twee zwarte beurtelings gekanteelde dwarsbalken op een zilver veld met in het schildhoofd een zwarte barensteel met drie hangers. Ruwweg na 1400 verdwijnt de barensteel uit het wapen, maar de kleuren blijven onveranderd (geneagram 3).



Geneagram 3. Wapenschouw.

Floris van Kijfhoek voert als helmteken een drakenkop met een lange hals (1436). De nazaten van Wouter Laurensz. voeren als helmteken twee zwarte steenbokhorens.¹⁴

Verwantschap met het geslacht Van de Lede – Van Arkel

Bij een zoektocht naar de vader van de broers Floris- en Wouter Laurensz. ging de aandacht uit naar een Laurens Herbarensz., vermeld in 1329 en 1339.

Op 30 maart 1357 werd Herbaren Laurensz. beleend met 5½ morgen en 3 morgen land gelegen in Acquoy.¹⁵ Hij was leenvolger van Laurens Herbarensz., die vermeld wordt in de jaren 1329 en 1339 als ‘Laurentius filius Hertberi de Hoeclem’, en gegoed was te Roemde (= Rump)

¹⁴ CBG, Collectie Muschart, kaart 29 (1): Van Blokland voert twee zwarte beurtelings gekanteelde dwarsbalken in zilver; helmteken twee zwarte steenbokhorens.

¹⁵ Kort, Leenkamer Voorne (1977), blz. 196 (leen 26).

dichtbij Acquoy).¹⁶ Laurens, zoon van Herbaren van Heukelom, wordt in verschillende publicaties als bastaard bestempeld.¹⁷ Zijn vader, Herbaren van Heukelum, vermeld 1318-1333, voerde als wapen: twee beurtelings gekanteelde dwarsbalken van rood in een veld van zilver vergezeld in het schildhoofd van twee zwarte merletten.¹⁸ Vervolgens kwam een in 1321 voorkomende Laurens Woutersz. in beeld, die op grond van de vernoemingsgewoonte ook heel goed als vader zou passen. Loukin Woutersz. wordt in 1321 genoemd als leenmangetuige,¹⁹ terwijl hij – nu vermeld als Laurens Woutersz. – op 9 oktober 1321 zegelt als schepen van Gorinchem dat een geheel ander heraldisch wapen (afb. 1) vertoont.²⁰



Afb. 1. Zegel van Laurens Woutersz. (1321).²¹
(Regionaal Archief Gorinchem, foto auteur)

Beide voorgaande opties, namelijk Laurens Herbarensz. en Laurens Woutersz. als vader van de broers Floris- en Wouter Laurensz., vallen af vanwege het gevoerde wapen. Bij verder zoeken kwam ook de familie Van Dalem in beeld. Deze familie placht te zegelen met het ‘Arkel’-wapen met een barensteel, althans de jongere takken, overeenkomende met de wapenvoering door Floris- en Wouter Laurensz., maar wel in een andere kleurstelling. De naam Laurens komt een keer voor maar dat kan op toeval berusten. De naam Floris daarentegen refereert naar de oudste stamvader Floris van Dalem, vermeld in 1254.²²

Een mogelijke link tussen beide geslachten werd aanvankelijk gezien in een Floris van Dalem, die op 6 september 1345 gegoed was in Ridderkerk,²³ in die zin dat deze Floris mogelijk identiek zou zijn aan Floris Laurensz. vanwege zijn bezit in Ridderkerk. Later blijkt dat Floris Laurensz. door zijn huwelijk gegoed in de Zwijndrechtse Waard dus was het niet vreemd indien hij ook in Ridderkerk land had liggen. Echter Floris Laurensz. en zijn nazaten komen nooit met de toenaam Van Dalem voor. Floris van Dalem, vermeld in 1345, had een dochter Belij. Zij

¹⁶ De Fremery, Cartularium, nr. 340, resp. nr. 490.

¹⁷ Groesbeek, Arkeliana Vetera II, kol. 267; Dek, Van Arkel, kol. 324-327.

¹⁸ Van Kuyl, Wapenboek, blz. 127. Onder de naam ‘Ackooij’. Zijn zoon, Otto van Heukelum, kocht in 1371 de heerlijkheid Acquoy.

¹⁹ Kort, Leenkamer Arkel-6 (1985), blz. 376 (leen 39 - aanvullingen en correcties).

²⁰ RAG, Gorinchem Collectie Handschriften inv.nr. 26-31, d.d. 9-10-1321.

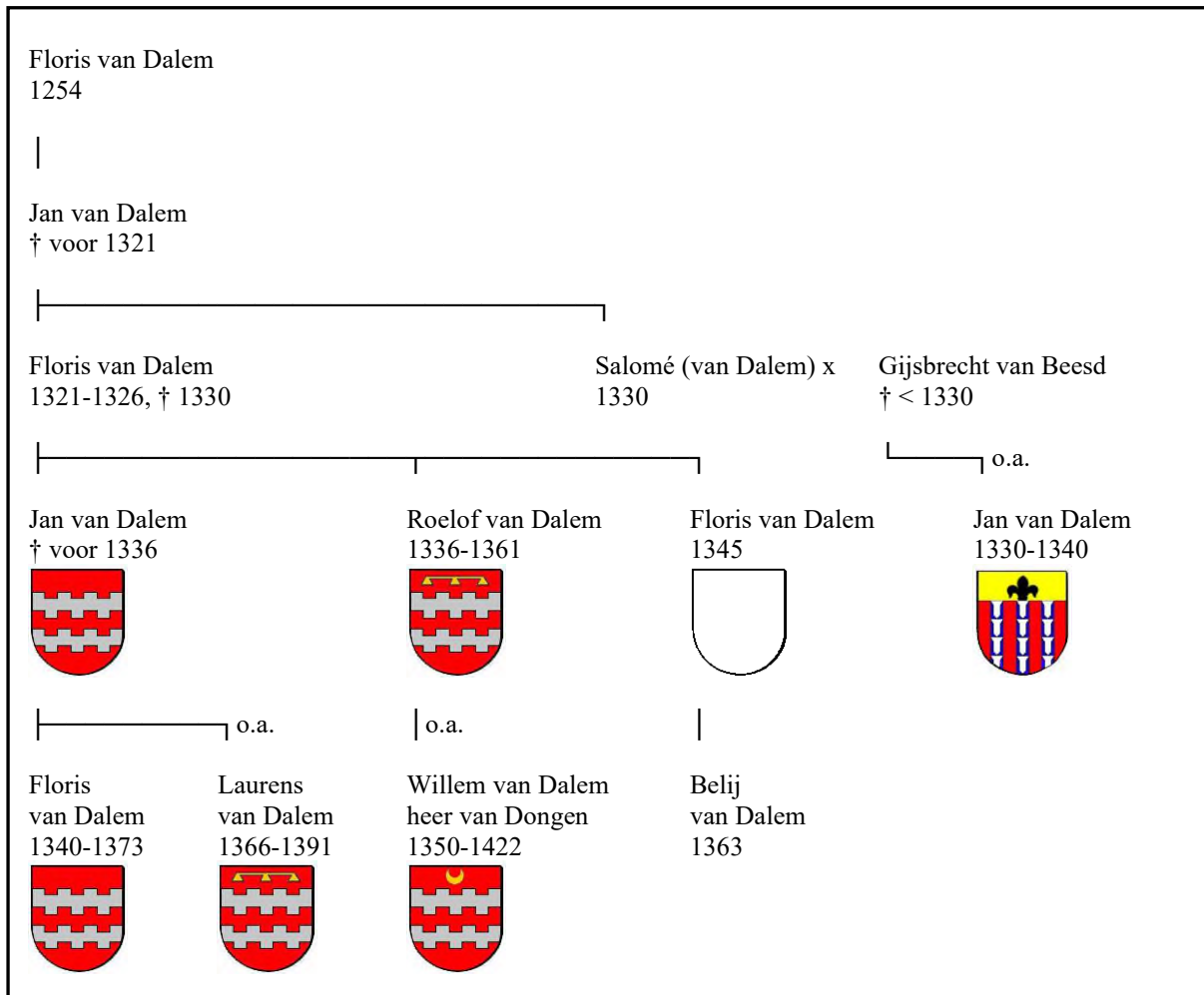
²¹ Beschrijving: 1. omschrift: * S'WOVT[-]OVR[-]SOE
2. kenmerken: rond, ca. - mm, bruine was, geschonden.
3. zegelbeeld: een gotisch schild.
4. wapen: een vogel met gespreide vleugel.

²² OHZ-II, nr. 998, d.d. 17-3-1254; HUA, Van Buchel-Booth (toegang 555) inv.nr. 13, fol. 120v-121; Verz. Van Winssen (toegang 544) inv.nr. 3, fol. 189-190v (vidimus van 5-2-1360).

²³ Kort, Leenkamer Oosterhout (2006), blz. 557 (leen 45).

werd door Bartholomeus Pietersz. van Bleskensgraaf op 14 juni 1363 getocht aan het vierde deel van de tienden van Bleskensgraaf.²⁴ Chronologisch gezien zal deze Floris van Dalem de jongste zoon van Floris van Dalem, overleden in 1330, zijn.

Ook deze mogelijkheid leverde niets op ook al kan hier het gebrek aan bronnen een rol spelen. De oudste generaties van de familie Van Dalem kunnen als volgt in beeld worden gebracht (geneagram 3).



Geneagram 3. Van Dalem

Conclusie: voorgaande heeft niets concreets opgeleverd over een mogelijke connectie tussen de familie Van Kijfhoek en het geslacht Van de Lede – Van Arkel.

²⁴ Kort, Grafelijke lenen Alblasserwaard (1997), blz. 19-20 (leen 8).

Genealogie

I. Laurens (Segersz.)

Over deze stamvader, die in de eerste helft van de 14^e eeuw geleefd zal hebben, is – zoals hiervoor al aan de orde is gekomen – niets bekend. Opvallend is dat hij twee kleinzoons heeft met de naam ‘Seger’. Misschien een verwijzing naar de naam van zijn vader.

Kinderen:

1. Floris Laurensz., volgt II-a.
2. Wouter Laurensz., volgt II-b.

II-a. Floris Laurensz., vermeld 1340-1370, schepen van Gorinchem (1340, 1355), baljuw van Heusden (1364-1368),²⁵ tr. N.N., dr. van Hendrik Ydo Wittensz. (1311).

De vrouw van Floris Lourensz. komt niet in een oorkonde voor, maar gezien de vererving van goederen in de Zwijndrechtse Waard w.o. Hendrik Ido Ambacht en de later terugkerende naam ‘Hendrik Ydo’ is zij ongetwijfeld een dochter van Hendrik Ydo Wittensz., vermeld 1311.²⁶



Afb. 4. Zegel van Floris Laurensz. (1340).²⁷
(Regionaal Archief Gorinchem)

Van Floris Laurensz. zijn drie verschillende modellen zegels bewaard gebleven. De eerste is vermeld met het jaartal 1430.²⁸ Met dit jaartal is het zegel opgenomen in de beschrijving van

²⁵ Kort, Graven van Holland, blz. 294, inv.nr. 1718 t/m 1720.

²⁶ Dekker, Putten en Strijen, 1235-1459, no. 18, d.d. 15-9-1311 (oorspronkelijk inv.nr. 68; thans no. 72); zie voetnoot nr. 14, blz. 496, in: *Verslagen en Mededelingen Bronnen Oud-Vaderlands recht* (1971). Zij zijn de naamgevers aan Schildmanskinderenambacht en Hendrik-Ido-Ambacht.

²⁷ Beschrijving: 1. omschrift: S'FLOR/ENS/LOVR'/SOEN
2. kenmerken: rond, ca. 24 mm, bruine was, gaaf.
3. zegelbeeld: een gotisch schild gevat in een sierboogvierpas versierd met bloemen verweven met een rondboogvierpas.
4. wapen: twee beurtelings gekanteelde dwarsbalken met in het schildhoofd een barensteel met drie hangers.
5. opmerking: 1430 geamendeerd in 1340.

²⁸ Wapenboek Van Kuyl, blz. 16v. Hij staat éénmalig genoteerd als schepen, maar er wordt helaas niet verwezen naar een wapen wat bij vele andere schepenen veelal wel het geval is.

de losse zegelcollectie.²⁹ Bij nadere bestudering van het zegel en vergelijking met die van 1354 viel eerst thans de nauwe overeenkomst op ondanks dat het omschrift en zegelbeeld iets anders is. Hoewel er geen volstrekte zekerheid is, lijkt het er op dat het jaartal 1430 een verschrijving is van 1340 (afb. 4). Het tweede type zegel staat vermeld met het jaartal 1354, maar in dat jaar was hij geen schepen van Gorinchem (afb. 5),³⁰ maar dat was hij wel in 1355 (afb. 6).³¹



Afb. 5. Zegel van Floris Laurensz. (1354).³²
(Regionaal Archief Gorinchem)



Afb. 6. Zegel van Floris van Kijfhoek (1355).³³
(Nationaal Archief, foto H. den Hertog)

²⁹ De Keijzer, Den Hertog, Schepenzegels, blz. 52.

³⁰ De Keijzer, Den Hertog, Schepenzegels, blz. 34.

³¹ NA, Heerlijheidsarchief Assendelft (toegang 3.19.05) inv.nr. 13, d.d. 23-4-1355.

³² Beschrijving: 1. omschrift: [S'F]LO/RES·L/OVR'·S/ONE*
2. kenmerken: rond, ca. 21 mm, bruine was, geschonden.
3. zegelbeeld: een gotisch schild gevat in een sierboogvierpas versierd met vermoedelijk bloemen verweven met een rondboogvierpas.
4. wapen: twee beurtelings gekanteelde dwarsbalken met in het schildhoofd een barensteel met drie hangers.
5. opmerking: de barensteel valt bijna niet te onderscheiden.

³³ Beschrijving: 1. omschrift: [S'F]LO/RES·L/OVR'·S/ONE[*]
2. kenmerken: rond, ca. - mm, groene was, geschonden.
3. zegelbeeld: een gotisch schild gevat in een sierboogvierpas versierd met vermoedelijk bloemen verweven met een rondboogvierpas.
4. wapen: twee beurtelings gekanteelde dwarsbalken met in het schildhoofd een barensteel met drie hangers.
5. opmerking: de barensteel valt bijna niet te onderscheiden.

Op 24 juli 1370 zegelden Floris Lourensz., Wouter Lourensz., en Marcelis Aernt Vos zoon, voor hun neven Eghen Vos Claes Morints soen, ende Willem Scone, broers, als zij manschap doen met ledige hand.³⁴ Dit derde type zegel is een nieuw model en waarbij het omschrift in het Latijn is gesteld (afb. 7).



Afb. 7. Zegel van Floris Laurensz. (1370).³⁵
(Geldersarchief)

Uit dit huwelijk:

1. *Laurens (Loukin) Florisz.*, vermeld 1371-1390, schepen van Gorinchem (1371, 1390),³⁶ overl. voor 5 mei 1398, tr. *Kerstine die Blonde*, vermeld 1382, dr. van Jan die Blonde (1331-1366).

Op 7 december 1382 verkocht Zweder van Bloemenstein, ridder, aan Laurens- en Seger Florisz. de tienden van Boeicop, en bevestigt dat hij wettig betaald is.³⁷ Hierna werd Loukin Florisz. op 10 december 1382 beleend met de helft van de koren- en smaltienden van Boeicop, gedeeld met Seger Florisz., zijn broer. Hij tochtte zijn vrouw 'Kerstine Jan die Blondedr.' aan dit leen.³⁸

Zij is een dochter van Jan die Blonde, knaap, raadslid van Holland (1345-1348, 1355),³⁹ leenman van Putten (1331-1359),⁴⁰ en van Arkel (1357-1366).⁴¹ Zijn zoon (en haar broer) is ongetwijfeld Jan die Blonde, schepen van Gorinchem (1382, 1384, 1389, 1392),⁴² wiens een zegel uit 1392 bewaard is gebleven (afb. 8).⁴³

³⁴ Geldersarchief, Graven en hertogen van Gelre, graven van Zutphen (toegang 0001) inv.nr. 5132 (Bijlage I).

³⁵ Beschrijving: 1. omschrift: S'FLORE/NCI·FI/LI·LAV/RENCI

2. kenmerken: rond, ca. 22 mm, bruine was, licht beschadigd.

3. zegelbeeld: een gotisch schild, geplaatst in een vierhoekvormige sierlijst, gevat in een rondboogvierpas geplaatst op een vierhoekvormige sierlijst getopt met drie bolletjes.

4. wapen: twee gekanteelde dwarsbalken met in het schildhoofd een barensteel met drie hangers.

³⁶ Wapenboek van Kuyl, blz. 5v, 6v.

³⁷ HUA, Verzameling Van Buchel-Booth inv.nr. 17, fol. 97v, d.d. 7-12-1382. Zie: bijlage III-p.

³⁸ Kort, Leenkamer Vianen (1986), blz. 508 (leen 402B). Zie: bijlage III-g en III-h.

³⁹ Brokken, Hoekse en Kabeljauwse twisten, blz. 173, 469 t/m 473, 520.

⁴⁰ Kort, Leenkamer Putten (1979), blz. 155 (leen 151), blz. 220 (leen 274).

⁴¹ Kort, Leenkamer Arkel-1 (1984), blz. 222 (leen 43).

⁴² Wapenboek van Kuyl, blz. 6-6v.

⁴³ De Keijzer, e.a., Schepenzegels, blz. 39.



Afb. 8. Zegel van Jan die Blonde (1392).⁴⁴
(Regionaal Archief Gorinchem)

Op 4 maart 1388 droeg Laurens Florisz. zijn helft van de koren- en smaltienden van Boeicop op aan Gijsbert van Loon Segersz. en Hendrik Ye Segersz., beiden voor een vierde deel.⁴⁵ Bartholomeus Monnensz. werd op 5 mei 1398 beleend met 9 hond land, gelegen Zwijndrecht in het ambacht van Seger Florisz., in twee weren; het eerste is groot 15 hond en strekt van Laurenhoeve tot aan de steeg van 'Heynric Yden', belend ten zuiden Gijsbrecht Moelnaer en ten noorden wijlen Laurens Florensz., en het tweede is groot 14 hond en gelegen als het eerste, belend ten zuiden Gijsbrecht Moelnaer en ten noorden Claes van Driel.⁴⁶

Uit dit huwelijk:

1. *Yde Loukin Florisdr.*, vermeld 1398-1414, tr. 1^e (voor 17 juni 1398) *Willem van der Lijnden*, tr. 2^e *Lodewijk van Ghiessen*,⁴⁷ vermeld 1403, 1414, zn. van Aernout van Ghiessen en Ida Hugo Folpertsdr.

2. *Seger Florisz. van Kijfhoek*, volgt III-a.

III-a. *Seger Florisz. van Kijfhoek* (vanaf 1394 komt hij voor met de toenaam 'Van Kijfhoek'),⁴⁸ heer van Hendrik Ido Ambacht (1382), Schildmanskinderenambacht (1386), vermeld 1377-1399, in dienst van de baljuw van Zuidholland (1379), rentmeester van Altena (1387),⁴⁹ poorter van Dordrecht (1388), pachter van de Hollandse tolleren (1391), schout van 'Strienemonde' (1393), tollenaar te Woudrichem (1393-tot zijn overlijden), rentmeester van Altena (1393-tot zijn overlijden), kastelein van Loevestein (1398-tot zijn overlijden),⁵⁰ baljuw van het Land van

⁴⁴ Beschrijving: 1. omschrift: S·IAN/DIE/BLO/NDE

2. kenmerken: rond, ca. 22 mm, groene was, geschonden.

3. zegelbeeld: een gotisch schild bevat in een vierpas met sierbogen versierd met takjes, verweven met een rondboog vierpas.

4. wapen: een adelaar.

⁴⁵ Kort, Leenkamer Vianen (1986), blz. 508 (leen 402B, resp. 402C en 402D). Zie: bijlage III-i.

⁴⁶ Hoek, Leenkamers Wassenaar (1978), blz. 176 (leen 53).

⁴⁷ B. de Keijzer, Genealogie Van Ghiessen, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 38 (1983), blz. 269-271; De familie Van Ghiessen, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 40 (1985), blz. 768.

⁴⁸ Prevenier, Dagvaarten I, blz. 270.

⁴⁹ CBG, Collectie J.P. de Man, dossier Van Kijfhoek: Seger Florisz. zegelde als rentmeester van het Land van Altena, d.d. 30-1-1387 (1387, woensdag na St. Pauwels) (met verwijzing naar Van Buchel).

⁵⁰ CBG, Collectie J.P. de Man, dossier Van Kijfhoek: Seger Florisz. kastelein van Loevestein (met verwijzing naar Van Buchel).

Altena (1398-tot zijn overlijden), overl. tussen 6 november 1399 en 13 maart 1400, tr. *Elisabeth van Loon*, vermeld 1378-1404, overl. na 6 januari 1420, dr. van Gijsbert van Loon (1364).⁵¹

Op 11 februari 1377 werd Hendrik Ydo Wittensz. beleend met 1/16^e deel van Zwijndrecht, genaamd Hendrik Ido Ambacht, dat Witte zijn vader bedijkte, met de gift van de kerk, in erfleen in ruil voor zijn deel in de tienden aan de noodzijde van Zwijndrecht, hem toegekend door de raad, die hij de leenheer overdroeg, eventueel te komen op Seger Florisz., zijn neef.⁵²

Seger Florisz. droeg op 3 april 1378 de helft van 7 morgen 1½ hond land, gelegen Meerkerk op Hoog Bloemendaal, genaamd ‘Molenland’, op aan de Heer van Cuyk, en wordt er weer mee beleend. Hij vestigt op dit leengoed de lijftocht voor Elisabeth, dochter van Gijsbert van Loon, zijn vrouw.⁵³ Hierna wordt hij op 5 mei 1382 beleend met een zestiende deel van Zwijndrecht, genaamd Hendrik Ido Ambacht, met de gift van de kerk.⁵⁴ Op dezelfde dag wordt hij eveneens beleend met een hoeve moer op Sprang met het gerecht, belast met 16 oude schilden.⁵⁵

Op 7 december 1382 werden Laurens Florisz. en Seger Florisz. na overdracht door Zweder van Bloemenstein, ridder, ieder voor de helft beleend met de koren- en smaltienden van Boeicop.⁵⁶ Seger Florisz. tochtte op dezelfde dag Elisabeth, dochter van Gijsbert van Loon, zijn vrouw, op zijn helft.⁵⁷ Hij werd opnieuw beleend met een zestiende deel van Zwijndrecht, met de tijns op 14 augustus 1384.⁵⁸ Er is een verklaring dat Seger Florisz. op 8 september 1385 van Hertog Albrecht drie schellingen Hollands per jaar van elke morgen van 173 morgen 3 hond land, gelegen in Schildmanskinderenambacht, heeft ontvangen.⁵⁹

Op 24 juli 1386 werd Seger Florisz. beleend met de hofstede, waarop Hendrik Ydo woonde, genaamd ‘de Hof’, groot ca. 3 morgen, vrij van lammertiende.⁶⁰ Dit leen werd nadien één geheel met de andere leengoederen in de Zwijndrecht. Hij werd vervolgens op 1 september 1386 beleend met een zestiende deel van het ambacht Zwijndrecht, genaamd ‘Henrick Yden ambacht’, bedijkt en onbedijkt, met de gift van de kerk.⁶¹ Op dezelfde dag werd hij beleend – na koop van Otto, heer van Arkel,⁶² – met een ‘uitgors genaamd Bornisse’, gelegen tussen Heenvliet en Zwartewaal. Kort daarna, op 19 september, werd hij vervolgens door de Heer van Arkel beleend, bevestigd door Hertog Albrecht,⁶³ met het zestiende deel van Zwijndrecht,

⁵¹ Kort, Grafelijke lenen Gelre, blz. 20 (leen 22A).

⁵² Kort, Grafelijke lenen Zwijndrecht (1987), blz. 70 (leen 7); Van Mieris III, d.d. 11-2-1376 (= 1377) [Paasstijl]; Nibbelink, Handvesten en oorkonden, no. 70, d.d. 11-2-1376 (= 1377) [Paasstijl]. In de publicatie van Kort staat ten onrechte als jaartal 1378. De in de kop genoemde 46 morgen land behoren niet thuis onder leen 7, maar onder leen 12.

⁵³ Kort, Leenkamer Cuyk-3 (1990), blz. 65 (leen 36); Nibbelink, Handvesten en oorkonden, no. 75, d.d. 15-5-1382.

⁵⁴ Kort, Grafelijke lenen Zwijndrecht (1987), blz. 70 (leen 7).

⁵⁵ Kort, Grafelijke lenen Grote Zuidhollandse Waard (1996), blz. 310 (leen 123).

⁵⁶ Kort, Leenkamer Vianen (1986), blz. 507-508 (leen 402, resp. 402A en 402B).

⁵⁷ Kort, Leenkamer Vianen (1986), blz. 508 (leen 402A).

⁵⁸ Kort, Grafelijke lenen Zwijndrecht (1987), blz. 70 (leen 7).

⁵⁹ Nibbelink, Handvesten en oorkonden, no. 78, d.d. 8-9-1384 (= 1385) [Paasstijl].

⁶⁰ Kort, Grafelijke lenen Zwijndrecht (1987), blz. 77 (leen 14); Nibbelink, Handvesten en oorkonden, no. 85, d.d. 25-7-1387 (bij Kort: d.d. 24-7-1386).

⁶¹ Hoek, Leenkamer Arkel (1976), blz. 289 (leen 45); Van Mieris III, blz. 447, d.d. 1-9-1386. Zie: bijlage III-t. Seger Florisz. hield reeds eerder dit leen rechtstreeks van de graaf, zodat het hier mogelijk een pandschap betreft.

⁶² HUA, Verzameling Van Buchel-Booth inv.nr. 17, fol. 98v, d.d. 6-9-1388. Zie: bijlage: III-u.

⁶³ Van Mieris, deel III, blz. 447, Nibbelink, Handvesten en oorkonden, no. 81 ‘t Hart, Heenvliet, blz. 447, regist. nr. 3, d.d. 19-9-1386: Hertog Albrecht oorkondt dat hij confirmeert dat Otto van Arkel goederen in het ambacht

genaamd ‘Schildmanskinderenambacht’, 2 morgen, genaamd ‘die Oord’, 9 morgen, genaamd ‘de Steenplaats’, met tijns en hofstede, alsmede een hofstede, genaamd ‘Wittesteen’, in Zwijndrecht, gelegen buitendijks.⁶⁴ Hierna werd hij op 8 september 1388⁶⁵ en 25 januari 1390⁶⁶ met ledige hand beleend.

Op 23 februari 1388 werd Seger Florisz. beleend door Otto van Arkel voor Otto van Arkel Jansz., diens neef, met een hoeve, gelegen Goudriaan, genaamd ‘de Drie Hoeven’.⁶⁷ Daarna werd hij op 3 november 1388 beleend met de helft van achtste van het ambacht en gevolg van Zwijndrecht, zoals kerkgift, wiel, uiterdijk, ruigte, binnen- en buitendijks, gedeeld in het ambacht van Arnout van Schoonhout; dit is het ambacht Kijfhoek. Hierna volgt geen belening meer van zijn zoon, Floris van Kijfhoek, en/of later andere verwanten.⁶⁸ Hendrick- en Gijsbert Ottensz., broeders, en Seger Florisz., poorters van Dordrecht, beloofden op 3 december 1388 jonker Johan van Arkel, heer van Hagestein, Piermont en het land van Mechelen, schadeloos te zullen houden voor zijn borgstelling voor 750 Franse franken, te betalen aan heer Jan van Reynesteyn.⁶⁹

Seger Florisz. kocht op 13 april 1389 vier hoeven, gelegen Sprang, voor 566 oude Franse schilden, waarmee zijn eerdere leen te Sprang werd uitgebreid.⁷⁰ Op 6 oktober 1389 krijgt Seger Florisz. een nieuwe leenakte van de helft van 7 morgen 1½ hond land in Meerkerk,⁷¹ alsmede voor het leengoed te Sprang,⁷² omdat zijn oude in de brand van Gorinchem verloren is gegaan.⁷³ In 1390 verheft hij deze lenen met ledige hand, daarna verdwijnen ze uit de leenregistratie. Op 3 september 1391 werd Seger Florisz. als bezitter van het de helft van de koren- en smaltienden van Boeicop genoemd,⁷⁴ met de aantekening dat Seger Florisz. de halve tiende hield, onverdeeld bezit met zijn zoons Gijsbert van Loon en Hendrik Ye Segersz., die samen de andere helft hadden.⁷⁵ Ook was Seger Florisz. bezitter van de koren- en smaltienden van het overste blok van Outena.⁷⁶

Seger van Kijfhoek Florisz. werd op 20 december 1394 door Arent van Leyenburg, ridder, bij overdracht door Govert- en Hessel van Drongelen, beleend met de tiende in Munsterkerk.⁷⁷ Op 26 maart 1396 werd Seger van Kijfhoek Florisz., gehuwd met Elisabeth, dochter van Gijsbert van Loon, bij overdracht door Jan van den Campe Claesz. beleend met de helft van een zesde

en goed in Bernesse, tussen Heenvliet en Zwartewaal, met tienden en heerlijkheden verleent aan Seger Florisz. tot een onversterfelijk erfleen.

⁶⁴ Kort, Grafelijke lenen Zwijndrecht (1987), blz. 70 (leen 7).

⁶⁵ Hoek, Leenkamer Arkel (1976), blz. 272 (leen 9).

⁶⁶ Kort, Grafelijke lenen Zwijndrecht (1987), blz. 70 (leen 7).

⁶⁷ Kort, Leenkamer Hof van Zoelen (1993), blz. 232 (leen 4). Zie: bijlage IV.

⁶⁸ Kort, Leenkamer Merwede (1978), blz. 26 (leen 41); gecorrigeerd, zie: *Ons Voorgeslacht* jrg. 43 (1988), blz. 238; Nibbelink, Handvesten en oorkonden, no. 87, d.d. 7-11-1388.

⁶⁹ Drossaers, Domeinraad II, no. 444, d.d. 3-12-1388; Cod. Dipl. v.h. Hist. Gen. te Utrecht, 2^e serie, 2^e deel, 1^e afdeling (1853), blz. 224. De drie zegels zijn verloren.

⁷⁰ Kort, Grafelijke lenen Grote Zuidhollandse Waard (1996), blz. 310 (leen 123).

⁷¹ Kort, Leenkamer Cuyk-3 (1990), blz. 65 (leen 36).

⁷² Kort, Grafelijke lenen Grote Zuidhollandse Waard (1996), blz. 310 (leen 123).

⁷³ De stadsbrand te Gorinchem had plaats in 1388 en behoort tot de grootste stadsbranden die een Nederlandse stad heeft getroffen.

⁷⁴ Kort, Leenkamer Vianen (1986), blz. 508 (leen 402A).

⁷⁵ Kort, Leenkamer Vianen (1986), blz. 508-509 (leen 402B, resp. 402C en 402D).

⁷⁶ Kort, Leenkamer Vianen-3 (1988), blz. 304 (leen 680).

⁷⁷ Kort, Leenkamer Leyenberg, leen 2.

van de grote tiende in Sleenwijk en Woudrichem.⁷⁸ Afgezien van aantekeningen in de jaren 1417 en 1419 zijn er over dit leen geen verdere beleningen tot 1559 geregistreerd.⁷⁹

Hertog Albrecht beleent op 30 april 1397 Wouter van Schoonhout na dode van zijn vader met 1/3^e deel van het ambacht Kijfhoek, waarvan Seger Florisz. 2/3^e deel bezit.⁸⁰ Op 25 december 1397 vergunt hertog Albrecht aan Seger Florisz. van Kijfhoek een welgeboren man tot gewaard rechter aan te stellen in zijn ambachten in Zwijndrecht, o.a. ‘inde ambacht van Kyfhoec’.⁸¹

Op 2 juni 1398 gelast hertog Albrecht Seger Florisz., baljuw van het Land van Altena, 150 gewapende lieden uit het Land van Altena, buiten de stad Woudrichem, op te roepen en hen op 24 juni a.s. te Enkhuizen te doen zijn, ten einde tegen de Friezen ten strijde te trekken.⁸²

Seger Florisz. van Kijfhoek, gehuwd met Elisabeth, dochter van Gijsbert van Loon, werd na overdracht door Jan Venedau op 6 november 1399 beleend met de helft van een tiende in Raamsdonk, te komen op hun dochter Elisabeth.⁸³

Op 6 januari 1420 verklaarden de schepenen van Woudrichem dat Jkvr. Lijsbet van Kijfhoek afstand heeft gedaan van de gruitgelden te Woudrichem ten behoeve van haar zoon Floris van Kijfhoek, behoudens haar lijftocht.⁸⁴ Vervolgens werd op 7 maart 1420 Jkvr. Elisabeth van Kijfhoek beleend met zekere goederen, gelegen in Heer Gijsbert Botsambacht.⁸⁵

Uit dit huwelijk:

1. *Floris van Kijfhoek*, volgt IV-a.
2. *Lijsbeth Seger Florisdr. alias van Hoekenesse*, vermeld 1400-1439, tr. 1^e (tussen 11 november 1400 en 16 december 1404) *Willem van Brederode*,⁸⁶ vermeld 1371-1404, overl. tussen 16 december 1404 en 7 augustus 1411, zn. van Willem van Brederode en Jacomijn (...), tr. 2^e (voor 6 maart 1421) *Willem Westfaling Godschalksz.*

Op 11 november 1400 werd Elisabeth, dochter van Seger van Kijfhoek, beleend na overdracht door Jan Venedau met ‘alle uitland en alle vervallen dijk’ in de ambachten van heer Gijsbert Bot (van der Eem), waarbij Floris van Kijfhoek hulde deed voor zijn zuster.⁸⁷ Elisabeth, dochter van Seger van Kijfhoek, werd op 16 december 1404 beleend, met de helft van de tienden en smaltienden te Raamsdonk, met behoudt van de lijftocht van haar moeder, Jkvr. Elisabeth Gijsbertsdr., waarbij Willem van Brederode, haar man, hulde voor haar deed.⁸⁸

Op 6 maart 1421 deed Willem Westfaling Godschalksz. hulde voor Elisabeth van Kijfhoek, zijn vrouw, voor ‘alle uitland en alle vervallen dijk’ in de ambachten van heer

⁷⁸ HUA, Verzameling Van Buchel-Booth inv.nr. 17, fol. 96, d.d. 26-3-1396. Zie: bijlage III-j.

⁷⁹ Kort, Leenkamer Werken (1986), blz. 43 (leen 9).

⁸⁰ HLK inv.nr. 52, fol. 238v, d.d. 30-4-1397 (1397, mey avont).

⁸¹ Nibbelink, Handvesten en oorkonden, blz. 74, regest no. 96, d.d. 25-12-1397.

⁸² Korteweg, Rechtsbronnen, no. 223; Van Mieris III, blz. 680, d.d. 2-6-1398.

⁸³ Kort, Leenkamer De Voogd (2004), blz. 305, leen 1A).

⁸⁴ HUA, Verzameling Van Buchel-Booth inv.nr. 17, fol. 97v, d.d. 6-1-1420. Zie: bijlage III-o.

⁸⁵ HUA, Verzameling Van Buchel-Booth inv.nr. 15, fol. 120v, d.d. 7-3-1420. Zie: bijlage VIII.

⁸⁶ Van Gelder, Van Brederode, blz. 44-45.

⁸⁷ Kort, Grafelijke lenen Grote Zuidhollandse Waard (1996), blz. 278 (leen 71).

⁸⁸ Kort, Leenkamer De Voogd (2004), blz. 305 (leen 1A).

Gijsbert Bot (van der Eem).⁸⁹ Elisabeth dochter van Floris Segersz. alias Hoekenesse, droeg op 25 maart 1439 de helft van de tienden en smaltienden te Raamsdonk over aan haar broer Floris van Kijfhoek.⁹⁰

3. *Gijsbrecht van Loon*, volgt IV-b.
4. *Hendrik Ydo Segersz.*, vermeld 1388-1413, overl. tussen 1 augustus 1413 en 27 september 1418.

Hendrik Ydo Segersz. werd op 4 maart 1388 na overdracht door Laurens Florisz. beleend met een vierde van de koren- en smaltienden te Boeicop. Hij bezit dit leen nog op 3 september 1391.⁹¹ Op 31 januari 1397 werd Hendrik Ydo van Kijfhoek Segersz., na overdracht door Arent van der Dussen heer Florisz., beleend met 10 morgen tienden in 'Arentswaert', waarbij Seger Florisz., zijn vader hulde deed. Hij wordt met dit leen nog vermeld in 1400 en op 1 augustus 1413, waarna Floris van Kijfhoek op of voor 27 september 1418 er mee is beleend.⁹² Na zijn overlijden zijn beide lenen dus in handen gekomen van Floris van Kijfhoek.

IV-a. *Floris van Kijfhoek*,⁹³ heer van Hendrik Ido Ambacht, Schildmanskinderenambacht (1400) en Kijfhoek (1401), heer van Hoogblokland (1429), heer van (Nieuw)-Goudriaan (1430), heer van Stolwijk (1439), knaap (1442), vermeld 1398-1448, hoogschout van 's-Hertogenbosch (1404),⁹⁴ dijkgraaf van het hoogheemraadschap van de Zwijndrechtse waard (1409-1413),⁹⁵ baljuw, rentmeester en dijkgraaf van het Land van Altena (1411-1413), baljuw van Den Haag (1415),⁹⁶ pachter van de Tollen te Woudrichem en Schoonhoven (1415), raadsheer van Holland (1428-1445), raadsheer van Jacoba van Beieren (1429-1436), houtvester van het 'Haagsche bosch' (1434⁹⁷-1448), dijkgraaf van de Alblasserwaard (1440), poorter van Schoonhoven 25 maart 1441,⁹⁸ baljuw van Schoonhoven (1442-1445), raad (1447), testeerde 13 juni 1448,⁹⁹ overl. tussen 13 juni 1448 en 13 maart 1449, tr. 1^e (*Jutte*) van *Heukelom*,¹⁰⁰ dr. van Gijsbrecht van Heukelom en Elsbeen van Dalem, tr. 2^e *Aleid van Doornik*, verlijftocht op het huis te Den Haag 27 juni 1448, memorie,¹⁰¹ dr. van Helmich van Doornik en Jan (Johanna) van Langerak.¹⁰²

⁸⁹ Kort, Grafelijke lenen Grote Zuidhollandse Waard (1996), blz. 278 (leen 71); Nibbelink, Handvesten en oorkonden, no. 126, d.d. 6-3-1420 (= 1421) [Paaastijl].

⁹⁰ Kort, Leenkamer De Voogd (2004), blz. 305 (leen 1A).

⁹¹ Kort, Leenkamer Vianen (1986), blz. 509 (leen 402D).

⁹² Kort, Leenkamer Dussen (aanvulling) (1981), blz. 62 (leen 64).

⁹³ Smit, Dagvaarten III, blz. 154.

⁹⁴ HUA, Verzameling Van Buchel-Booth inv.nr. 17, fol. 98, d.d. 10-5-1404. Zie: bijlage III-r.

⁹⁵ F. Jorissen, *Het hoogheemraadschap van de Zwijndrechtse waard, februari 331 – februari 1955* (Schiedam, 1976), blz. 118.

⁹⁶ Rhede van der Kloot, Regeringsfamilies, blz. 33.

⁹⁷ Rhede van der Kloot, Regeringsfamilies, blz. 33.

⁹⁸ SAMH, Schoonhoven, OA inv.nr. 1129 (afschrift poortersboek), blz. 19.

⁹⁹ CBG, Collectie J.P. de Man, dossier Van Kijfhoek. Het testament werd op 27 juni 1449 bevestigd door Philips van Bourgondië.

¹⁰⁰ Haar identiteit, evenals als haar ouders, is gebaseerd op een uitvoerige analyse door mij uitgevoerd op 13 januari 2009, waarbij gebruik is gemaakt van: P.A. Henderikx e.a., *Cartularium van de heren van Veere uit het geslacht van Borsele, 1282-1481, 1555* (Hilversum, 2007), nr. 138, d.d. 14-8-1437, 142, d.d. 1-8-1437, 145 d.d. 3-9-1394, 146, d.d. 15-3-1438, 147, d.d. 20-3-1438, 148 d.d. 5-1-1440; P.C.M. Hoppenbrouwers, *Catharina-Klooster te Heusden* ('s-Hertogenbosch, 1987), inv.nr. 13, d.d. 13-3-1420.

¹⁰¹ HUA, Verzameling Van Buchel-Booth inv.nr. 17, fol. 94v, d.d. 8-10-1462. Zie: bijlage III-a.

¹⁰² B. de Keijzer, De Heren van Langerak, in: *De Nederlandsche Leeuw* jrg. 132 (2015).

Hertog Albrecht vergeeft Floris van Kijfhoek, en zijn medehelpers op 31 mei 1398 hun 'breuken en boeten' verschuldigd wegens het mishandelen van Arent van der Brugge.¹⁰³

Op 13 maart 1400 machtigt hertog Albrecht aan Floris van Kijfhoek een gewaard rechter aan te stellen in zijn ambachten in Zwijndrecht, die hij van zijn vader geërfd heeft.¹⁰⁴

Floris van Kijfhoek Segersz. werd op 7 april 1400 beleend met de rechte helft van de korenen smaltienden van Boeicop, onverdeeld met Gijsbert van Loon en Hendrik Ydensoon zijn broers, zoals Seger Florisz. zijn vader in leen hield.¹⁰⁵ Vervolgens werd hij op 9 april 1400 beleend met 6 morgen land, gelegen in Uitwijk, na dode van zijn vader Seger Florisz.¹⁰⁶ Op 11 november 1400 werd hij beleend met de ambachtsheerlijkheden 'Hendrik Ido Ambacht' en 'Schildmanskinderenambacht' etc., zoals zijn vader Seger Florisz.¹⁰⁷ Op 24 juni 1401 vindt de bevestiging plaats van de opdracht door Floris van Kijfhoek van het ambacht van Kijfhoek, gelegen in Zwijndrecht, zoals Seger Florisz., zijn vader.¹⁰⁸ Een paar dagen later, 28 juni, werd hij beleend met het ambacht Kijfhoek.¹⁰⁹ Op 5 december 1401 verleent hertog Albrecht aan Floris Segersz. van Kijfhoek voor zes jaar in al zijn ambachten in Zwijndrecht schouten en rechters aan te stellen.¹¹⁰

Floris van Kijfhoek werd op 20 maart 1407 beleend met een 'eind' van de uiterwaard in de Merwede.¹¹¹ Hierna werd hij op 20 april 1407 beleend met 15 morgen land, gelegen in Rietveld onder Arkel), genaamd 'de Bouwing', zoals heer Jan van Arkel, eventueel te ruilen. Dit leen blijkt later in handen van een andere leenman te zijn.¹¹² Op de zelfde dag volgde de belening met een eindje veen in de Merwede,¹¹³ 6 morgen land, gelegen Nieuwland, gen. 'Burgleen',¹¹⁴ 2 hond land, gelegen in Rietveld of Oosterwijk,¹¹⁵ 11 morgen, gelegen Leerbroek,¹¹⁶ twee percelen van 5½ en 4 morgen, gelegen in Leerbroek,¹¹⁷ en 13 hond land achter de Haag (Bruinsdeel).¹¹⁸

Floris van Kijfhoek werd op 14 juli 1409 aangesteld als dijkgraaf van Zwijndrecht.¹¹⁹ Hij krijgt op 6 augustus en 29 augustus 1410 vrijgeleide.¹²⁰ Op 6 april 1411 werd Floris van Kijfhoek door de graaf van Holland aangesteld als baljuw, rentmeester en dijkgraaf van het Land van

¹⁰³ Nibbelink, Handvesten en oorkonden, no. 97, d.d. 31-5-1398.

¹⁰⁴ Nibbelink, Handvesten en oorkonden, blz. 77, regist. no. 105, d.d. 3-3-1399 (= 1400) [paasstijl].

¹⁰⁵ Kort, Leenkamer Vianen (1986), blz. 508 (leen 402A); HUA, Verzameling Van Buchel-Booth inv.nr. 17, fol. 97v-98, d.d. 22-6-1400 (afwijkende datum als die van Kort). Zie: bijlage III-q.

¹⁰⁶ Kort, Leenkamer Altena-3 (1997), blz. 9 (leen 195).

¹⁰⁷ Kort, Grafelijke lenen Zwijndrecht (1987), blz. 70 (leen 7); Nibbelink, Handvesten en oorkonden, no. 106, d.d. 11-11-1400.

¹⁰⁸ Kort, Leenkamer Merwede (1978), blz. 17 (leen 22).

¹⁰⁹ HUA, Verzameling Van Buchel-Booth inv.nr. 17, fol. 94v-95, d.d. 28-6-1401. Zie: bijlage III-b.

¹¹⁰ Nibbelink, Handvesten en oorkonden, no. 107, d.d. 5-12-1401.

¹¹¹ Kort, Leenkamer Hardinxveld (1991), blz. 462 (leen 2); Kort, Leenkamer Brederode (1997), blz. 226 (leen 156); Nibbelink, Handvesten en oorkonden, no. 111, d.d. 20-4-1407.

¹¹² Kort, Leenkamer Arkel-1 (1984), blz. 200 (leen 8). Op 8 oktober 1413 wordt Splinter van den Oudengein als leenman genoemd.

¹¹³ Kort, Leenkamer Arkel-1 (1984), blz. 215 (leen 30).

¹¹⁴ Kort, Leenkamer Arkel-1 (1984), blz. 279 (leen 52).

¹¹⁵ Kort, Leenkamer Arkel-1 (1984), blz. 300 (leen 73).

¹¹⁶ Kort, Leenkamer Arkel-2 (1984), blz. 378 (leen 3).

¹¹⁷ Kort, Leenkamer Arkel-2 (1984), blz. 379 (leen 4). Verdere beleningen zijn er niet.

¹¹⁸ Kort, Leenkamer Arkel-2 (1984), blz. 383 (leen 15).

¹¹⁹ Scheffer, Beveelboek II, blz. 8; Nibbelink, Handvesten en oorkonden, no. 112, d.d. 13-7-1409.

¹²⁰ Nibbelink, Oorkonden en handvesten, no. 113, d.d. 6-8-1410; no. 114, d.d. 29-8-1410.

Altena met de kleine tolleren te Woudrichem, totdat de graaf of Jan van Langerak de aanstelling opzeggen.¹²¹ Graaf Willem VI van Holland, heer van Altena vergunt Floris van Kijfhoek op 17 augustus 1412 een nieuwe molen te zetten te Giessen in het Land van Altena, en verleent hem het recht die te gebruiken met het gemaal dat vanouds tot de oude molen behoorde, onder voorwaarde dat de graaf tegen betaling van 120 Engelse nobelen het recht kan terugkopen.¹²² Jan van Langerak werd op 13 mei 1413 door de graaf van Holland aangesteld als drossaard, baljuw en rentmeester van het Land van Altena, en als kastelein van het slot Loevestein.¹²³ Floris van Kijfhoek krijgt op 8 november 1413 zijn hofstede en hoeve, gelegen in Hendrik Ido Ambacht, tiendvrij in ruil voor zijn tiende in Riederambacht.¹²⁴ Op 14 januari 1414 werd hij bevestigd in het leen 'een eindje veen' in de Merwede,¹²⁵ alsmede 6 morgen land, gelegen in Oosterwijk,¹²⁶ 6 morgen land, gelegen in Nieuwland,¹²⁷ en 2 hond land, gelegen in Rietveld of Oosterwijk,¹²⁸ te komen op zijn oudste dochter, voor verleende diensten. De graaf van Holland bevestigde op de zelfde dag de fundatie van een vicarie in de parochiekerk van Hendrik Ido Ambacht door Floris van Kijfhoek. De vicarie werd gewijd aan St. Anthonis.¹²⁹

Op 14 januari 1414 werd hij beleend met 4 morgen 45 roeden land in Zwijndrecht na overdracht door Yde, dochter van Loukin Florisz., gehuwd met Lodewijk van Ghiessen. Een dag later, 15 januari, krijgt hij de tijns van zijn ambachtsheerlijkheden in Zwijndrecht ten vrij eigen, waarna hij dit overdraagt aan het St. Anthoniealtaar,¹³⁰ terwijl hertog Willem van Beieren hem 50 Hollandse guldens per jaar geeft, die Thielman van den Camp 'ten zijnen behoeve' heeft afgestaan.¹³¹ Nog dat zelfde jaar kreeg hij op 5 september dit leen ten vrij eigen.¹³² Eerder, namelijk op 20 juli 1414, had hij zijn 6 morgen land, gelegen in Uitwijk, overgedragen aan Adriaen Coenraadsz.¹³³ Op 8 september 1414 kreeg hij het leen van 13 hond land achter de Haag ten vrij eigen om het te verbinden aan de kapel van St. Antonisaltaar op de kerk te Hendrik Ido Ambacht.¹³⁴

Op 3 februari 1415 werd Floris van Kijfhoek beleend met 20 morgen land in Blokland na overdracht door Floris Jan Woutersz. en krijgt het leen ten vrij eigen.¹³⁵ De graaf van Holland gaf op 18 oktober 1415 commissie aan Arend van Gent en Floris van Kijfhoek als pachters van de tolleren te Woudrichem en Schoonhoven.¹³⁶ In 1417 was Andries van Dalem, naast Floris van Kijfhoek en de drost Arend van Leyenburg, één der aanvoerders van de Hoeken op het Slot te

¹²¹ Scheffer, Beveelboek II, blz. 16; Korteweg, Rechtsbronnen, no. 245, d.d. 6-4-1411.

¹²² Korteweg, Rechtsbronnen, no. 254, d.d. 17-8-1412.

¹²³ Korteweg, Rechtsbronnen, no. 255, d.d. 13-5-1413.

¹²⁴ Kort, Grafelijke lenen Zwijndrecht (1987), blz. 70 (leen 7); Kort, Grafelijke lenen Albrandswaard en Riederwaard (1987), blz. 248 (leen 40).

¹²⁵ Kort, Leenkamer Arkel-1 (1984), blz. 215 (leen 30).

¹²⁶ Kort, Leenkamer Arkel-1 (1984), blz. 278 (leen 49 met verwijzing naar leen 30).

¹²⁷ Kort, Leenkamer Arkel-1 (1984), blz. 279 (leen 52 met verwijzing naar leen 30).

¹²⁸ Kort, Leenkamer Arkel-1 (1984), blz. 300 (leen 73 met verwijzing naar leen 30).

¹²⁹ Alders, Hendrik Ido Ambacht, blz. 26.

¹³⁰ Kort, Grafelijke lenen Zwijndrecht (1987), blz. 70 (leen 7), d.d. 15-1-1414; Nibbelink, Handvesten en oorkonden, no. 119, d.d. 18-1-1413 (= 1414) [Paasstijl].

¹³¹ Nibbelink, Handvesten en oorkonden, no. 118, d.d. 15-1-1413 (= 1414) [Paasstijl].

¹³² Hoek, Leenkamer Arkel (1976), blz. 289 (leen 44).

¹³³ Kort, Leenkamer Altena-3 (1997), blz. 9 (leen 195).

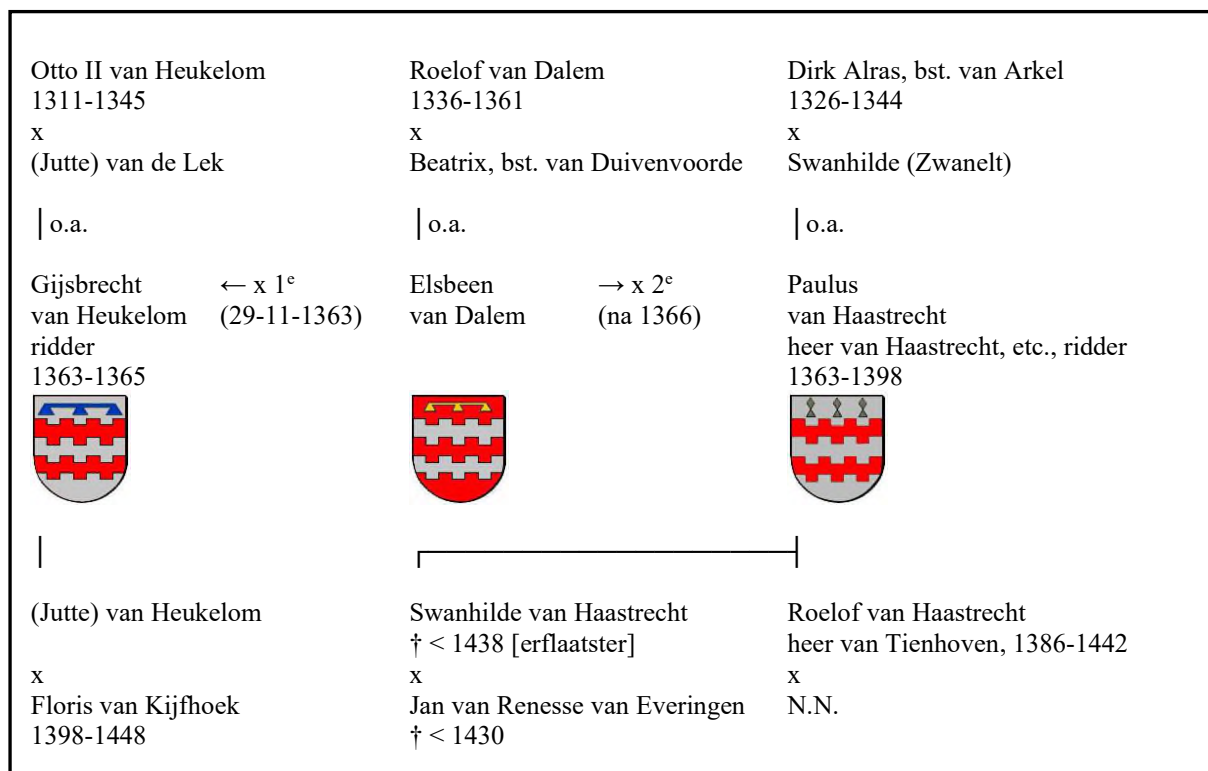
¹³⁴ Kort, Leenkamer Arkel-2 (1984), blz. 383 (leen 15); Nibbelink, Handvesten en oorkonden, no. 121, d.d. 8-9-1414.

¹³⁵ Kort, Leenkamer Arkel-1 (1984), blz. 218 (leen 34).

¹³⁶ Scheffer, Beveelboek II, blz. 35; Korteweg, Rechtsbronnen, no. 259, d.d. 8-10-1415.

Gorinchem.¹³⁷ Vanaf 25 augustus 1417 is er timmerwerk verricht aan de ‘Scutturen’, waarvoor Floris van Kijfhoek een rekening heeft ingediend.¹³⁸

In 1418 blijkt Floris van Kijfhoek te zijn beleend met 5 morgen land, gelegen in Blokland in de Lage Beemd, alsmede 6 morgen land, gelegen in Kort-Nieuwland, gen. het ‘Smalweer’.¹³⁹ Op 10 januari 1418 is er een rekening afgehoord van Jan van Dorp, Floris van Kijfhoek en Dirk die Grimmer, over de periode 7 september 1417 tot 13 december 1417, als kasteleins van Gorinchem.¹⁴⁰ Daniel van Cralingen en Floris van Kijfhoek werden op 14 februari 1418 aangesteld tot het ‘Capiteynscip’ van Rotterdam,¹⁴¹ terwijl in het zelfde jaar op 12 augustus de tollèn van Woudrichem, Schoonhoven en Sparendam werden verpacht aan Arent van Gent en Floris van Kijfhoek voor 4.200 Hollandse gouden schilden.¹⁴² Op 18 oktober 1418 erkent Hendrik, heer van Homoet, 500 kronen schuldig te zijn aan Floris van Kijfhoek, waarvoor hij borgen stelt.¹⁴³



Geneagram 4. Familierelatie tussen Roelof van Dalem en Floris van Kijfhoek.

De schepenen van Woudrichem verklaarden in 1419 dat Arent Wischaert van Honswijk gerechtigd is in de erfenis en goederen afkomstig van zijn moeder Jkvr. Lijsbeth (van Dalem, dochter van Roelof van Dalem en Beatrix, bastaard van Duivenvoorde), en van Elsebene van Dalem, echtgenote van Paulus van Haastrecht, die Floris van Kijfhoek in bezit had, met

¹³⁷ Dek, Van Arkel, kolom 377.

¹³⁸ Kort, Graven van Holland, blz. 303, inv.nr. 1795.

¹³⁹ Kort, Leenkamer Montfoort (1982), blz. 357 (leen 137); blz. 507 (leen 242).

¹⁴⁰ Kort, Graven van Holland, blz. 342, inv.nr. 2097.

¹⁴¹ Scheffer, Beveelboek III, blz. 107, d.d. 14-2-1418.

¹⁴² Scheffer, Beveelboek III, blz. 109, d.d. 12-8-1418.

¹⁴³ Schilfgaarde, Culemborg, regest 662 en 663, d.d. 18-10-1418.

verwijzing naar een schepenbrief van 3 januari 1417 waarin Floris van Kijfhoek beloofde aan Roelof van Dalem voor 1 oktober a.s. 12 Engelse nobelen te betalen, en wanneer hij in gebreke zou blijven binnen Woudrichem in leistung zou gaan (geneagram 4).¹⁴⁴

Hertog Jan van Beieren geeft op 22 oktober 1419 een brief aan Floris van Kijfhoek met een vrijgeleide, gedurende 8 dagen na de datum van de brief.¹⁴⁵ Op 20 april 1420 is er een overkomst opgemaakt tussen hertog Jan IV van Brabant en hertog Jan van Beieren, met hun medestanders, tegen gravin Margaretha van Bourgondië en Engelbert, graaf van Nassau, met hun medestanders w.o. Floris van Kijfhoek, knaap.¹⁴⁶ Floris van Kijfhoek, die legeraanvoerder was van Jacoba van Beieren, koos tegen haar oom Jan van Beieren. In verband daarmee werden zijn lenen in 1421 verbeurd verklaard.¹⁴⁷ In 1424 belegerde hij de stad Schoonhoven en het slot gedurende zes weken.¹⁴⁸

Op 29 juli 1429 oorkonden de schout en heemraden van Haastrecht dat Floris van Kijfhoek aan heer Frank van Borsele, heer van Sint Maartensdijk, 15 morgen land, gelegen Haastrecht, heeft overgedragen, die hij volgens dijkrecht gerechtelijk heeft afgewonnen van de heren van St. Maarten te Utrecht.¹⁴⁹ Floris van Kijfhoek werd op 20 november 1429 na overdracht door Dirk de Kok van Blokland met de ambachtsheerlijkheid Hoogblokland beleend.¹⁵⁰ Arent van Gent verkocht op 19 maart 1430 aan Floris van Kijfhoek de dorpen en vrije heerlijkheden van Oud en Nieuwe Goudriaan c.a.¹⁵¹ Katharina van Kleef droeg op 10 april 1430 aan Floris van Kijfhoek over het dorp van (Oud)-Goudriaan met het hoge en lage gerecht, tijsen, tienden en renten en alle toebehoren, zoals heer Arent van Gent het destijds van heer Arent van Leyenburg had gekocht.¹⁵² Voorts werd hij op 30 juni 1430 na overdracht door Herman Beinkin beleend met de koren- smaltiende van Kraaienstein, gelegen ten westen van Schoonhoven, maar droeg het leen vier jaar later, namelijk op 8 juni 1434, over aan Jan Bartholomeusz.¹⁵³

Op 27 juli 1430 werd hij beleend met het dorp Goudriaan in de Alblasserwaard, met de vrije heerlijkheid en rechten, hoog en laag, c.a.¹⁵⁴ Jacoba van Beieren gaf hem op 1 juni 1432 het voormalige tolhuis te Woudrichem in vrij eigendom. Dit omdat 'voirtijts om onser wille in der v(erl)eden gelegen heeft an sinen huze in Zwijndrecht, dat him boven voirwairden ende bestande aff gebrant wart'.¹⁵⁵ Dus ondanks dat er een bestand was is zijn 'huis' in Hendrik Ido Ambacht verwoest.¹⁵⁶

Op 3 mei 1434 gaf Philips, hertog van Bourgondië, aan zijn 'getrouwe' Floris van Kijfhoek, zijn huis etc. bij de 'houtpoirte in den Hage', na het overlijden van Floris van Kijfhoek en zijn vrouw Aleid van Doornik, te komen ten voordele van de 'Capellen van Sinte Antonis, staende inden Houte'. Tevens stelt hij Floris van Kijfhoek aan tot bewaarder of houtvester van het

¹⁴⁴ HUA, Verzameling Van Buchel-Booth inv.nr. 17, fol. 96v, d.d. 1419. Zie: bijlage III-k.

¹⁴⁵ Nibbelink, Handvesten en oorkonden, no. 123, d.d. 22-10-1419.

¹⁴⁶ Kort, Graven van Holland, blz. 29-30, no. 114, d.d. 20-4-1420.

¹⁴⁷ Alders, Hendrik Ido Ambacht, blz. 18.

¹⁴⁸ Van Gouthoven, D'oude Chronijcke, blz. 183.

¹⁴⁹ Drossaers, Domeinraad II, regest no. 735, d.d. 29-7-1429.

¹⁵⁰ Kort, Leenkamer Arkel-1 (1984), blz. 216 (leen 32).

¹⁵¹ HUA, Verzameling Van Buchel-Booth inv.nr. 17, fol. 96v-97, d.d. 19-3-1430. Zie: bijlage III-m.

¹⁵² HUA, Verzameling Van Buchel-Booth inv.nr. 17, fol. 96v, d.d. 10-4-1430. Zie: bijlage III-l.

¹⁵³ Kort, Grafelijke lenen Krimpenerwaard (1987), blz. 331 (leen 31).

¹⁵⁴ Kort, Grafelijke lenen Alblasserwaard (1997), blz. 33 (leen 32).

¹⁵⁵ Korteweg, Rechtsbronnen, no. 286, d.d. 1-6-1432.

¹⁵⁶ Alders, Hendrik Ido Ambacht, blz. 28.

Haagsche Bosch.¹⁵⁷ In dat zelfde jaar op 14 november werd deze brief bevestigd door Jacoba van Beieren.¹⁵⁸ Aleid van Doornik, getrouwd met Floris van Kijfhoek, kreeg op 22 november 1434 een lijftocht toegezegd van 31 gouden nobels te nemen uit de goederen en renten uit de heerlijkheden Goudriaan en Hendrik Ido Ambacht.¹⁵⁹

Op 25 april 1435 is hij in het bezit een 'uitgors genaamd Bornisse', waarmee zijn vader, Seger Florisz., eerder – na koop – was beleend.¹⁶⁰ Op dezelfde dag werd hij opnieuw beleend met een 1/8^e deel van het ambacht van Zwijndrecht met toebehoren, genaamd Hendrik Ido Ambacht en Schildmanskinderenambacht, de hofstede, waarop 'Henrik-Ye' woonde, verder met twee morgen land 'den Oert', negen morgen land, genaamd 'de Steenplaats', ook met een hofstede, gelegen in Zwijndrecht, buitendijks, genaamd 'Wittenstein', met het goed genaamd 'Bornisse', gelegen tussen Heenvliet en Zwarte Waal, met de tienden en heerlijkheden, en tenslotte de heerlijkheid van (Nieuw-)Goudriaan, met het hoge en lage gerecht, tienden, renten en al haar toebehoren.¹⁶¹ Philips, hertog van Bourgondië, gaf op 17 november 1435 aan Floris van Kijfhoek alle waarden en uiterlanden voor Zwijndrecht uit om te bedijken en gaf hem tevens alle tienden aldaar in erfpacht tegen een mark zilver.¹⁶²



Afb. 9. Zegel van Floris van Kijfhoek (1436).¹⁶³
(Nationaal Archief, foto H. den Hertog)

De leenmannen van Holland w.o. Floris van Kijfhoek oorkonden op 10 oktober 1436 dat heer Frank van Borsele, graaf van Oistervant, kwijtgescholden is zijn voorhuwelijkse schulden van wijlen zijn gemalin, Jacoba, hertogin in Beieren, alsmede de wederzijdse schenkingen van

¹⁵⁷ Van Mieris IV, blz. 1037, d.d. 3-5-1434.

¹⁵⁸ Van Mieris IV, blz. 1057, d.d. 14-11-1434.

¹⁵⁹ Kort, Grafelijke lenen Alblasserwaard (1997), blz. 33 (leen 32); Nibbelink, Handvesten en oorkonden, no. 151, d.d. 22-11-1434.

¹⁶⁰ Hoek, Leenkamer Arkel (1976), blz. 272 (leen 9).

¹⁶¹ Kort, Grafelijk lenen Alblasserwaard, blz. 33 (leen 32); Nibbelink, Handvesten en oorkonden, no. 152, d.d. 25-4-1435.

¹⁶² Het archief der heerlijkheid Heerjansdam, in: VROA 1915 (eerste deel) ('s-Gravenhage, 1916), blz. 348, regist 13; Nibbelink, Handvesten en oorkonden, no. 153, d.d. 17-11-1435.

¹⁶³ Beschrijving: 1. omschrift: SIG⁷/FLORENS·VAN/KYFHOEC

2. kenmerken: rond, ca. - mm, groene was, licht geschonden.

3. zegelbeeld: een halfrond schild, waarboven een halfaanziende steekhelm met als helmteken een drakenkop met een lange hals.

4. wapen: twee beurtelings gekanteelde dwarsbalken.

douariegoederen en juwelen, die zij hem bij huwelijkse voorwaarden meebracht, en nu heeft nagalaten.¹⁶⁴ Aan de oorkonde hangt zijn zegel (afb. 9).

Floris van Kijfhoek werd op 15 maart 1437 beleend met 24 morgen land, gelegen in de Grote Waard onder Noordeloos, en mag het verbinden aan een nieuwe kapel van Maria en Antonius in de Hofkapel. Hierna ontbreken de verdere beleningen.¹⁶⁵ Vervolgens werd hij beleend op 15 maart 1437 met de hofstede, waar zijn huis op staat, bij de poort van de Haaghout, te Den Haag.¹⁶⁶ Op 25 maart 1438 werd Floris van Kijfhoek beleend na overdracht door Wouter Bronisz., heer van Blokland, met de smaltienden van Brandwijk en Gijbeland.¹⁶⁷ Vervolgens droeg hij op 22 april 1438 het voormalige tolhuis te Woudrichem over aan Thielman van den Campe.¹⁶⁸ Op 28 februari 1439 werd Floris van Kijfhoek beleend met de ambachtsheerlijkheid en dagelijks gerecht van Stolwijk, zowel van het over- als het nedereind in het land van Schoonhoven, met de gift van de kerk en toebehoren, zoals de heer van Arkel had.¹⁶⁹ Er zijn geen latere beleningen geregistreerd. Engelbert van Nassau beleende op 25 maart 1439 Floris van Kijfhoek met een tiende te Raamsdonk, gelegen naast die welke Aleid van Putten en Strijen, en van Praat, van hem plicht te houden, en aan hem opgedragen was door zijn zuster Lijsbeth Floris Segersdochter, die men heet van Hoekenisse, en Jan Venedau Jansz., ieder voor de helft.¹⁷⁰ Op 15 juli 1439 werd hij beleend met zijn burgleen in Langerak na overdracht door Willem Duyck Aerntsz.¹⁷¹

De 'uitgors genaamd Bornisse', gelegen tussen Heenvliet en Zwartewaal, droeg Floris van Kijfhoek op 10 augustus 1440 over aan heer Jan van Kruiningen.¹⁷² Op 23 juli 1442 droeg Floris van Kijfhoek, knaap, 6 morgen 1 hond land, gelegen in Hendrik-Ido-Ambacht, alsmede een halve hoeve land, gelegen in Bloemendaal onder Meerkerk, uit eigen op aan de heer Van Montfoort.¹⁷³

Floris van Kijfhoek verkocht op 31 december 1444 voor 1.200 schilden de medegave van zijn vrouw Aleid, dochter van wijlen Helmich van Doornik, ten bedrage van 100 Bourgondische schilden op goederen in Poortvliet en Gouda, en vestigde haar lijftocht vanaf dat moment op zijn ambachtsheerlijkheden in Zwijndrecht.¹⁷⁴ Op 31 december 1444 werd de lijftocht van Aleid van Doornik, gehuwd met Floris van Kijfhoek, ook gevestigd op zijn goed, genaamd 'Hof', gelegen in Hendrik Ido Ambacht.¹⁷⁵ Op 18 juli 1447 bepaalde Floris van Kijfhoek dat de hofstede te Den Haag, waar zijn huis op staat, zal komen op Willem, jongste zoon van heer Eduard, bastaard van Holland, of op Anton, diens broer. Hierna vestigde hij op 27 juni 1448 op dit goed een lijftocht voor zijn dochter Johanna van Kijfhoek en zijn vrouw, Aleid, dochter

¹⁶⁴ Drossaers, Domeinraad II, regist no. 810, d.d. 10-10-1436.

¹⁶⁵ Kort, Leenkamer Arkel-1 (1984), blz. 288 (leen 63).

¹⁶⁶ Kort, Grafelijke lenen in Den Haag (1985), blz. 8 (leen 17).

¹⁶⁷ Kort, Leenkamer De Lek (1988), blz. 68 (leen 12).

¹⁶⁸ Korteweg, Rechtsbronnen, no. 288, d.d. 22-4-1438.

¹⁶⁹ Kort, Leenkamer Arkel-8 (1983), blz. 186 (leen 37).

¹⁷⁰ Kort, Leenkamer De Voogd (2004), blz. 305 (leen 1A en 1B); VROA 1894. Inventaris betreffende heerlijkheid Besoyen.

¹⁷¹ Kort, Leenkamer Blois (1985), blz. 523 (leen 243).

¹⁷² Hoek, Leenkamer Arkel (1976), blz. 272 (leen 9).

¹⁷³ Kort, Leenkamer Montfoort (1982), blz. 353-354 (leen 128).

¹⁷⁴ Kort, Grafelijke lenen Zwijndrecht (1987), blz. 70 (leen 7); Nibbelink, Handvesten en oorkonden, no. 164, d.d. 31-12-1444.

¹⁷⁵ Kort, Grafelijke lenen Zwijndrecht (1987), blz. 70 (leen 7).

van Helmich van Doornik, eventueel te lossen door Floris van Kijfhoek ‘de jonge’ met 2.000 schilden.¹⁷⁶

Op 13 maart 1449 kwamen Arent van Loon, voogd van Jonge Floris van Kijfhoek, Gerrit van Poelgeest, als executoir-testamentair van Floris van Kijfhoek, voor burgemeesters, schepenen en raad van de stad Schoonhoven, omdat Floris van Kijfhoek, poorter van Schoonhoven was, en Jonge Floris en Jkvr. Johan, zijn dochter, derhalve poorterskinderen zijn. Zij verklaarden dat heer Lodewijk van Montfoort, heer Arent van Gent, heer Gerrit van Zijl en Gerrit van Poelgeest voorschreven, geaccordeerd zijn, en dat Floris van Kijfhoek zijn dochter Johanna 200 Philips Bourgondische schilden per jaar heeft gegeven. De oorkonde, die door de landsheer is bevestigd, zal bij het handvest van Schoonhoven op de toren aldaar bewaard worden totdat Johanna zal worden uitgehuwelijkt.¹⁷⁷

Uit het eerste huwelijk:

1. *Jutte van Kijfhoek*, vrouwe van Hoogblokland (1436), beleend met verschillende leengoederen na overdracht door haar vader (1430, 1436), overl. voor 23 mei 1449, tr. (voor 12 februari 1430) *Everhard*,¹⁷⁸ heer van Hoogwoud (1430), ridder (1430), vermeld 1420-1458, baljuw van Den Haag (1448-1449), overl. 20 maart 1458, begr. Den Haag, bastaard van Willem VI van Beieren (1365-1417). Hij tr. 2^e (voor 13 maart 1453) Alijt van Swieten, overl. 12 maart 1467, begr. Den Haag, dr. van Boudewijn van Swieten en Lutgard van Nijenrode.

Op 12 februari 1430 werd Eduard, bastaard van Holland, broer van de leenheer, ridder, beleend met de heerlijkheid van Hoogwoud en Aartswoud, met het hoge en lage gerecht, zover het schoutambt en schependom strekt, gelegen in West-Friesland, in ruil voor andere inkomsten, en vestigde de lijftocht voor Jutte van Kijfhoek, zijn vrouw, op de mindere helft.¹⁷⁹ Jutte van Kijfhoek, gehuwd heer Eduard, bastaard van Holland, werd op 10 april 1430 na overdracht door haar vader beleend met de heerlijkheid Hoogblokland.¹⁸⁰

Voor schepenen van Gorinchem droeg Frans Claesz. op 3 juni 1433 een erfcijns over te nemen uit een huis en hofstad, gelegen in ‘die Krietstraet’, aan heer Evert, de bastaard van Holland, en Jutte van Kijfhoek, vrouwe van Hoogwoud.¹⁸¹ Zij droegen op 9 maart 1434 deze erfcijns over aan Peter Adriaensz. ten behoeve van de karthuizen.¹⁸²

In juni 1436 werd Jutte, dochter van Floris van Kijfhoek, gehuwd met heer Eduard, bastaard van Holland, beleend met een eindje veen in de Merwede,¹⁸³ evenals met 6 morgen land, gelegen in Oosterwijk,¹⁸⁴ 6 morgen land, gelegen Nieuwland,¹⁸⁵ 2 hond

¹⁷⁶ Kort, Grafelijke lenen in Den Haag (1985), blz. 8 (leen 17).

¹⁷⁷ HUA, Verzameling Van Buchel-Booth inv.nr. 17, fol. 98-98v, d.d. 13-3-1449. Zie: bijlage III-s.

¹⁷⁸ Dek, Graven van Holland, blz. 67-68.

¹⁷⁹ Kort, Grafelijke lenen Friesland (1996), blz. 655-656 (leen 18).

¹⁸⁰ Kort, Leenkamer Arkel-1 (1984), blz. 216 (leen 32). Zie: bijlage X.

¹⁸¹ Sanders, Kartuizerklooster, regist 840, d.d. 3-6-1433.

¹⁸² Sanders, Kartuizerklooster, regist 853, d.d. 9-3-1434.

¹⁸³ Kort, Leenkamer Arkel-1 (1984), blz. 215 (leen 30).

¹⁸⁴ Kort, Leenkamer Arkel-1 (1984), blz. 279 (leen 49 met verwijzing naar leen 30).

¹⁸⁵ Kort, Leenkamer Arkel-1 (1984), blz. 279 (leen 52 met verwijzing naar leen 30).

land, gelegen in Rietveld of Oosterwijk,¹⁸⁶ en 11 morgen land, gelegen Leerbroek,¹⁸⁷ bij overdracht door haar vader. Op 21 juni 1436 volgde de belening met de heerlijkheid Hoogblokland na overdracht door haar vader.¹⁸⁸

Er is een aantekening van 21 juni 1447 waaruit blijkt dat Evert, de bastaard, zijn eis jegens de jonkheer van Gaasbeek, drossaard van het land van Arkel, inzake de ambachtsheerlijkheid van Blokland heeft overhandigd en dat de jonkheer hierop moet antwoorden voor 26 juli.¹⁸⁹ Na het overlijden van Jutte van Kijfhoek werd op 23 mei 1449 Anton van Hoogwoud Everhardsz. met haar leengoederen, bestaande uit de heerlijkheid Hoogblokland,¹⁹⁰ een eindje veen in de Merwede,¹⁹¹ 6 morgen land, gelegen Oosterwijk,¹⁹² 6 morgen land, gelegen Nieuwland,¹⁹³ 2 hond land, gelegen in Rietveld of Oosterwijk,¹⁹⁴ en 11 morgen, gelegen in Leerbroek,¹⁹⁵ beleend.

Uit het tweede huwelijk:

2. *Floris van Kijfhoek*, volgt V-a.
3. *Segeer van Kijfhoek*, priester.
4. *Johanna van Kijfhoek*, vrouwe van Sleeuwijk (1457), lijftocht, gemaakt door haar vader, op het huis te Den Haag 27 juni 1448,¹⁹⁶ overl. 11 april 1476, tr. *Adam (Daam) van Nispen*,¹⁹⁷ drost van Breda (1447-1476), overl. 4 juni 1475, zn. van Willem van Nispen en Agnes (...).

In 1457 werd Johanna van Kijfhoek, gehuwd met Daam van Nispen, beleend met de ambachtsheerlijkheid van Sleeuwijk met het dagelijks gerecht c.a., na overdracht door Hendrik Zadelberger, waarbij Floris van Kijfhoek hulde deed voor zijn zuster.¹⁹⁸

Op 18 december 1461 werd Johanna, dochter van Floris van Kijfhoek, beleend met 5 morgen genaamd 'de Uiterste Poel' zoals Jan van Uitwijk,¹⁹⁹ en een hofstede met 10 hond land, gelegen achter de kerk van Waardhuizen,²⁰⁰ waarbij Adam van Nispen, drost van Breda voor zijn vrouw hulde deed.

Uit dit huwelijk:

1. *Floris van Nispen*, heer van Sleeuwijk (1475), beleend met de ambachtsheerlijkheid 19 september 1475.²⁰¹

¹⁸⁶ Kort, Leenkamer Arkel-1 (1984), blz. 300 (leen 73 met verwijzing naar leen 30).

¹⁸⁷ Kort, Leenkamer Arkel-2 (1984), blz. 378 (leen 3 met verwijzing naar leen 30, zie: Arkel-1, blz. 215).

¹⁸⁸ NA, Heerlijkheid Hoogblokland inv.nr. 6, d.d. 21-6-1436. Zie: bijlage XI.

¹⁸⁹ Rosa, Memorialen-4, blz. 196, no. 227, d.d. 21-6-1447.

¹⁹⁰ Kort, Leenkamer Arkel-1 (1984), blz. 216 (leen 32 met verwijzing naar leen 30).

¹⁹¹ Kort, Leenkamer Arkel-1 (1984), blz. 215 (leen 30).

¹⁹² Kort, Leenkamer Arkel-1 (1984), blz. 279 (leen 49 met verwijzing naar leen 30).

¹⁹³ Kort, Leenkamer Arkel-1 (1984), blz. 279 (leen 52 met verwijzing naar leen 30).

¹⁹⁴ Kort, Leenkamer Arkel-1 (1984), blz. 300 (leen 73 met verwijzing naar leen 30).

¹⁹⁵ Kort, Leenkamer Arkel-2 (1984), blz. 378 (leen 3 met verwijzing naar leen 30, zie: Arkel-1, blz. 215).

¹⁹⁶ Nibbelink, Handvesten en oorkonden, no. 165, d.d. 27-6-1448.

¹⁹⁷ G.C.A. Juten, Dekenaat Hilvarenbeek, in: *Taxandria* jrg. 31 (1924), blz. 186; A.J. van Nispen tot Pannderden, Van Nispen, in: *Taxandria* jrg. 50 (1943), blz. 282, 292.

¹⁹⁸ Kort, Leenkamer Altena-2 (1996), blz. 254 (leen 170).

¹⁹⁹ Kort, Leenkamer Uitwijk (2006), blz. 289 (leen 26B).

²⁰⁰ Kort, Leenkamer Uitwijk (2006), blz. 297 (leen 51).

²⁰¹ Kort, Leenkamer Altena-2 (1996), blz. 254 (leen 170).

V-a. *Floris van Kijfhoek*,²⁰² heer van Kijfhoek (1450), heer van Goudriaan (1452), vermeld 1449-1466, overl. voor 12 maart 1471, tr. *Gillisje van de Leck*,²⁰³ vrouwe van Kralingen en Honingen, overl. na 18 januari 1502, dr. van Jan van der Leck, heer van Castricum en Haarlem, en Jan Dirk (Johanna) van Egmond. Zij tr. 2^e (voor 8 november 1480) *Jan van Naaldwijk*, ambachtsheer van Dirksland, ridder, overl. Parijs (in ballingschap) 1492/93, zn. van Adriaan van Naaldwijk, heer van Bergambacht, en Agnes van de Woude, tr. 3^e *Philips van der Spangen*,²⁰⁴ heer van Raamsdonk, Groot Waspik, vermeld 1448-1502, zn. van Egbert van der Spangen.

Op 1 juli 1449 werd jonge Floris van Kijfhoek beleend met de smaltienden van Brandwijk en Gijbeland, zoals diens vader. Hij was nog minderjarig en daarom deed Arent van Loon, zijn neef, hulde voor hem.²⁰⁵ Kennelijk is hij meerderjarig toen hij op 25 april 1450 werd beleend met de helft van het ambacht van Kijfhoek, zoals Floris van Kijfhoek zijn vader,²⁰⁶ en op 21 maart 1451 na dode van zijn vader met het burgleen in Langerak.²⁰⁷ Op 20 maart 1452 werd hij beleend met een 'eind' van de uiterwaard in de Merwede.²⁰⁸ In 1453 is hij in het bezit van 12 morgen leenland, gelegen in Goudriaan, genaamd 'de Vrije Hoeve'.²⁰⁹ Op 9 februari 1453 werd hij beleend met 6 morgen 1 hond land, gelegen in Hendrik-Ido-Ambacht, alsmede met 5 morgen land, gelegen in Blokland in de Lage Beemd, een halve hoeve land, gelegen in Bloemendaal onder Meerkerk, en 6 morgen land, gelegen in Kort-Nieuwland, genaamd het 'Smalweer'.²¹⁰ Pas op 17 maart 1457 werd hij na aanvankelijke weigering beleend na dode van zijn vader met de heerlijkheid Goudriaan.²¹¹

Op 17 maart 1457 werd hij bij opdracht beleend met de helft van het gerecht van Bleskensgraaf,²¹² de helft van de gerechten van Brandwijk en Gijbeland met tienden, veren, visserijen en toebehoren,²¹³ de helft van de heerlijkheid van Nieuw-Lekkerland,²¹⁴ zoals zijn vader als dijkgraaf van de Alblasserwaard in 1440 won.²¹⁵ Opnieuw beleend met ledige hand op 4 mei 1459 met het 'eind' van de uiterwaard in de Merwede.²¹⁶ Op 18 augustus 1460 werd hij beleend met 11 morgen land, gelegen in Goudriaan, na overdracht door Govert die Hoge Jan Frederiksz.²¹⁷ Op dezelfde dag opnieuw beleend met de heerlijkheid Goudriaan.²¹⁸ Vervolgens op 12 november 1461 na overdracht door Hendrick Hendricksz. beleend met 3 morgen land, gelegen in Oud Goudriaan.²¹⁹

²⁰² Smit, *Dagvaarten III*, blz. 154.

²⁰³ Dek, *Van Duivenvoorde*, blz. 126.

²⁰⁴ Hoek, *De woning van heer Dirk van Hodenpijl*, kolom 74-75.

²⁰⁵ Kort, *Leenkamer De Lek* (1988), blz. 68 (leen 12).

²⁰⁶ Kort, *Leenkamer Merwede* (1978), blz. 18 (leen 22A).

²⁰⁷ Kort, *Leenkamer Blois* (1985), blz. 523 (leen 243).

²⁰⁸ Kort, *Leenkamer Hardinxveld* (1991), blz. 462 (leen 2).

²⁰⁹ Kort, *Leenkamer Noordeloos* (1980), blz. 465-466 (leen 8).

²¹⁰ Kort, *Leenkamer Montfoort* (1982), blz. 354 (leen 128).

²¹¹ Kort, *Grafelijke lenen Alblasserwaard* (1997), blz. 33 (leen 32).

²¹² Kort, *Grafelijke lenen Alblasserwaard* (1997), blz. 19 (leen 7A).

²¹³ Kort, *Grafelijke lenen Alblasserwaard* (1997), blz. 20 (leen 11A).

²¹⁴ Kort, *Grafelijke lenen Alblasserwaard* (1997), blz. 43 (leen 43A).

²¹⁵ Kort, *Grafelijke lenen Alblasserwaard* (1997), blz. 19 (leen 7A).

²¹⁶ Kort, *Leenkamer Hardinxveld* (1991), blz. 462 (leen 2). Zie: bijlage III-v.

²¹⁷ Kort, *Leenkamer Arkel-4* (1985), blz. 82 (leen 41).

²¹⁸ Kort, *Grafelijke lenen Alblasserwaard* (1997), blz. 33 (leen 32).

²¹⁹ Kort, *Leenkamer Arkel-4* (1985), blz. 83 (leen 43).

Uit dit huwelijk:

1. *Aleid van Kijfhoek*, vrouwe van Kijfhoek (1471), geb. 1470, overl. voor 8 december 1531,²²⁰ tr. *Claes III van Assendelft*,²²¹ heer van Assendelft (1487), heer van Assumburg, Besoyen, land van de Waal (Heinenoord), etc., ridder, raad van Holland, rentmeester van West-Friesland, kastelein van Schoonhoven, etc., overl. 1501, zn. van Gerrit IV van Assendelft en Beatrix van Dongen.

Op 12 maart 1471 werd Aleid van Kijfhoek beleend met de helft van het ambacht van Kijfhoek, waarbij Arent van Loon hulde voor haar deed.²²² Op 21 september 1471 werd zij beleend met 6 morgen 1 hond land, gelegen Hendrik-Ido-Ambacht, alsmede 5 morgen land, gelegen in Blokland in de Lage Beemd, een halve hoeve land, gelegen in Bloemendaal onder Meerkerk, en 6 morgen land, gelegen in Kort-Nieuwland, gen. het 'Smalweer', waarbij Daam van Nispen hulde voor haar deed.²²³ Vervolgens werd zij op 17 oktober 1471 beleend met 12 morgen land in Goudriaan, zoals Floris van Kijfhoek, haar vader, waarbij Adam van Nispen hulde voor haar deed,²²⁴ en op 22 oktober 1471 met een 'eind' van de uiterwaard in de Merwede, waarbij Albert Snellaert, rentmeester, voor haar hulde deed.²²⁵

Op 10 februari 1473 werd Aleid van Kijfhoek bij dode van haar vader Floris van Kijfhoek beleend met de ambachtsheerlijkheden in Zwijndrecht c.a.,²²⁶ alsmede het burgleen in Langerak,²²⁷ 11 morgen land, gelegen in Goudriaan,²²⁸ 3 morgen, gelegen in Oud Goudriaan,²²⁹ de helft van het ambacht Bleskensgraaf,²³⁰ de helft van de gerechten van Brandwijk en Gijbeland,²³¹ de heerlijkheid Goudriaan,²³² en de helft van de heerlijkheid Nieuw-Lekkerland,²³³ waarbij Arent van Loon hulde voor haar deed. Zij werd vervolgens beleend op 15 februari 1473 met de smaltienden van Brandwijk en Gijbeland bij dode van haar vader; hulde deed voor haar Arent van Loon.²³⁴ Hierna werd zij op 16 augustus 1474 beleend met de helft en een vierde deel van de koren- en smaltienden van Boeicop, zoals Floris van Kijfhoek, haar vader,²³⁵ en op 28 juli 1473 met de heerlijkheid (Nieuw)-Goudriaan c.a., waarbij Arent van Loon als haar 'momber'

²²⁰ Kort, Leenkamer Merwede (1978), blz. 18 (leen 22A); Kort, Leenkamer Arkel-1 (1984), blz. 286 (leen 58); Kort, Leenkamer Blois (1985), blz. 523 (leen 243); Kort, Leenkamer Arkel-4 (1985), blz. 82 (leen 41); Kort, Leenkamer Arkel-4 (1985), blz. 83 (leen 43 met verwijzing naar leen 41).

²²¹ Holleman, Van Assendelft, blz. 1 (tabel 1), 133-136.

²²² Kort, Leenkamer Merwede (1978), blz. 18 (leen 22A).

²²³ Kort, Leenkamer Montfoort (1982), blz. 354 (leen 128).

²²⁴ Kort, Leenkamer Noordeloos (1980), blz. 466 (leen 8). Zie: bijlage III-c.

²²⁵ Kort, Leenkamer Hardinxveld (1991), blz. 462 (leen 2). Zie: bijlage III-w.

²²⁶ Kort, Grafelijke lenen Zwijndrecht (1987), blz. 69-70 (leen 7).

²²⁷ Kort, Leenkamer Blois (1985), blz. 523 (leen 243).

²²⁸ Kort, Leenkamer Arkel-4 (1985), blz. 82 (leen 41).

²²⁹ Kort, Leenkamer Arkel-4 (1985), blz. 83 (leen 43 met verwijzing naar leen 41).

²³⁰ Kort, Grafelijke lenen Alblasserwaard (1997), blz. 19 (leen 7A met verwijzing naar leen 40 = 41, zie: Kort, Leenkamer Arkel-4 (1985), blz. 82).

²³¹ Kort, Grafelijke lenen Alblasserwaard (1997), blz. 20 (leen 11A met verwijzing naar leen 40 = 41, zie: Kort, Leenkamer Arkel-4 (1985), blz. 82).

²³² Kort, Grafelijke lenen Alblasserwaard (1997), blz. 33 (leen 32 met uiteindelijk een doorverwijzing naar leen 40 = 41, zie: Kort, Leenkamer Arkel-4 (1985), blz. 82).

²³³ Kort, Grafelijke lenen Alblasserwaard (1997), blz. 43 (leen 43A met uiteindelijk een doorverwijzing naar leen 40 = 41, zie: Kort, Leenkamer Arkel-4 (1985), blz. 82).

²³⁴ Kort, Leenkamer De Lek (1988), blz. 68 (leen 12).

²³⁵ Kort, Leenkamer Vianen (1986), blz. 508 (leen 402A).

hulde voor haar deed.²³⁶ Op 18 november 1478 droeg Sweder, bastaard van Vianen, voor zijn vrouw, Christina, dochter van Hendrick Claesz., 13 morgen land, gelegen Noordeloos, over aan Aleid van Kijfhoek, waarbij Gerrit van Poelgeest hulde voor haar deed.²³⁷

De landerijen, leenroerig aan de Hofstede Montfoort, heeft Aleid van Kijfhoek na het bereiken van haar meerderjarigheid verzuimd opnieuw te verheffen. Op 28 november 1509 deed haar zoon Floris van Assendelft hulde voor haar, waarna zij na verzuim werd beleend.²³⁸

IV-b. *Gijsbrecht van Loon*,²³⁹ heer van half-Kijfhoek, vermeld 1387-1438, woonde Dordrecht, schepen van Dordrecht (1417,²⁴⁰ 1430,²⁴¹ 1433-1437),²⁴² overl. tussen 2 juni 1438 en 20 maart 1439, tr. *Baerte* (...), vermeld 1446.²⁴³

Gijsbert van Loon Segersz. werd op 4 maart 1388 na overdracht door Laurens Florisz. beleend met een vierde van de koren- en smaltienden te Boeicop. Met dit leen wordt hij nog op 6 maart 1420 genoemd.²⁴⁴

Op of kort na 21 mei 1406 werd Gijsbert van Loon na overdracht door Bertelmeeus, bastaard van Roelof Colijnsz., beleend met 3 morgen 4½ hond land, gelegen in Waalnesse, te versterven op zijn jongste zoon.²⁴⁵ Hij werd op 10 maart 1421 beleend met 4½ morgen land, gelegen in Zwijndrecht, en 7½ hond, gelegen in Waalnesse.²⁴⁶ Op dezelfde dag met 4 morgen 2 hond land met de hofstede, gelegen op Kwakernaat in Schelluinen.²⁴⁷

Op 26 november 1433 zegelt Gijsbert van Loon, schepen van Dordrecht (afb. 10).²⁴⁸

Gijsbert van Loon werd nogmaals beleend op 25 april 1435 met 4 morgen 2 hond land met de hofstede, gelegen op Kwakernaat in Schelluinen.²⁴⁹

Gijsbert van Loon wordt op 2 juni 1438 nog genoemd in een belending van 2 morgen land, gelegen Goudriaan.²⁵⁰ Niet lang daarna werd op 20 maart 1439 zijn zoon Arent van Loon

²³⁶ HUA, Verzameling Van Buchel-Booth inv.nr. 17, fol. 97-07v, d.d. 28-7-1473. Zie: bijlage III-n.

²³⁷ Kort, Leenkamer Arkel-1 (1984), blz. 286 (leen 58).

²³⁸ Kort, Leenkamer Montfoort (1982), blz. 354 (leen 128).

²³⁹ Des Tombe, Van den Boetzelaer. Bijlage: Kwartierstaat C 2, Van Praet van Moerkerke.

²⁴⁰ Van Gouthoven, D'oude Chronijke, blz. 183.

²⁴¹ Kort, Leenkamer Merwede (1978), blz. 7, d.d. 15-3-1430.

²⁴² Balen, Dordrecht, blz. 288-289; Hoek, Schepenen, blz. 110. Hij zegelt met: twee beurtelings gekanteelde dwarsbalken.

²⁴³ Van Gouthoven, D'oude Chronijke, blz. 183.

²⁴⁴ Kort, Leenkamer Vianen (1986), blz. 509 (leen 402C).

²⁴⁵ Hoek, Leenkamer De Lek en Polanen (1982), blz. 138 (leen 12).

²⁴⁶ Kort, Leenkamer Arkel-5 (1985), blz. 372 (leen 9); Nibbelink, Handvesten en oorkonden, no. 127, d.d. 10-3-1420 (= 1421) [Paasstijl].

²⁴⁷ Kort, Leenkamer Arkel-1 (1984), blz. 299 (leen 71).

²⁴⁸ RAG, Archief Klooster Sint-Agnes (toegang 19), inv.nr. 5, d.d. 26-11-1433.

²⁴⁹ Kort, Leenkamer Arkel-1 (1984), blz. 299 (leen 71).

²⁵⁰ Kort, Leenkamer Langerak (1976), blz. 7 (leen 11).

beleend met zijn leengoederen.²⁵¹ In de hiervoor genoemde 2 morgen land wordt op 13 mei 1448 Lauwe Gijsbertsz., zijn bastaardzoon, als belender vermeld.²⁵²



(Afb. 10). Zegel van Gijsbert van Loon, 1433.²⁵³
(Regionaal Archief Dordrecht)

Uit dit huwelijk:

1. *Arent van Loon*, volgt V-b.
2. *Pieter van Loon*, poorter van Schoonhoven 22 mei 1420,²⁵⁴ gegoed te Lexmond, overl. na 12 oktober 1458, tr. *Wendelmoet Jan Beerntsz.*, overl. voor 1446.

In 1446: 'Pieter van Loens kiint Giisbert, datt hii heeft bij Wendelmoet Jan Beerntsz. dochter, heeft voir siin moeders erfnisse xviii Philips scilde, ende heeft die scilde onder, ende sel dair off geven van rente een Franc, ende mit hem heeft geloift Louwe Giisbertsz., ende Pieter hout hem scadeloes'.²⁵⁵

Elisabeth, dochter van Arent van Loon, werd op 6 september 1458 beleend bij overdracht door Pieter van Loon met 10 morgen land, gelegen op Kort Achthoven (Lexmond), met lijftocht van haar vader, gehuwd met Pieter(nella Abelsdr.).²⁵⁶ Terwijl Arent van Loon zelf op 12 oktober 1458 werd beleend met 14 morgen land, gelegen op Kort Achthoven (Lexmond), eveneens na overdracht door Pieter van Loon, te komen op Elisabeth, zijn dochter.²⁵⁷

Uit dit huwelijk:

1. *Gijsbert van Loon*, weeskind (1446).

Bastaard:

²⁵¹ Kort, Leenkamer Arkel-1 (1984), blz. 299 (leen 71).

²⁵² Kort, Leenkamer Langerak (1976), blz. 7 (leen 11).

²⁵³ Beschrijving: 1. omschrift: +S'/GHI/SEBR/ECHT/VAN·L/OEN

2. kenmerken: rond, ca. 24 mm, - was, licht geschonden.

3. zegelbeeld: een gotisch schild gevat in een rondboogvijfpas, waarvan de bovenste met een grote boog en versierd met een mansfiguur, geplaatst op een vijfhoekvormige sierlijst getopt met een klavertje drie.

4. wapen: twee beurtelings gekanteelde dwarsbalken, rechtsboven vergezeld van een zwijnskop.

²⁵⁴ SAMH, Schoonhoven, OA inv.nr. 1126 (afschrift poortersboek), blz. 15.

²⁵⁵ SAMH, Schoonhoven, OA inv.nr. 1126 (afschrift weesboek), blz. 106; idem (origineel weesboek), fol. 122v.

²⁵⁶ Kort, Leenkamer Vianen-3 (1988), blz. 288 (leen 649).

²⁵⁷ Kort, Leenkamer Arkel-9 (1984), blz. 604 (leen 16).

3. *Laurens Gijsbertsz.*, bastaard van Loon, volgt V-c.

V-b. *Arent van Loon*,²⁵⁸ heer van half-Kijfhoek (1450), heer van Carnisse (1460), vermeld 1439-1474, schepen van Dordrecht (1440-1441, 1444, 1459, 1462-1465, 1466),²⁵⁹ overl. tussen 1474 en 7 juli 1477, tr. *Pieter(nella) Abel Pietersdr.*, vermeld 1458-1463, overl. voor 4 mei 1491, dr. van Abel Pietersz. Voorcoop (1447).²⁶⁰

Op 20 maart 1439 werd Arent van Loon beleend met 4 morgen 2 hond land met de hofstede, gelegen op Kwakernaat in Schelluinen, na dode van zijn vader,²⁶¹ alsmede met 4½ morgen land, gelegen in Zwijndrecht, en 7½ hond, gelegen in Waalnesse.²⁶² Daarna werd hij op 11 oktober 1439 na dode van zijn vader beleend met 3 morgen 4½ hond land, gelegen in Waalnesse.²⁶³ Op 6 maart 1440 werd Arent van Loon beleend met een vierde van de koren- en smaltiende van Boecipop, zoals Gijsbert van Loon, zijn vader.²⁶⁴ Hierna ontbreekt de belening van zijn dochter.



(Afb. 11). Zegel van Arent van Loon, 1465.²⁶⁵
(Regionaal Archief Dordrecht)

Niet eerder dan 25 april 1450 werd Arent van Loon beleend met de helft van het ambacht van Kijfhoek, zoals Gijsbert van Loon, zijn vader.²⁶⁶ Vervolgens werd hij op 12 maart 1453 beleend met een tiende in Oversliedrecht.²⁶⁷ Waarna hij op 12 oktober 1458 werd beleend met 14

²⁵⁸ Des Tombe, Van den Boetzelaer. Bijlage: Kwartierstaat C 2, Van Praet van Moerkerke.

²⁵⁹ Balen, Dordrecht, blz. 290-294; Van Gouthoven, D'oude Chronijke, blz. 183.

²⁶⁰ Kort, Grafelijke lenen Grote Zuidhollandse Waard (1996), blz. 296 (leen 107A). Hij is overleden tussen 23 augustus 1447 en 23 december 1451.

²⁶¹ Kort, Leenkamer Arkel-1 (1984), blz. 299 (leen 71).

²⁶² Kort, Leenkamer Arkel-5 (1985), blz. 372 (leen 9 met verwijzing leen 71, zie: Kort, Leenkamer Arkel-1 (1984), blz. 299).

²⁶³ Hoek, Leenkamer De Lek en Polanen (1982), blz. 138 (leen 12).

²⁶⁴ Kort, Leenkamer Vianen (1986), blz. 508 (leen 402C).

²⁶⁵ Beschrijving: 1. omschrift: +SI/IGILVM·AERT/VAN·LOEN
2. kenmerken: rond, ca. 28 mm, - was, licht geschonden.
3. zegelbeeld: een gotisch schild waarboven een gewende steekhelm met wrong en dekkleden met een baniervlucht waartussen een zwijnskop.
4. wapen: twee beurtelings gekanteelde dwarsbalken, rechtsboven vergezeld in de linkerbovenhoek van een vijfpuntig sterretje.

²⁶⁶ Kort, Leenkamer Merwede (1978), blz. 19 (leen 22B).

²⁶⁷ Kort, Leenkamer De Lek (1988), blz. 85 (leen 48).

morgen land, gelegen op Kort Achthoven (Lexmond), na overdracht door Pieter van Loon, te komen op Elisabeth, zijn dochter.²⁶⁸

Op 20 september 1460 werd Arent van Loon na koop beleend met de ambachtsheerlijkheid Carnisse c.a.²⁶⁹ Arent van Loon Gijsbertsz. zegelt op 13 november 1465 als schepen van Dordrecht (afb. 11).²⁷⁰

Vervolgens werd hij op 2 oktober 1470 beleend met 21 hond land, gelegen in Uitwijk,²⁷¹ en op 31 juli 1471 met 5½ morgen land, gelegen Uitwijk aan de Pedelsteeg, die hij opnieuw bedijkte.²⁷² Het laatst genoemde leen te komen op Gijsbert, zijn jongste dochter, met lijftocht van Pieter Abelsdr., zijn vrouw, op de mindere helft. In 1472²⁷³ en 1474²⁷⁴ wordt hij nog vermeld met zijn leengoederen. In 1502 werd door de drie dochters de boedelscheiding voor schepenen van Dordrecht verleden.²⁷⁵

Uit dit huwelijk:

1. *Abel van Loon*, overl. voor 7 juli 1477.
2. *Elisabeth van Loon*,²⁷⁶ vrouwe van Carnisse en West-Barendrecht, koopt Puttershoek 1485, krijgt toestemming om te testeren 7 augustus 1504,²⁷⁷ overl. 18 april 1514, begr. in de kerk van Moerkerken,²⁷⁸ tr. (voor 22 juli 1463) *Frank Praat*, heer van Moerkerken, van de Merwede en Moerkerkenland, ridder (1470), testeert 1461, overl. voor 21 juni 1474, zn. van Lodewijk van Praat, heer van Moerkerken (bij Brugge), ridder, en Jaquemine van Eessene.

Elisabeth, dochter van Arent van Loon, werd op 6 september 1458 beleend bij overdracht door Pieter van Loon met 10 morgen land, gelegen op Kort Achthoven (Lexmond), met lijftocht van haar vader, gehuwd met Pieter(nella Abelsdr.).²⁷⁹

Op 22 juli 1463 droeg Frank van Praat, heer van Moerkerken, ridder, een blok tienden, in Schobben en Everokker, genaamd ‘Kerkblok’, over aan zijn vrouw Elisabeth van Loon, met lijftocht voor Arent van Loon en Pieter Abelsdr., zijn vrouw, haar ouders, waarbij Arent van Loon hulde voor haar deed.²⁸⁰

Frank van Praat, heer van Moerkerken, ridder, vestigde op 14 april 1470 een lijftocht van Elisabeth van Loon, zijn vrouw op 75 morgen land in Schobben en Everokker, en op 20 pond Vlaams, 300 pond eens en 16 mark zilveren Tournois voor een goed gestoffeerde kamer en juwelen. Op 21 juni 1474 werd Karel, heer van Moerkerken, na

²⁶⁸ Kort, Leenkamer Arkel-9 (1984), blz. 604 (leen 16).

²⁶⁹ Kort, Leenkamer Merwede (1978), blz. 5 (leen 3).

²⁷⁰ RAG, Archief Klooster Sint-Agnes (toegang 19), inv.nr. 48, d.d. 13-11-1465.

²⁷¹ Kort, Leenkamer Uitwijk (2006), blz. 295 (leen 42).

²⁷² Kort, Leenkamer Uitwijk (2006), blz. 294 (leen 37).

²⁷³ Kort, Leenkamer Noordeloos (1980), blz. 482 (leen 31); Hoek, Leenkamer De Lek en Polanen (1982), blz. 139 (leen 12).

²⁷⁴ Kort, Leenkamer Merwede (1978), blz. 5 (leen 3); blz. 19 (leen 22B); Kort, Leenkamer De Lek (1988), blz. 85 (leen 48).

²⁷⁵ Van Gouthoven, D’oude Chronijke, blz. 183.

²⁷⁶ Des Tombe, Van den Boetzelaer. Bijlage: Kwartierstaat C 2, Van Praet van Moerkerke.

²⁷⁷ Kort, Leenkamer Strijen (1979), blz. 54 (leen 43); Kort, Leenkamer Arkel-1 (1984), blz. 299 (leen 71).

²⁷⁸ Van Gouthoven, D’oude Chronijke, blz. 183.

²⁷⁹ Kort, Leenkamer Vianen-3 (1988), blz. 288 (leen 649).

²⁸⁰ Kort, Leenkamer Strijen (1979), blz. 55 (leen 47).

het overlijden van zijn vader, beleend met de 75 morgen land met behoudt van de lijftocht van zijn moeder, waarbij Daniel van Moerkerken, heer van de Merwede, ridder, hulde voor hem deed.²⁸¹

Elisabeth van Loon, weduwe van Frank, heer van Moerkerken, werd op 7 juli 1477 beleend met 3 morgen 4½ hond land, bij dode van Abel van Loon,²⁸² alsmede met 4 morgen 2 hond land met de hofstede, gelegen op Kwakernaat in Schelluinen,²⁸³ 14 morgen land, op Kort Achthoven (Lexmond) in het land van Vianen,²⁸⁴ 4½ morgen land, in Zwijndrecht, en 7½ hond in Waalnesse,²⁸⁵ en een tiende in Oversliedrecht,²⁸⁶ bij dode van Abel van Loon, haar broer, die stierf zes weken na Arent van Loon, zijn vader.

Op 15 juli 1477 werd Elisabeth van Loon, vrouwe van Moerkerken, weduwe van heer Frank van Moerkerken, en jonkvrouw IJde van Loon, elk met de helft, beleend met een vierde deel van de ambachtsheerlijkheid van Katendrecht, na overdracht door Jacob Pot.²⁸⁷ Na het overlijden van haar zuster, Jkvr. IJde van Loon, werd zij ook beleend met haar deel, waarbij Jacob Nemery hulde voor haar deed.²⁸⁸ Vervolgens werd zij op 11 april 1483 beleend na overdracht door Wouter van der Eik van Oudheusden met het halve veer tussen de Merwede en Papendrecht, waarbij Willem Ruychrok van der Werve, ridder, voor haar hulde deed.²⁸⁹ Daarna werd zij op 4 mei 1491 bij overdracht door Jacob Jacobsz. beleend met het ambacht en schoutambacht van West-Barendrecht c.a.,²⁹⁰ 18 morgen in Puttershoek, bij dode van Pieter(nella) Abelsdr., haar moeder, die het aankwam van Pieter Abelsz., haar broer,²⁹¹ en 11 morgen, gelegen in Sliedrecht, bij dode van haar moeder Pieter(nella) Abelsdr.,²⁹² waarbij Gijsbert Laurensz. hulde voor haar deed.

In 1510 werd Elisabeth van Loon beleend met de ambachtsheerlijkheid Carnisse, waarna zij het overdroeg aan haar zoon Lodewijk van Praat van Moerkerken.²⁹³ Op 1 maart 1515 werd Karel van Praat, heer van Moerkerken, na het overlijden van zijn moeder, beleend met 75 morgen land,²⁹⁴ alsmede met 4 morgen 2 hond land met de hofstede, gelegen op Kwakernaat in Schelluinen,²⁹⁵ 14 morgen land, op Kort Achthoven

²⁸¹ Kort, Leenkamer Strijen (1979), blz. 54 (leen 43).

²⁸² Hoek, Leenkamer De Lek en Polanen (1982), blz. 139 (leen 12). Zij heeft dit stuk land verkocht op 15 juli 1513 aan Gerrit van Vliet, die er op 29 mei 1514 mee werd beleend.

²⁸³ Kort, Leenkamer Arkel-1 (1984), blz. 299 (leen 71 met verwijzing naar leen 43, zie: Kort, Leenkamer Strijen (1979), blz. 54).

²⁸⁴ Kort, Leenkamer Arkel-9 (1984), blz. 604 (leen 16 met verwijzing naar leen 71, zie: Kort, Leenkamer Arkel-1 (1984), blz. 299).

²⁸⁵ Kort, Leenkamer Arkel-5 (1985), blz. 372 (leen 9 met verwijzing leen 71, zie: Kort, Leenkamer Arkel-1 (1984), blz. 299).

²⁸⁶ Kort, Leenkamer De Lek (1988), blz. 85 (leen 48).

²⁸⁷ Hoek, Leenkamer Putten (1972), blz. 123 (leen 40A).

²⁸⁸ Hoek, Leenkamer Putten (1972), blz. 123 (leen 40A).

²⁸⁹ Kort, Grafelijke lenen Grote Zuidhollandse Waard (1996), blz. 289 (leen 94).

²⁹⁰ Kort, Leenkamer Altena (1985), blz. 179 (leen 4D).

²⁹¹ Kort, Grafelijke lenen Grote Zuidhollandse Waard (1996), blz. 302 (leen 10H).

²⁹² Kort, Grafelijke lenen Alblasserwaard (1997), blz. 49 (leen 53).

²⁹³ Kort, Leenkamer Merwede (1978), blz. 5 (leen 3).

²⁹⁴ Kort, Leenkamer Strijen (1979), blz. 54 (leen 43).

²⁹⁵ Kort, Leenkamer Arkel-1 (1984), blz. 299 (leen 71).

(Lexmond) in het land van Vianen,²⁹⁶ 4½ morgen land, in Zwijndrecht, 7½ hond in Waalnesse,²⁹⁷ en 11 morgen, gelegen in Sliedrecht,²⁹⁸ terwijl zijn broer François van Praat van Moerkerken, werd beleend met een vierde deel van de ambachtsheerlijkheid van Katendrecht c.a.,²⁹⁹ een tiende in Oversliedrecht,³⁰⁰ en het halve veer tussen de Merwede en Papendrecht.³⁰¹

3. *Ijde van Loon*, vermeld 1477, overl. voor 16 september 1488.
4. *Gijsberta van Loon*, overl. 1504, tr. *Willem Ruychrok van der Werve*,³⁰² ridder (1492), zn. van Jan Ruychrok (van der Werve) en Heilsoete Willemsdr. van Domburg.

Op 15 juli 1477 werd vrouwe Ghijsbrecht van Loon, gehuwd met heer Willem Ruychrok van der Werve, en haar zuster Baerte van Loon, elk met de helft, beleend met een vierde deel van de ambachtsheerlijkheid van Katendrecht, na overdracht door Jacob Pot.³⁰³ Heer Willem Ruychrok van der Werve werd op 18 november 1477 beleend met 5½ morgen land, gelegen Uitwijk aan de Pedelsteeg, voor zijn vrouw Gijsbert, dochter van Arent van Loon.³⁰⁴

Op 30 oktober 1492 werd Willem Ruychrok van der Werve, ridder, gehuwd met Gijsbert van Loon, beleend met 17 morgen in de woning Steenvoorde, gelegen onder Rijswijk, voor Jan, zijn zoon, na overdracht door Bruning van Boshuizen.³⁰⁵

Heer Jan Ruychrok van der Werve, ridder, werd op 4 juni 1509 beleend bij dode van zijn moeder, vrouwe Gijsbert van Loon, die vijf jaar geleden was overleden, met haar helft en na kwijtschelding van verzuim tijdens zijn minderjarigheid door zijn voogden begaan. Vervolgens werd hij op 15 juni 1509 beleend met 5½ morgen land, gelegen in Uitwijk aan de Pedelsteeg, bij dode van zijn moeder, Gijsbert van Loon, weduwe van Willem Ruychrok, na verzuim omdat hij naar Jerusalem was gereisd. Respectievelijk op 6 juli 1509 en 17 augustus 1509 droegen heer Jan Ruychrok van der Werve, ridder, en heer Arent van der Werve, ridder, namens zijn vrouw, Baerte van Loon, een vierde deel van de ambachtsheerlijkheid Katendrecht over aan Willem Goudt.³⁰⁶

5. *Baerte van Loon*, vermeld 1477, 1509. tr. *Arent van der Werve*, ambachtsheer van Giessen-Ouderkerk, ridder (1509), van Antwerpen, overl. 1510.³⁰⁷

²⁹⁶ Kort, Leenkamer Arkel-9 (1984), blz. 604 (leen 16 met uiteindelijk verwijzing naar leen 43, zie: Kort, Leenkamer Strijen (1979), blz. 54).

²⁹⁷ Kort, Leenkamer Arkel-5 (1985), blz. 372 (leen 9 met verwijzing leen 71, zie: Kort, Leenkamer Arkel-1 (1984), blz. 299).

²⁹⁸ Kort, Grafelijke lenen Alblasserwaard (1997), blz. 49 (leen 53) met verwijzing naar leen 43, zie: Kort, Leenkamer Strijen (1979), blz. 54).

²⁹⁹ Hoek, Leenkamer Putten (1972), blz. 123 (leen 40A).

³⁰⁰ Kort, Leenkamer De Lek (1988), blz. 85 (leen 48).

³⁰¹ Kort, Grafelijke lenen Grote Zuidhollandse Waard (1996), blz. 289 (leen 94).

³⁰² K. Zijlstra, De bewoners van het Rijswijkse Huis te Werve, in: *De Navorscher* jrg. 98 (1960), blz. 65; C.A.J. Dessing, *Cartularium van Jan Ruychrock* (Haarlem/Kapelle, 1991), blz. 3-7. Uitgave van de Prae – 1600 Club.

³⁰³ Hoek, Leenkamer Putten (1972), blz. 124 (leen 40B).

³⁰⁴ Kort, Leenkamer Uitwijk (2006), blz. 294 (leen 37).

³⁰⁵ Kort, Grafelijke lenen Rijswijk (1984), blz. 552 (leen 10E).

³⁰⁶ Hoek, Leenkamer Putten (1972), blz. 124 (leen 40B).

³⁰⁷ Van Gouthoven, D'oude Chronijke, blz. 183.

V-c. *Laurens Gijsbertsz.*, bastaard van Loon, woonde Schoonhoven, vermeld 1444-1468, overl. voor 19 maart 1472, tr. *Marijke Sander Dircksd.*, vermeld 1444-1468, overl. tussen 28 maart 1496 en 5 april 1501.

Op 17 juli 1444 werd Laurens Gijsbertsz., de bastaard van Loon, neef van Floris van Kijfhoek, heer van Goudriaan, beleend met 5 morgen land, gelegen Langerak, met de bepaling dat zijn vrouw, Marijke Sanders Dircksd., gedurende haar leven haar lijftocht aan dit leen zal hebben en bij kinderloos overlijden van Laurens het leen zal komen aan zijn vader Gijsbert van Loon of diens wettige erfgenamen.³⁰⁸ Lauwe Gijsbertsz. wordt op 13 mei 1448 vermeld in een belending van 2 morgen land, gelegen Goudriaan, waar eerder, 2 juni 1438, Gijsbert van Loon, zijn vader, wordt genoemd.³⁰⁹

Hij krijgt op 27 oktober 1460 de toezegging dat het leen van 5 morgen land, gelegen Langerak, zal mogen vererven in drie gelijke delen op zijn oudste drie zoons, behoudens de lijftocht van zijn vrouw. De oudste zoon heet Gijsbert.³¹⁰

Op 9 juni 1461 werd Laurens van Loon Gijsbertsz. en Maria Sandersdr., zijn vrouw, beleend met 3 morgen land, gelegen Goudriaan, na overdracht door Philips Hendricksz. Zij werden opnieuw beleend 15 augustus 1468, waarna het leen uit de registratie verdwijnt.³¹¹

Na het overlijden van Laurens Gijsbertsz. werd op 19 maart 1472 de weesboedel geregistreerd. De weeskinderen zijn: Sander, Floer, Lijsbet, Stien, Marigen, Zeger. De boedel bestaat uit twee huizen en landerijen, gelegen te Graveland, Goudriaan, en Langerak. De moeder, Maria, zal voor 24 juni een rekening overleggen van de schulden, die zij en haar overleden man hadden.³¹²

Uit dit huwelijk:

1. *Gijsbert van Loon Laurensz.*, woonde Schoonhoven, vermeld 1460-1510, meerderjarig 1472, schepen (1478, 1480, 1499-1501, 1506, 1510),³¹³ poorter van Schoonhoven 9 november 1492,³¹⁴ overl. voor 5 januari 1511, tr. (voor 7 oktober 1471) (...) *Willemsdr.*, dr. van mr. Willem Claes Willemsz.³¹⁵

Op 18 mei 1484 werd Gijsbert van Loon Laurensz. na overdracht door Fop Dircksz. beleend met 2 morgen land, gelegen Goudriaan, eventueel te komen op Laurens Joost Aerntsz.³¹⁶ Op 4 mei 1491 deed Gijsbert Laurensz. leenhulde voor Elisabeth van Loon, vrouwe van Moerkerken.³¹⁷

In 1502 zegelde Gijsbert van Loon Laurensz. als schepen van Schoonhoven (afb. 12).³¹⁸

³⁰⁸ Hoek, Leenkamer Honingen (1962), blz. 103 (leen 124).

³⁰⁹ Kort, Leenkamer Langerak (1976), blz. 7 (leen 11).

³¹⁰ Hoek, Leenkamer Honingen (1972), blz. 103 (leen 124).

³¹¹ Kort, Leenkamer Langerak (1976), blz. 7 (leen 9).

³¹² SAMH, Schoonhoven, OA inv.nr. 1129 (afschrift weesboek), blz. 141. Zie: bijlage XII.

³¹³ SAMH, Schoonhoven, OA inv.nr. 1129 (afschrift stadsbestuurders), blz. 14, 16 en 17.

³¹⁴ SAMH, Schoonhoven, OA inv.nr. 1129 (afschrift poortersboek), blz. 35.

³¹⁵ Kort, Leenkamer Arkel-4 (1985), blz. 86-87 (leen 47, 47A en 47B).

³¹⁶ Kort Leenkamer Langerak, blz. 8 (leen 12).

³¹⁷ Kort, Leenkamer Altena (1985), blz. 179 (leen 4D).

³¹⁸ P. Muilwijk, Vijf eeuwen stadsbestuurders van Schoonhoven, 1297-1795, in: *Gens Nostra* jrg. 44 (1989), blz. 150-151. Hier wordt Gijsbert van Loon vermeld als schepen in de jaren 1479, 1481, 1498, 1500, 1502. Dus steeds een jaar eerder dan in het afschrift van de stadsbestuurders (OA inv.nr. 1129).



Afb. 12. Zegel van Gijsbert van Loon Lourensz. (1502).³¹⁹
(Streekarchief Schoonhoven)

2. *Sander van Loon Laurensz.*, onmondig 1472, woonde Schoonhoven, vermeld 1473-1526, overl. voor 9 juli 1530, tr. 1^e *Marichgen* (...), overl. voor 14 maart 1497, tr. 2^e (...).

Sander- en Floris Laurensz., broers, werden op 22 mei 1473 elk met 1½ morgen 1 hond land beleend. Indien één van beiden kinderloos overlijdt, komt diens aandeel aan hun broer Gijsbert Laurensz., behoudens de lijftocht van Maria Sandersdr., weduwe van Laurens Gijsbertsz.³²⁰

Sander Laurensz. vertichtte op 14 maart 1497 na het overlijden van zijn vrouw, *Marichgen*, zijn kinderen, met name Laurens, Pelgrim en Heijltgen. Zij krijgen voor haar moeders erfdeel, samen 50 stv. Hij moet voor 1 mei a.s. bewijs leveren dat de ‘vrienden’ van de kinderen met deze vertichting akkoord is gegaan.³²¹

Op 5 januari 1511 werd Sander Laurensz. beleend met 3 morgen 3 hond land, terwijl hij reeds 1½ morgen 1 hond in leen houdt.³²² Vervolgens werd hij op 9 maart 1511 beleend, vermoedelijk na het overlijden van Gijsbert van Loon Laurensz., met 2 morgen land, gelegen Goudriaan, en droeg het enige jaren later op 9 februari 1525 over aan Pieter Christiaensz.³²³

Sander Laurensz. van Loon werd op 20 februari 1526 nadat Gijsbert Laurensz. van Loon, zijn broer, die het leen ca. 1490 kocht, en op naam had doen stellen van Elisabeth van Loon, vrouwe van Moerkeren, maar het zelf had gebruikt, beleend met een half blok tienden, gelegen in Nieuw-Lekkerland.³²⁴ Op 21 februari 1529 droeg Sander

³¹⁹ Beschrijving: 1. omschrift: S'GISBERT·VA·LO/ON·LOVWERS

2. kenmerken: rond, ca. - mm, - was, geschonden.

3. zegelbeeld: een halfronde schild, waarboven een halfaanziende steekhelm met als helmteken een (niet goed te onderscheiden).

4. wapen: twee beurtelings gekanteelde dwarsbalken.

³²⁰ Hoek, Leenkamer Honingen (1972), blz. 103 (leen 124).

³²¹ SAMH, Schoonhoven, OA inv.nr. 1126 (afschrift weesboek), blz. 186. Zie: bijlage XIV.

³²² Hoek, Leenkamer Honingen (1972), blz. 103 (leen 124).

³²³ Kort, Leenkamer Langerak (1976), blz. 8 (leen 12).

³²⁴ Kort, Leenkamer De Lek (1988), blz. 79 (leen 34).

Laurensz. 5 morgen land, gelegen Langerak, over aan Frans van der Moelen.³²⁵ Adriaen Aertsz. werd op 9 juli 1530 beleend met een half blok tienden, gelegen in Nieuw-Lekkerland, voor zijn vrouw Maritgen, dochter van Sander van Loon, waarna hij het overdroeg aan Jan Hendricksz.³²⁶

Uit het eerste huwelijk:

1. *Laurens Sandersz.*, onmondig 1497.
2. *Pelgrim Sandersz.*, onmondig 1497.
3. *Heijltge Sandersdr.*, onmondig 1497.

Uit het tweede huwelijk:

4. *Maritgen Sandersdr.*, overl. na 9 juli 1530, tr. *Adriaen Aertsz.*, overl. na 9 juli 1530.

3. *Floris Laurensz.*, onmondig 1472, woonde Schoonhoven, poorter van Schoonhoven 20 oktober 1481,³²⁷ overl. voor 5 januari 1511.
4. *Lijsbeth Laurensdr.*, onmondig 1472, overl. tussen 28 maart 1496 en 5 april 1501, tr. *Pieter Dammasz.*, woonde Schoonhoven, overl. voor 28 maart 1496.

Op 28 maart 1496 werden Dammasgen, Louchgen en Marichgen, kinderen van Pieter Dammasz., na zijn overlijden door de moeder, Lijsbeth Laurensdr., verticht. Er is nog een kind, geheten Belichgen, die gebracht is in het St. Agnietenklooster te Gouda. Verder wordt Mari, Lourijs Gijsberts weduwe, genoemd. Voogden zijn van vaderswege Egbert Dircksz., Martijn Gerijtsz. en Floris de Coster, en van moederswege Gijsbert van Loon Laurensz. en Sander Laurensz. Nadat ook de moeder is overleden volgt op 5 april 1501 een opsomming van wat de kinderen hebben verkregen w.o. een groot aantal losrenten, verder 5½ morgen land in Ottoland, 5½ morgen 1 hond land in Graveland, 4½ morgen in Goudriaan in diverse percelen, ½ morgen Langerak, gemeen met de erfgenamen van Mari Lauwen, etc.³²⁸

Uit dit huwelijk:

1. *Belichje Pietersdr.*, in het St. Agnietenklooster te Gouda 1496 en 1501.
2. *Dammasgen Pietersdr.*, onmondig 1496.
3. *Louchgen Pietersdr.*, onmondig 1496.
4. *Marichgen Pietersdr.*, onmondig 1496.

5. *Stijn Laurensdr.*, onmondig 1472.
6. *Marijtgen Laurensdr.*, onmondig 1472.
7. *Seger Laurensz.*, onmondig 1472.

II-b. *Wouter Laurensz.*, vermeld 1360-1377, drost van Heusden (1366-1372),³²⁹ schepen van Gorinchem (1377),³³⁰ tr. (...) *Bronisdr.*, dr. van Bronis Jansz. en Elisabeth (de Kok van Blokland).

³²⁵ Hoek, Leenkamer Honingen (1972), blz. 103 (leen 124).

³²⁶ Kort, Leenkamer De Lek (1988), blz. 79 (leen 34).

³²⁷ SAMH, Schoonhoven, OA inv.nr. 1129 (afschrift poortersboek), blz. 32.

³²⁸ SAMH, Schoonhoven, OA inv.nr. 1129 (afschrift weesboek), blz. 185-186. Zie: bijlage XIII.

³²⁹ Kort, Graven van Holland, blz. 324, inv.nr. 1957 t/m 1962.

³³⁰ Wapenboek van Kuyl, blz. 6.

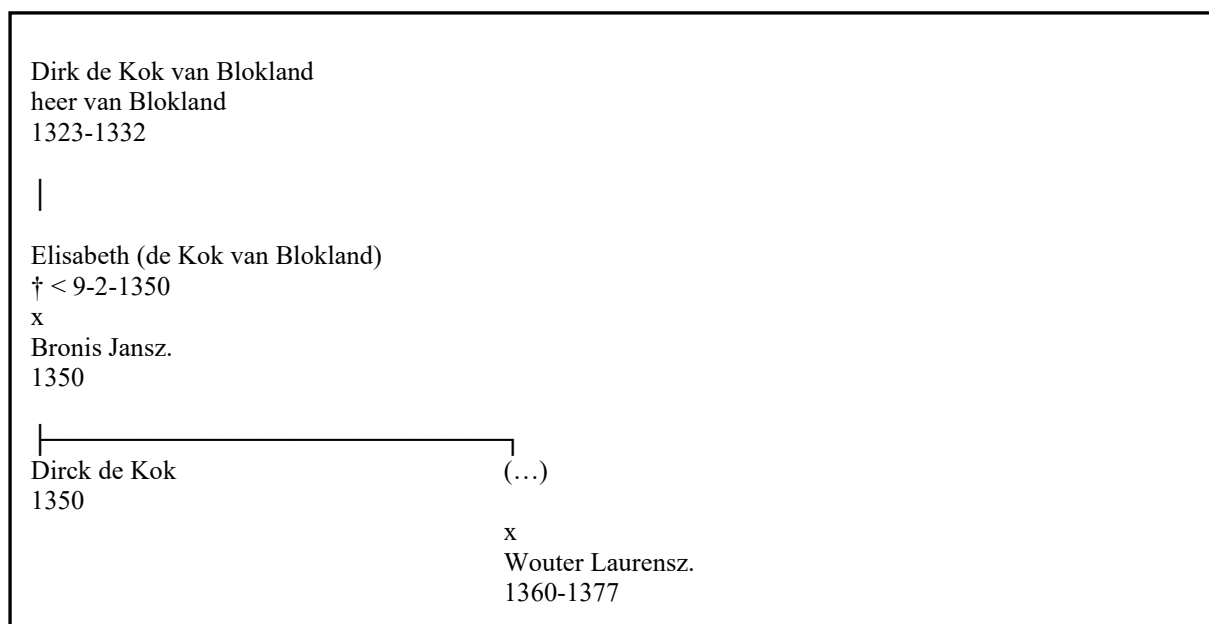
Toelichting

Een interessante verklaring voor de naam ‘Blokland’ is dat het een samentrekking zou zijn van ‘beloken land’. De term ‘beloken’ betekent ‘afsluiting’. Het was voordat het ingepolderd is een slecht toegankelijk, besloten gebied.³³¹ Na inpoldering kwam door inklinken een deel door een zandheugel onder het veen hoger te liggen dan het omringende gebied.³³² Aldus ontstonden Hoog- en Laagblokland. Niet duidelijk is of het ooit één ambachtsheerlijkheid is geweest. In de archiefbronnen komen ze apart voor.

Op 15 mei 1323 werd Dirk de Kok van Blokland beleend met 20 morgen land, gelegen in Blokland, en de dijk en dijkaveling, gelegen tussen Hoornaar en Reigersvliet.³³³ Vervolgens werd hij op 1 mei 1332 beleend door Jan, heer van Arkel, met de ambachtsheerlijkheid Blokland (Hoogblokland).³³⁴ Helaas ontbreken latere beleningen tot 1407.

Bronis Jansz. werd op 9 februari 1350 met 20 morgen land, gelegen in Blokland, en de dijk en dijkaveling, gelegen tussen Hoornaar en Reigersvliet, te komen op Dirk de Kok, zijn zoon bij Elisabeth, dochter van Dirk de Kok.³³⁵

Voorgaande laat zich als volgt in beeld brengen (geneagram 5).



Geneagram 5. De familie De Kok van Blokland.

³³¹ Van Kuilenburg, Hoogblokland, blz. 13.

³³² Een pleistocene opduiking (donk).

³³³ Kort, Leenkamer Arkel-1 (1984), blz. 218 (leen 34) en blz. 218 (leen 39).

³³⁴ Kort, Leenkamer Arkel-1 (1984), blz. 216-217 (leen 32). Zie: bijlage I.

³³⁵ Kort, Leenkamer Arkel-1 (1984), blz. 218 (leen 34) en blz. 218 (leen 39).

Van Wouter Lourensz. is een zegel uit 1360, identiek aan een zegel uit 1370, bewaard gebleven (afb. 13).³³⁶



Afb. 13. Zegel van Wouter Laurensz. (1360).³³⁷
(Regionaal Archief Gorinchem)

Wouter Laurensz. zegelt samen met zijn broer Floris Laurensz. op 24 juli 1370 als neven van Eghen Vos Claes Morints soen, ende Willem Scone, broers (afb. 14).³³⁸



Afb. 14. Zegel van Wouter Laurensz. (1370).³³⁹
(Geldersarchief)

Uit dit huwelijk:

1. *Segeer Woutersz.*, volgt III-b.
2. *Bronis die Witte Woutersz.*, volgt III-c.

³³⁶ De Keijzer, e.a., Schepenzegels, blz. 36.

³³⁷ Beschrijving: 1. omschrift: [-]VRENS·SOEN

2. kenmerken: rond, ca. 18 mm, bruine was, zeer geschonden.

3. zegelbeeld: een gotisch schild gevat in een rondboogdriepas.

4. wapen: twee beurtelings gekanteelde dwarsbalken vergezeld in het schildhoofd van een barensteel met drie hangers.

³³⁸ Geldersarchief, Graven en hertogen van Gelre, graven van Zutphen (toegang 0001) inv.nr. 5132.

³³⁹ Beschrijving: 1. omschrift: S'WOVTER·LAVRENS·SOEN

2. kenmerken: rond, ca. 20 mm, bruine was, licht beschadigd.

3. zegelbeeld: een gotisch schild gevat in rondboogdriepas.

4. wapen: twee gekanteelde dwarsbalken met in het schildhoofd een barensteel met drie hangers.

3. *Jan Woutersz.*, vermeld 1395-1407, schepen van Gorinchem (1395),³⁴⁰ overl. voor 3 februari 1415.

Jan Woutersz. zegelde in 1395 als schepen van Gorinchem (afb. 15).³⁴¹



Afb. 15. Zegel van Jan Woutersz. (1395).³⁴²
(Regionaal Archief Gorinchem)

In 1397 wordt hij als leenmangetuige genoemd.³⁴³ Op 13 augustus 1407 deed Jan Woutersz. hulde voor zijn goederen in leen gehouden van de Hofstede Arkel, namelijk: 20 morgen land, gelegen in Blokland, en de dijk en dijkkaveling, gelegen tussen Hoornaar en Reigersvliet.³⁴⁴ Hij is in beide lenen op of voor 3 februari 1407 opgevolgd door zijn zoon Floris Jan Woutersz., die het eerste leen van 20 morgen land op die datum overdroeg aan Floris van Kijfhoek, terwijl het tweede leen bestaande uit de dijk en dijkkaveling op 4 maart 1421 door hem werd overgedragen aan Frederik die Hoge Godensz.³⁴⁵

Kind:

1. *Floris Jan Woutersz.*, vermeld 1415, 1421.

III-b. *Seger Woutersz.*, heer van Emmikhoven (1386), vermeld 1382-1404, overl. tussen 13 augustus 1407 en 10 mei 1409, tr. (tussen 24 november 1382 en 3 mei 1386) (...) *van Uytwijck*, dr. van Dirk van Uytwijck.

Seger Woutersz. werd na overdracht door Emond van Bermen heer Emondsz. op 24 november 1382 beleend door Willem van Hoorne en Altena met een hoeve, gelegen aan de lage zijde van de Werken, genaamd de 'Wolfroedsche Hoeve', met de bepaling, dat indien Seger zonder

³⁴⁰ Wapenboek van Kuyl, blz. 6v.

³⁴¹ De Keijzer, e.a., Schepenzegels, blz. 41.

³⁴² Beschrijving: 1. omschrift: *S*/IAN/WOV/TER/S·SOON

2. kenmerken: rond, ca. 23 mm, bruine was, gaaf.

3. zegelbeeld: een gotisch schild gevat in een rondboogzespas, geplaatst op een zeshoekvormige sierlijst.

4. wapen: twee beurtelings gekanteelde dwarsbalken, vergezeld in het schildhoofd van een barensteel met drie hangers.

³⁴³ Kort, Leenkamer Arkel-1 (1984), blz. 220 (leen 39).

³⁴⁴ Kort, Leenkamer Arkel-1 (1984), blz. 218 (leen 34) en blz. 218 (leen 39).

³⁴⁵ Kort, Leenkamer Arkel-1 (1984), blz. 218 (leen 34) en blz. 218 (leen 39).

wettige geboorte zou overlijden het goed aan Bronis, zijn broeder, zal komen.³⁴⁶ Vervolgens werd hij door Willem, heer van Hoorne, die hem nu zijn zwager noemt, op 3 mei 1386 beleend met de 'Wolfroedsche Hoeve', het dagelijks gerecht van Emmikhoven met al zijn toebehoren, boeten tot 10 schelling toe, en daarboven een derde van de boeten, evenals een smaltiende, waarvan heer Willem van Oosterhout de wederhelft heeft. Tevens blijkt dat hij op dat moment gehuwd was met een dochter van Dirck van Uytwyck.³⁴⁷

Toen Willem van Beieren eenmaal Heer van Altena was geworden moest Seger Woutersz., die het dagelijks gerecht Emmikhoven c.a. in 'rechten erfleene' had, op 31 maart 1388 opnieuw hulde en manschap doen.³⁴⁸

Er is een aantekening uit 1396 waaruit blijkt dat Seger Woutersz. was beleend met een stuk land, dat identiek zal zijn aan de 'huizing en hofstede met boomgaard en 15 morgen land in Emmikhoven en Waardhuizen'.³⁴⁹ Op 20 maart 1396 erkennen 'Heinric die Bye Peterssoen ende Dideric van Oerden', geen recht te hebben op de goederen die van hun zwager 'Reyngout van Emmichoven, proest tot Berne' waren geweest en door hem bij testament aan de abdij van Berne was vermaakt. Omdat zij geen zegels hebben verzoeken zij 'Segher Wouterssoen, ambochtshere van Emmichoven' de oorkonde te bezegelen (afb. 16).³⁵⁰



Afb. 16. Zegel van Seger Woutersz. (1396).³⁵¹
(*Brabants Historisch Informatie Centrum*)

Wouter van der Eycke droeg op 4 juli 1404 een erf, gelegen in het gerecht van Emmikhoven in 'den Dorenbosche', hem aangekomen van Willem Schobbelant, zijn broer, aan Jacob van

³⁴⁶ H.L.K. 50, fol. 273v, nr. 1760; vgl. Kort, Leenkamer Altena-3 (1997), blz. 104 (leen 235).

³⁴⁷ H.L.K. nr. 50, fol. 273, no. 1758; vgl. Kort, Leenkamer Altena-2 (1996), blz. 15 (leen 116).

³⁴⁸ Kortweg, Rechtsbronnen, no. 176, (ten onrechte gedateerd 22-3-1388); Van Mieris III, blz. 457-458, d.d. 3-4-1387 (1387, Palmen Sonnendach = 31-3-1388) [Paasstijl].

³⁴⁹ Kort, Leenkamer Arkel-7 (1984), blz. 99 (leen 4).

³⁵⁰ Kortweg, Rechtsbronnen, no. 214, d.d. 20-3-1396. Oorspr. Archief Norbertijner abdij van Berne, inv.nr. IIIE42b.

³⁵¹ Beschrijving: 1. omschrift: *S'IAN·V'/EMMICHO/[-]

2. kenmerken: rond, ca. - mm, geelgroen was, gaaf.

3. zegelbeeld: een gotisch schild bevat in een rondboogdriepas boven versierd vermoedelijk met een leeuw en de onderste twee met een bloem, geplaatst op een omgekeerde rondboogdriepas.

4. wapen: twee beurtelings gekanteelde dwarsbalken.

der Duyn over ten overstaan van Seger Woutersz., richter in het gerecht van Emmikhoven, en de met naam genoemde heemraden.³⁵²

Op 13 augustus 1407 werd 'Wouter van Emmikhoven Zegersz.' met ledige hand beleend met zijn goed (= 'huizing en hofstede met boomgaard en 15 morgen land in Emmikhoven en Waardhuizen'), roerend aan Arkel.³⁵³ Het vermoeden is dat bij de belening een verkeerde naam is genoteerd omdat Seger Woutersz. van Emmikhoven nog in leven was.

Uit dit huwelijk:

1. *Wouter Segersz. van Emmikhoven*, volgt IV-c.
2. *Jan Segersz. van Emmikhoven*, richter van Emmikhoven (1419), beleend met verscheidene leengoederen 31 mei 1451, nog vermeld als leenmangetuige 1459.³⁵⁴

Op 14 november 1419 vindt ten overstaan van 'Jan van Emmichoven Zeghersz.', richter, en heemraden van Emmichoven, een overdracht van land, gelegen onder Emmichoven, plaats.³⁵⁵ Aan het charter hangt zijn zegel (afb. 17).



Afb. 17. Zegel van Jan Segersz. van Emmikhoven (1419).³⁵⁶
(*Brabants Historisch Informatie Centrum*)

Jan van Emmikhoven Segersz. werd op 31 mei 1451 beleend met 6½ morgen land met hofstede, gelegen in Emmikhoven, een gezaat met 1½ morgen land, alsmede een huis en gezaat, in Emmikhoven bij de kerk.³⁵⁷

³⁵² Korteweg, Rechtsbronnen, no. 234, d.d. 4-7-1404.

³⁵³ Kort, Leenkamer Arkel-7 (1984), blz. 99 (leen 4).

³⁵⁴ Kort, Leenkamer Meeuwen-2 (1999), blz. 134 (leen 78).

³⁵⁵ Korteweg, Rechtsbronnen, no. 275, d.d. 14-11-1419. Oorspr. Archief Norbertijner abdij van Berne inv.nr. III F43.

³⁵⁶ Beschrijving: 1. omschrift: S'SEG/ER·WO/VTER/SOEN
2. kenmerken: rond, ca. - mm, groene was, gaaf.
3. zegelbeeld: een gotisch schild gevat in een rondboogvierpas versierd met takjes, verweven met een rondboogvierpas.
4. wapen: twee beurtelings gekanteelde dwarsbalken, vergezeld in het schildhoofd van een barensteel met drie hangers.

³⁵⁷ Kort, Leenkamer Meeuwen-2 (1999), blz. 134-135 (lenen 78, 80 en 81).

Op 23 februari 1452 gaf graaf Jacob van Horne, heer van Altena, een handvest aan het Land van Altena, bezegeld door o.a. ‘Jan van Emmechoven Segherssoen’.³⁵⁸

IV-c. *Wouter Segersz. van Emmikhoven*, heer van Emmikhoven (1409), vermeld 1409-1429, overl. voor 7 september 1439, tr. *Agnes Venedau*,³⁵⁹ vermeld 1409, dr. van Claes Venedau en Agnes (...).

Wouter van Emmichoven Segersz. werd bij dode van zijn vader op 10 mei 1409 beleend met de ‘Wolfroedsche Hoeve’, het dagelijks gerecht Emmikhoven, met alle toebehoren, en de boeten tot 10 schellingen toe, en daarboven een derde van de boeten, alsmede een smaltiende, waarvan heer Willem van Oosterhoud de wederhelft had en nu Philips, de bastaard van de Lek heeft.³⁶⁰ Op het eerste leen vestigde hij de lijftocht voor zijn vrouw Agnes, dochter van Claes Venedau. Vervolgens werd hij enige jaren later op 4 juli 1411 bij dode van zijn vader beleend met de ‘huizing en hofstede met boomgaard en 15 morgen land in Emmikhoven en Waardhuizen’. Nog vermeld als getuige 1417 en 1429.³⁶¹

Op 1 mei 1429 is hij aanwezig bij de overdracht van de heerlijkheid (Hoog-)Blokland door zijn neef Dirk van Blokland en zegelt de oorkonde (afb. 18).³⁶²



Afb. 18. Zegel van Wouter van Emmikhoven (1429).³⁶³
(Het Utrechts Archief)

Uit dit huwelijk:

1. *Seger Woutersz. van Emmikhoven*, heer van Emmikhoven (1439), vermeld 1441,³⁶⁴ overl. voor 5 januari 1482.

³⁵⁸ Korteweg, Rechtsbronnen, no. 299; NA, Inventaris van het archief van de Heren van Altena (toegang 3.19.02) inv.nr. 14.1, d.d. 23-2-1452. Aan dit charter hangt zijn zegel in bruine was. Het charter is gescand maar de uithangende zegels zijn afgedekt!

³⁵⁹ B. de Keijzer, *Venedau* (Emmen, 2025). Gepubliceerd op HoGenDa.

³⁶⁰ Van Mieris IV, blz. 121-122, d.d. 10-5-1409.

³⁶¹ Kort, Leenkamer Altena-2 (1996), blz. 15 (leen 116).

³⁶² HUA, Verzameling Van Buchel-Booth inv.nr. 17 (oud 357), fol. 95 en 95v.

³⁶³ Beschrijving: 1. omschrift: [-]EMICHOVEN

2. kenmerken: rond, ca. - mm, - was, zeer geschonden.

3. zegelbeeld: een halfrond schild, waarboven een halfaanzijnde steekhelm met als helmteken twee steenbokhorens.

4. wapen: twee beurtelings gekanteelde dwarsbalken.

³⁶⁴ Kort, Leenkamer Altena-2 (1996), blz. 15 (leen 116).

In de opvolging van zijn leengoederen zitten hiaten en lopen niet altijd synchroon; om die reden is de stamreeks verder doorgetrokken

Op 7 september 1437 werd Seger van Emmikhoven beleend met verschillende lenen, namelijk: een gezaat, een halve kamp, genaamd 'Lange slag', en 2 morgen, genaamd Veerkamp, alles gelegen in Emmikhoven.³⁶⁵

Op 23 februari 1452 gaf graaf Jacob van Horne, heer van Altena, een handvest aan het Land van Altena, bezegeld door o.a. 'Segher van Emmichoven Wouterssoen'.³⁶⁶ Hij droeg de 'Wolfroedsche Hoeve' over op 1 augustus 1467.³⁶⁷

Kinderen:

1. *Wouter Segersz. van Emmikhoven*, heer van Emmikhoven, overl. voor 5 januari 1482, tr. (...) *van Veen*, dr. van Robbrecht van Veen, schepen van Heusden (1452-1463), en Joanna Moenbers.³⁶⁸

Uit dit huwelijk:

1. *Seger Woutersz. van Emmikhoven*, heer van Emmikhoven, beleend met het dagelijks gerecht van Emmikhoven 5 januari 1482, en de huizing en hofstede c.a. 4 augustus 1482, beleend na overdracht met 3 morgen land, gelegen in Emmikhoven, 20 augustus 1507,³⁶⁹ overl. voor 23 juni 1530, tr. *Joost (Josina) van Muylwijck*, dr. van Matthijs van Muylwijck.

Uit dit huwelijk:

1. *Wouter Segersz. van Emmikhoven*, heer van Emmikhoven, beleend met de huizing en hofstede c.a. 23 juni 1530, en het dagelijks gerecht van Emmikhoven 6 februari 1531, genoemd als ambachtsheer (1538),³⁷⁰ genoemd als ingeland van het Land van Altena (1546),³⁷¹ draagt de huizing en hofstede c.a. over 21 maart 1558, procedeert tegen de schout c.a. van Woudrichem 1560,³⁷² nog vermeld als leenman 2 mei 1562, overl. tussen 2 mei en 4 september 1562,³⁷³ tr. 8 mei 1513 (huwelijkscontract) *Elisabeth de Burggrave*, dr. van Cornelis de Burggrave en Jenne Dirck Ketelaers.

Wouter Segersz. van Emmikhoven maakte huwelijksvoorwaarden te Gorinchem op 8 mei 1513. Blijkens deze geregistreerde akte hadden de huwelijksvoorwaarden betrekking op Wouter Segersz. van Emmikhoven en

³⁶⁵ Kort, Leenkamer Meeuwen-2 (1999), blz. 134-135 (lenen 79, 82 en 83).

³⁶⁶ Korteweg, Rechtsbronnen, no. 299; NA, Inventaris van het archief van de Heren van Altena (toegang 3.19.02) inv.nr. 14.1, d.d. 23-2-1452. Aan dit charter hangt zijn zegel in bruine was. Het charter is gescand maar de uithangende zegels zijn afgedekt!

³⁶⁷ Kort, Leenkamer Altena-3 (1997), blz. 104 (leen 235).

³⁶⁸ F. Beelaerts van Blokland, Extract upt de genealogie van de familie van Veen, gesprootten uyt den huysse van Heusden, in: *Taxandria* jrg. 7 (1900), blz. 198.

³⁶⁹ Kort, Leenkamer Emmikhoven (1977), blz. 138 (leen 10).

³⁷⁰ Korteweg, Rechtsbronnen, no. 380, d.d. 16-8-1538.

³⁷¹ Korteweg, Rechtsbronnen, no. 392, d.d. 6-9-1546.

³⁷² Korteweg, Rechtsbronnen, no. 404, d.d. 23-12-1560.

³⁷³ Kort, Leenkamer Altena-2 (1996), blz. 15 (leen 116).

Elisabeth Burchgrave Cornelis dr. Zijn moeder was Jkvr. Joost, dochter van Mattijs van Muylwijck. Haar vader Cornelis de Burchgrave was gehuwd geweest met Jenne Dirck Ketelaers. Zij waren de ouders van voornoemde Elisabeth, Jan en Cornelia de Burchgrave en van de vrouw van Pieter die Vriessen. Haar grootvader van moederszijde, Dirck Ketelaers, had ook een zoon Mr. Gerit Ketelaers.³⁷⁴

2. *Jacob Segersz. van Emmikhoven*, vermeld 1531.

Wouter van Emmikhoven blijkt op een bepaald moment zijn grootvader in diens leengoederen roerend aan de Hofstede Meeuwen te zijn opgevolgd, want op 27 januari 1531 droeg hij aan Jacob Zegersz. van Emmikhoven, zijn broer, die het niet mag verkopen, de desbetreffende leengoederen over, namelijk: een gezaat, een halve kamp, genaamd 'Lange slag', en 2 morgen, genaamd Veerkamp, alles gelegen in Emmikhoven.³⁷⁵

3. *Jan Zegersz. van Emmikhoven*, beleend na dode van zijn vader met 3 morgen land, gelegen in Emmikhoven, 26 maart 1532,³⁷⁶ schout van Waardhuizen (1538),³⁷⁷ genoemd als ingeland van het Land van Altena (1546),³⁷⁸ beslag op het voornoemde leengoed 4 februari 1550.

2. *Aert van Emmikhoven*, deed leenhulde voor zijn neef 1482.

III-c. *Bronis Woutersz. van Blokland*, heer van Hoogblokland, heer voor een derde deel van Laagblokland (1404), vermeld 1397-1412, schepen van Gorinchem (1397),³⁷⁹ overl. tussen 20 oktober 1422 en 27 oktober 1424, tr. *Elisabeth van Boevendaal*, vermeld 1412, dr. van Wouter Koevoet van Bonendaal en (verm.) Aleid van Poelgeest.

Opmerkelijk is dat Bronis van Blokland tot twee keer toe, namelijk in 1397 en 1404, Bronis (die) Wit Woutersz. wordt genoemd.³⁸⁰ In 1407 wordt een Bronis die Wit Bronisz. (ook Bronis die Verwer) door Willem IV van Beieren voor zijn leven benoemd tot schout van Gorinchem. Bronis die Wit had aan Jonker Willem van Arkel een bedrag van 500 nobelen uitgeleend, die hij gecompenseerd krijgt.³⁸¹ Beiden zijn tijdgenoten en kunnen met elkaar verward worden.

Op 15 mei 1404 wordt Bronis (die) Witte Woutersz. bij overdracht door Jan van Buren Jansz. beleend met een derde van de heerlijkheid van Laag-Blokland.³⁸² Nadien ontstaat er een roerige periode – de Arkelse-oorlog – waarin Bronis van Blokland een opvallende rol in speelt. In 1405 werd door Walraven van Brederode de 'Heeren Raden', bestaande uit 'Heer Jan Gerardijn, van

³⁷⁴ A.J.L. van Bokhoven, De ambachtsheerlijkheden van Emmikhoven en Waardhuizen, in: *De Brabantse Leeuw* jrg. 12 (1963), blz. 50. Met verwijzing naar 'leenregister nr. 125, capittel Altena, f. 1'.

³⁷⁵ Kort, Leenkamer Meeuwen-2 (1999), blz. 134-135 (lenen 79, 82 en 83).

³⁷⁶ Kort, Leenkamer Emmikhoven (1977), blz. 138 (leen 10). Zijn broer Wouter van Emmikhoven doet hulde voor hem.

³⁷⁷ Korteweg, Rechtsbronnen, no. 380, d.d. 16-8-1538.

³⁷⁸ Korteweg, Rechtsbronnen, no. 392, d.d. 6-9-1546.

³⁷⁹ Wapenboek van Kuyl, blz. 7: 'Brunis de Wit Woutersz.'.

³⁸⁰ Van Kuilenburg, Hoogblokland, blz. 35-39.

³⁸¹ Van Mieris IV, blz. 53, d.d. 1407.

³⁸² Kort, Leenkamer Blois (1985), blz. 505 (leen 208). Zie: bijlage V.

Haastrecht, Proost te Gorinchem, gesproten van schamel ouders, maar van Arkel, hoogh en groot gemaakt,³⁸³ Coenraad, Ian, Aernd, en Gerid, vier Broeders van Hairlaar, Ambrosius Woutersz., Bronis de Verwer, Ian van der Donk, geboren van een Bastard van Arkel', binnen Gorinchem ontboden.³⁸⁴ De geheimschrijver van heer Jan, heer van Arkel, namelijk Gerard Schrijver, zond in 1406 een brief aan Bronis Woutersz., wiens nicht zijn huisvrouw was.³⁸⁵ Op 15 april 1406 werd hij door Willem, heer van Arkel, met de heerlijkheid Hoogblokland beleend, die zijn ouders was ontnomen.³⁸⁶ In 1407 blijkt Bronis van Blokland de smaltienden van Brandwijk en Gijbeland in bezit te hebben.³⁸⁷

Nadat hertog Willem van Beieren in 1407 als Heer van Arkel was gehuldigd, en daarna binnen Gorinchem was gekomen, nam hij de zes verraders, ridders, namelijk de vier broeders van Herlaar, Ambrosius Woutersz. die Verwer,³⁸⁸ en Jan van (den) Donk, gevangen.³⁸⁹ Hierna werd 'de huysingh, stallingh, en erven van Ambrosius Woutersz., Heer van Breunis, of Laagh-Blokland, staande ontrent de merkt tot Gorinchem, uyt sake als voren' geconfisqueerd.³⁹⁰ Later werd 'het huys van Breunis Wouters, Heer van Breunis of leeg-Blokland, met stal en erve, ontrent de Merkt staande, door hun verval' aan het St. Agnieten-klooster gegeven.³⁹¹ In het zelfde jaar werd Dirk de Kok, een naneef³⁹² van Bronis Woutersz., onthoofd.³⁹³ Op 31 maart 1407 beloofden Garedijn, priester, proost van Gorinchem, Jan van Herlaer van den Huele, Coen van Herlaer, Floris van Kijfhoek, Bronis Woutersz. van Blokland, en Bronis de Witte, schout van Gorinchem, namens de stad Gorinchem, het Land van Arkel en de stad Leerdam, de graaf van Holland als hun wettige landsheer te ontvangen en te huldigen.³⁹⁴ Waarna op 5 april 1407 Jan van Herlaer van der Heul, Koen van Herlaer en Bronis van Blokland bevestigden, dat zij van Hertog Willem van Beieren, graaf van Henegouwen, Holland en Zeeland, via zijn trezorier Philips van Dorp, een bedrag van 8.000 Franse kronen hebben ontvangen, die hij de poorters en onderdanen van het Land van Arkel schuldig was.³⁹⁵

Bronis van Blokland Woutersz. werd op 6 april 1407 beleend met de dagelijkse heerlijkheid van Neder-Blokland (= Laagblokland), gelegen bij de Vuilendam, met tweedeel van de tienden, groot en klein, en de gift van de kerk in Overblokland (= Hoogblokland), tot een onversterfelijk leen, te verheergewaden met een paar witte handschoenen.³⁹⁶ Nogal verwarrend is dat hij op de zelfde datum werd beleend met de heerlijkheid Overblokland (= Hoogblokland) met de gift van de kerk, en voorts met alle toebehoren, behalve een derdedeel van de tienden, gelegen in de Beempt, zoals Heer Splinter van Loenresloot dit toebehoorde, waarbij bepaald wordt dat na zijn overlijden de heerlijkheid zal vererven op zijn zoon Dirk de Kok van Blokland. En opnieuw

³⁸³ Bert den Hertog, Wie waren de ouders van de 14^e-eeuwse Gorkumse proost Heer Jan Gerardijn?, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 71 (2019), blz. 21-27.

³⁸⁴ Kemp, Van Arkel, blz. 157.

³⁸⁵ Kemp, Van Arkel, blz. 161.

³⁸⁶ Vidimus van deken en kapittel van St. Marie op het Hof te 's-Gravenhage d.d. 24-7-1433. Zie: bijlage VI.

³⁸⁷ Kort, Leenkamer De Lek (1988), blz. 68 (leen 12).

³⁸⁸ Er staat 'Ambrosius Woutersz. Verwer' wat vermoedelijk moet zijn: 'Ambrosius Woutersz. en Bronis die Verwer' (= Bronis die Witte Bronisz.), zoals in de aantekening van 1405.

³⁸⁹ Kemp, Van Arkel, blz. 161. Eigenlijk is er dus sprake van zeven verraders.

³⁹⁰ Kemp, Van Arkel, blz. 167.

³⁹¹ Kemp, Van Arkel, blz. 193, 203.

³⁹² Naneve = eigen neef.

³⁹³ Kemp, Van Arkel, blz. 166.

³⁹⁴ Van Mieris IV, blz. 54, d.d. 31-3-1407.

³⁹⁵ NA, Archief van de Graven van Holland, inv.nr. 65. Zie: bijlage VII.

³⁹⁶ Kort, Leenkamer Blois (1985), blz. 505 (leen 208); Van Mieris IV, blz. 53, d.d. (6-4-)1407.

met een dorp, geheten Nederblokland, gelegen bij de Vuilendam, met het hoge en lage gerecht, en met alle zijn toebehoren, alsmede met een halve hoeve land, die daarop staat, een vierde deel en een zesde deel van alle tienden, groot en smal (klein), gelegen op de zuidzijde van Bleskensgraaf, en een zesde deel van alle tienden, groot en smal, gelegen op de noordzijde van Bleskensgraaf, als een onversterfelijk leen, te verheergewaden met een ‘Vracreicschen scilt’.³⁹⁷

Bronis van Blokland Woutersz. was gehuwd met Jonkvrouw Lijsbet van Bonendaal en droeg op 15 augustus 1412 een huis ‘uit vrij eigen’ op, gelegen te Gorinchem, waarbij de leenheer, Philips, heer van Wassenaar en burggraaf van Leiden, hem zijn ‘neef’ noemt.³⁹⁸ Op 29 maart 1415 werd een bode met een brief op pad gestuurd naar o.a. Bronis van Blokland, waarin hij opgeroepen werd om op 3 april te Dordrecht aanwezig te zijn om overleg te voeren over het bedijken van de Alblasserwaard.³⁹⁹ Dirck Thonisz. werd op 12 oktober 1415 aangesteld als baljuw en rentmeester van de Goude en de heerlijkheden, waar de heer van Vianen, Walraven, heer van Brederode, en Bronis Woutersz., ‘die spade aff op ten dyck gesteken hebben tot wederzeggen’.⁴⁰⁰

Op 20 oktober 1422 vermeerderde Hertog Jan van Beieren het bezit van de ‘Papelijke Prove’ van Arkel met een hofstad, gelegen boven de kerk van Arkel, eertijds in bezit geweest van Heer Jan van Kervenem, alsmede acht hond land, gelegen tussen Gorinchem en Arkel, belend aan de ene zijde de nieuwe boomgaard en Bronis Woutersz. aan de andere zijde.⁴⁰¹

Uit dit huwelijk:

1. *Wouter van Blokland*, volgt IV-d.
2. *Dirk de Kok van Blokland*, vermeld 1429.



Afb. 19. Zegel van Dirk de Kok van Blokland.⁴⁰²
(Het Utrechts Archief)

³⁹⁷ Kort, Leenkamer Arkel-1 (1984), blz. 216 (leen 32); Van Mieris IV, blz. 54, d.d. 6-4-1407.

³⁹⁸ Hoek, Leenkamers Wassenaar (1978), blz. 176 (leen 51).

³⁹⁹ Prevenier, Dagvaarten II, blz. 478, bo. 820, d.d. 3-4-1415.

⁴⁰⁰ Scheffer, Beveelboek II, blz. 35.

⁴⁰¹ Van Mieris IV, blz. 661, d.d. 20-10-1422.

⁴⁰² Beschrijving: 1. omschrift: S·DIRC·DIE·KOC·VAN·BLOCLANT
2. kenmerken: rond, ca. - mm, - was, gaaf.
3. zegelbeeld: een halfrond schild.
4. wapen: twee beurtelings gekanteelde dwarsbalken.

Op 1 mei 1429 verzocht Dirk de Kok van Blokland de Hertogin van Beieren om Floris van Kijfhoek te willen belenen met de heerlijkheid Blokland (= Hoogblokland).⁴⁰³ Aan het oorspronkelijke charter hing zijn zegel (19).

Wouter, heer van Blokland, verklaarde op 12 september 1429 dat Dirk van Blokland, zijn broer, het ambacht Blokland heeft verkocht aan Floris van Kijfhoek, en ten volle betaald is.⁴⁰⁴ Op 20 november 1429 werd Floris van Kijfhoek met de heerlijkheid beleend.⁴⁰⁵

IV-d. *Wouter van Blokland*, heer van Laagblokland, heer van Hofwegen (1434-1450), vermeld 1429-1450, overl. voor 2 augustus 1468, tr. *Baerte van der Kerke*, vermeld 1430, dr. van Willem van der Kerke.

Wouter van Blokland, gehuwd met jonkvrouw Baerte van der Kerke, werd na dode van zijn vader op 27 oktober 1424 beleend met huis, gelegen te Gorinchem ten zuiden van kerk. Vervolgens werd hij in 1428 met dit huis beleend met ledige hand.⁴⁰⁶

Op 20 november 1429 verklaarde Wouter, heer van Blokland, dat Dirk van Blokland, zijn broer, de ambachtsheerlijkheid van Blokland (= Hoogblokland), die het aangekomen was bij overlijden van Bronis van Blokland, zijn vader, verkocht heeft aan Floris van Kijfhoek, zijn neef. Aan de oorkonde hangt zijn zegel (afb. 20).⁴⁰⁷



Afb. 20. Zegel van Wouter, heer van Blokland (1429).⁴⁰⁸
(*Nationaal Archief*)

Na het overlijden van zijn vader werd hij op 1 december 1430 beleend met de een derde van de heerlijkheid Laagblokland, en vestigde lijftocht op het goed voor zijn vrouw. Hierna droeg hij op 3 december 1430 het huis te Gorinchem over aan Floris van Kijfhoek, voor drie vierde deel, en Gerrit Smoutrien, voor één vierde deel. Hierna verdwijnt het leen uit de registratie.⁴⁰⁹

⁴⁰³ HUA, Verzameling Van Buchel-Booth inv.nr. 17, fol. 95-95v, d.d. 1-5-1429. Zie: bijlage III-e.

⁴⁰⁴ HUA, Verzameling Van Buchel-Booth inv.nr. 17, fol. 95, d.d. 12-9-1429. Zie: bijlage III-d.

⁴⁰⁵ Kort, Leenkamer Arkel-1 (1984), blz. 216 (leen 32).

⁴⁰⁶ Hoek, Leenkamers Wassenaar (1978), blz. 176 (leen 51).

⁴⁰⁷ NA, Heerlijkheid Hoogblokland inv.nr. 4. Zie: bijlage IX.

⁴⁰⁸ Beschrijving: 1. omschrift: [-]WAV[-]L[-]

2. kenmerken: rond, ca. - mm, groene was, zwaar geschonden.

3. zegelbeeld: een gotisch schild, waarboven een halfaanziende steekhelm met als helmteken twee steenbokhorens, vermoedelijk met schildhouders (niet te onderscheiden).

4. wapen: twee beurtelings gekanteelde dwarsbalken.

⁴⁰⁹ Hoek, Leenkamers Wassenaar (1978), blz. 176 (leen 51).

Hij werd opnieuw beleend met de heerlijkheid Laagblokland op 6 december 1434,⁴¹⁰ alsmede met het dorp Hofwegen met het hoog- en laaggerecht, tijnsen, tienden en toebehoren, waarmee voorheen Aernt van Gent was beleend geweest.⁴¹¹ Op 25 maart 1438 droeg Wouter Bronisz., heer van Blokland, de smaltienden van Brandwijk en Gijbeland over aan Floris van Kijfhoek.⁴¹²

Op 27 maart 1450 werd door Wouter van Blokland een lijftocht van 30 Hollandse schilden, te lossen met 300 schilden, gevestigd op de heerlijkheid Laagblokland voor Elisabeth van Blokland, zijn dochter.⁴¹³ Op dezelfde dag droeg hij de heerlijkheid Hofwegen over aan zijn tweede zoon Herbaren van Blokland.⁴¹⁴

Uit dit huwelijk:

1. Jkvr. *Elisabeth van Blokland*, vermeld 1450.
2. *Bronis van Blokland Woutersz.*, heer van Laagblokland (1468), woonde Amersfoort, vermeld 1468-1507, schout van Amersfoort (1470-1472, 1491), raad (1473, 1477),⁴¹⁵ testeren 1 juli 1490, overl. voor 10 september 1503 (na 18 september 1507), tr. (1466)⁴¹⁶ *Beatrix van Stoutenburg*, overl. na 28 maart 1520, dr. van Wouter van Stoutenburg, schout van Amersfoort (1449, 1451, 1455).⁴¹⁷

Blijkens twee verklaringen afgelegd in 1569, die hierna behandeld worden, had hij een dochter Elisabeth. Zij zal omstreeks 1450 zijn geboren.

Omdat hij geen zoons, maar alleen dochters had, vererfde de heerlijkheid Laagblokland op de oudste dochter, Agnes, uit zijn huwelijk met Beatrix van Stoutenburg. Elisabeth, die ouder is dan de andere twee dochters, is dus geen wettige erfgenaam van hem; ergo een buitenechtelijke dochter.

Bronis van Blokland werd na dode van zijn vader op 2 augustus 1468 beleend met heerlijkheid Laagblokland, en vestigde tegelijkertijd op het goed een lijftocht voor zijn vrouw.⁴¹⁸ Op 4 januari 1470 zegelde Bronis van Blokland, schout van Amersfoort, een oorkonde: twee beurtelings gekanteelde dwarsbalken met in het schildhoofd een barensteel.⁴¹⁹ Hij trad op 4 maart 1479 op als gemachtigde van Peter Hamertvelt.⁴²⁰ Jan Jansz. draagt op 30 juni 1483 2 morgen land, gelegen Ottoland aan de korte zijde, over aan Bronis van Blokland.⁴²¹

⁴¹⁰ Kort, Leenkamer Blois (1985), blz. 505 (leen 208).

⁴¹¹ Kort, Grafelijke lenen Alblasserwaard (1997), blz. 40 (leen 37).

⁴¹² Kort, Leenkamer De Lek (1988), blz. 68 (leen 12); HUA, Verzameling Van Buchel-Booth inv.nr. 17, fol. 95v, d.d. 25-3-1438/ Zie: bijlage III-f.

⁴¹³ Kort, Leenkamer Blois (1985), blz. 505 (leen 208).

⁴¹⁴ Kort, Grafelijke lenen Alblasserwaard (1997), blz. 40 (leen 37).

⁴¹⁵ Abraham van Bommel, *Beschryving van de Stad Amersfoort*, tweede deel (Utrecht, 1760), blz. 473, 551, 553.

⁴¹⁶ AE, Stadsbestuur Amersfoort, 1300-1810 (toegang 0001.01) inv.nr. 2, fol. 198v-4, d.d. 1466. 'Bruenis van Blocklant behillicet aen Bijatris Wouters dochter van Stoutenberch'.

⁴¹⁷ Van Beurden, Schepen zegels, blz. 39.

⁴¹⁸ Kort, Leenkamer Blois (1985), blz. 506 (leen 208).

⁴¹⁹ Van Beurden, Schepen zegels, blz. 7. Met verwijzing naar: Stadsgerecht Amersfoort inv.nr. 506 (oud 473), d.d. 4-1-1470.

⁴²⁰ AE, Stadsgerecht Amersfoort, inv.nr. 436-1, fol. 13, d.d. 4-3-1479 (1479, quinta p quarta die in marcio = de vierde dag in maart).

⁴²¹ Kort, Leenkamer Langerak (1976), blz. 20 (leen 30).

Op 8 april 1489 heeft Willem van Byler als een overste burgemeester van Amersfoort verklaard dat destijds de jonge Evert van Stoutenburg en Jkvr. Jacop, zijn huisvrouw, opgedragen hebben aan Bronis van Blokland, en Beatrix, zijn vrouw, de eigendom van alle goederen, die zij in het gerecht van Amersfoort hebben, en waren aangekomen en bestorven van hun vader en moeder, en van den ouden Evert van Stoutenburg.⁴²²

Bronis van Blokland en Beatrix, zijn vrouw, scholden op 23 mei 1489 een jaarlijkse rente van een gouden 'Johannes Beyersgulden' uit een huis en hofstede, gelegen in de Nieuwstraat, kwijt.⁴²³ Op 21 juli 1490 testeerden Bronis van Blokland en Beatrix, zijn vrouw, op de langstlevende, en daarna op Agniese en Beertgen hun dochters.⁴²⁴ Bronis van Blokland krijgt op 7 januari 1495 een vrijgeleide van de drossaard van Gorinchem gedurende 6 weken om zijn zaken te behartigen.⁴²⁵ Op 14 augustus 1495 droeg Bronis van Blokland de twee morgen land, gelegen te Ottoland aan de korte zijde, over aan Jan Adriaensz.⁴²⁶

Op 18 september 1507 stichtte Bronis van Blokland, ter ere Gods, de maagd Maria, en alle heiligen, in het bijzonder de H. Drie Koningen, een vicarie in de Sint Joris kerk te Amersfoort op een altaar aan de noordzijde van de kerk waarvan de aanstelling van de vicaris berust bij Wouter, de zoon van zijn dochter, en zijn nakomelingen. De installering zal geschieden door de deken en het kapittel van de kerk, terwijl de vicaris vier missen in de week zal lezen, waarvan één in ieder geval op zondag en de andere naar believen, maar altijd op hoogtijdagen. Hij begiftigde de vicarie met verschillende renten. Op 24 februari 1508 hechtte Fredericus, markgraaf van Baden, zijn goedkeuring van de stichting van de vicarie.⁴²⁷

Op 28 maart 1520 vermaakte 'Joffrou Byatrys Bronis Bloclantz. weduw', met consent van haar momber, en 'Joffrou Agnys hair docher', dat na haar overlijden Wouter van Blokland, haar dochters zoon, 'als sulc goet, heerlick ende onheerlick, rede ende onrede, rierende ende onrerende, staende timmer ende leggende erff ende selve sy heeft off vercrighen mach inden gericht van Amersfoort'.⁴²⁸

Bastaard:

⁴²² AE, Stadsgerecht Amersfoort, inv.nr. 436-1, fol. 198, d.d. 8-4-1489 (1489, quarta post Ambrosii = woensdag na St. Ambrosius).

⁴²³ AE, Stadsgerecht Amersfoort, inv.nr. 436-1, fol. 200, d.d. 23-5-1489 (1489, septima ante Urbani = zaterdag voor St. Urbanus); inv.nr. 436-1, fol. 217v, d.d. 10-5-1490 (1490, secunda post Sancte Crucis Inventionis = maandag na Kruisvinding).

⁴²⁴ AE, Stadsgerecht Amersfoort, inv.nr. 436-1, fol. 219, d.d. 21-7-1490 (1490, quarta in profesto Magdalena = woensdag daags vóór St. Maria Magdalena).

⁴²⁵ RAG, Gorinchem, ORA inv.nr. 29, fol. 108v, d.d. 7-1-1495.

⁴²⁶ Kort, Leenkamer Langerak (1976), blz. 20 (leen 30).

⁴²⁷ AE, Gecombineerd Sint Pieters- en Bloklandsgasthuis te Amersfoort, 1326-2020 (toegang 0099), inv.nr. 1376. Regest 320, d.d. 18-9-1507, resp. regest 322, d.d. 24-2-1508.

⁴²⁸ AE, Stadsgerecht Amersfoort, inv.nr. 436-2, fol. 93v, d.d. 28-3-1520 (1520, Quarta post Pauli = woensdag na Paulii).

1. *Elisabeth van Blokland*, tr. *Hendrick van Nes*, won. Noordeloos, Hoogheemraad van de Alblasserwaard (1458), schout (1458),⁴²⁹ schepen (1465), overl. na 30 april 1467 (genoemd in een belending).⁴³⁰

Op 4 augustus 1465 oorkonden de schepenen van Noordeloos, dat zij de zaak van Jan Heinricz., door de schout ervan beschuldigd, dat hij een geboeide gevangene heeft laten ontsnappen, voorgelegd hebben aan de mannen en voor de brug op het huis aldaar.⁴³¹ De oorkonde is bezegeld met opgedrukte zegels w.o. die van Hendrik van Nes (afb. 21).



Afb. 21. Zegel van Hendrik van Nes (1465).⁴³²
(Foto Nationaal Archief)

Hendrik van Nes was weduwnaar toen hij circa 1475 trouwde met Elisabeth van Blokland. Behalve de zoons Wouter en Dirk, zijn de andere zoons (Matthijs, Gerrit, Claes en Jan) geboren uit een eerder huwelijk.

Het huwelijk van Hendrik van Nes en Elisabeth van Blokland is gedocumenteerd in een tweetal verklaringen uit latere tijd. Op 30 juni 1569 verklaarden Peter Gerritsz., oud ca. 84 jaar, en Peter Adriaensz., oud ca. 77 jaar, op verzoek van mr. Gerard van Bergen, gezworen medicus van de stad Antwerpen, dat Joffr. Lijsbeth van Blokland zalr., de grootmoeder is geweest is van zalr. mr. Dirk van Nes, die een dochter achtergelaten heeft genaamd Dirkje, die de huisvrouw is geweest van voorn. Gerard van Bergen.⁴³³ Hierna verklaarde mr. Frans van Est, pastoor van Noordeloos, op 7 juli 1569 dat hij van heer Werner Mathijsz. van Nes zalr., pastoor tot Noordeloos, zijn 'heerom', gehoord heeft dat Hendrick van Nes zalr., zijn grootvader, tot huisvrouw gehad heeft Joffr. Elisabeth, dochter zalr. 'Breunis,

⁴²⁹ M.W. Schakel, *Geschiedenis van de Hoge en Vrije heerlijkheden van Noordeloos en Overslingeland* (Noordeloos, 1955), blz. 54. Op 1 november 1458 wordt onder de Hoogheemraden o.a. Hendrik van Nes, schout van Noordeloos, vermeld.

⁴³⁰ Kort, Leenkamer Arkel-1 (1984), blz. 289 (leen 64).

⁴³¹ Drossaers, Domeinraad II, regeest 1031, d.d. 4-8-1465.

⁴³² Beschrijving: 1. omschrift: [S·HENR]/[IC]K·VA/N·NES[S]
2. kenmerken: rond, ca. - mm, groene was, zwaar geschonden.
3. zegelbeeld: een gotisch schild gevat in een rondboogdrie vermoedelijk versierd, maar onduidelijk met wat, geplaatst op een omgekeerde rondboogdriepas.
4. wapen: twee dwarsbalken.

⁴³³ RAG, Noordeloos, ORA inv.nr. 924, fol. 252, d.d. 30-6-1569.

Heere van Breunis- of Leechbloclant'. Samen hebben zij een zoon verwekt genaamd mr. Dirk van Nes, insgelijks priester en pastoor van Noordeloos, die op zijn beurt een zoon verwekt heeft genaamd Dirk van Nes, eertijds secretaris te Noordeloos, die een dochter heeft nagelaten heeft genaamd Dirkje van Nes, die huisvrouw is geweest Gerard van Bergen.⁴³⁴

Uit dit huwelijk:

1. *Wouter van Nes*, won. Oosterwijk, legt een verklaring over wol af op 26 februari 1510.⁴³⁵
2. mr. *Dirk van Nes*, priester en pastoor te Noordeloos.

Kind:

1. *Dirk van Nes*, secretaris te Noordeloos, tr. *Dieuwer Cornelisdr. Candt*,⁴³⁶ geb. 1509 (oud 36/37 jaar in 1546,⁴³⁷ resp. 40 jaar in 1549).⁴³⁸ Zij tr. 2^e mr. Dirck Baenen, won. Noordeloos, overl. tussen 22 juni 1538 en 3 juli 1545,⁴³⁹ zn. van Baen Dircksz. en Aechtge Jansdr., tr. 3^e (tussen 3 juli 1545 en 27 augustus 1546) Jan Cornelisz. (alias) Koninck 'de Jonge', overl. tussen 13 juli 1554⁴⁴⁰ en 22 mei 1558.⁴⁴¹

Uit het eerste huwelijk is een dochter Dirkje gesproten waarover hieronder meer. Blijkens een verklaring van 29 november 1546 is Dirkje Dirksdr. van Nes tijdens de 'Noordelose kermisse' getrouwd met mr. Gerard van Bergen. Haar moeder wist van niets, terwijl de dochter bekende er geen spijt van te hebben, en zoals de deposant zei: 'siet vrouwen u docgter, die heeft getrouwt een Mr. Gerardt met dese helft van een Philips gulden'.⁴⁴² De moeder was het niet eens met het gesloten huwelijk. Dit heeft geleid tot een proces voor het Hof van Holland.⁴⁴³

Op 30 juni 1548 is mr. Gerard van Bergen voor het gerecht van Noordeloos verschenen inzake de huwelijkse voorwaarden met Dirkje van Nes.⁴⁴⁴ Vervolgens verklaarde Joris van Nes, schout van Noordeloos, op 16 augustus 1548 dat hij zijn zoon Dirk opdracht heeft gegeven om Dieuwer, Dirck Banensz., weduwe, nu huisvrouw van Jan Cornelisz., te ondervragen over de uitvoering van de boedelscheiding tussen haar dochter Dirkje, getrouwd met Mr. Gerard Mertensz. van Bergen, die hem bij sententie van het Hof van

⁴³⁴ RAG, Noordeloos, ORA inv.nr. 924, fol. 254v, d.d. 7-7-1569.

⁴³⁵ HUA, SA Utrecht I (toegang 701-3) inv.nr. 703 (plecht- en procuratieboek), d.d. 26-2-1510 (1510, Dinsdag na O.L.V.dag te Lichtmis).

⁴³⁶ RAG, Gorinchem, ORA inv.nr. 125, fol. 25, d.d. 23-5-1558.

⁴³⁷ RAG, Gorinchem, ORA inv.nr. 115, fol. 87v, d.d. 27-8-1546.

⁴³⁸ RAG, Noordeloos, ORA inv.nr. 918 (A), fol. 111, d.d. 21-2-1549. In de akte wordt een akte d.d. 22-6-1538 aangehaald verleden voor haar man mr. Dirck Banensz. Hij was toen nog in leven.

⁴³⁹ RAG, Noordeloos, ORA inv.nr. 918 (A), fol. 106v, d.d. 26-1-1549. In de akte is sprake van een rentebrief van 100 schilden d.d. 3-7-1545 sprekende op Dieuwer, weduwe van mr. Dirck Baensz.

⁴⁴⁰ RAG, Noordeloos, ORA inv.nr. 920, fol. 160, d.d. 13-7-1554.

⁴⁴¹ RAG, Gorinchem, ORA inv.nr. 125, fol. 25, d.d. 23-5-1558.

⁴⁴² RAG, Gorinchem, ORA inv.nr. 115, fol. 103, d.d. 29-11-1546.

⁴⁴³ NA, Hof van Holland inv.nr. 1668 (363), d.d. 29-9-1547.

⁴⁴⁴ RAG, Noordeloos, ORA inv.nr. 918 (A), fol. 50, d.d. 30-6-1548.

Holland is toegewezen. Maar haar dochter Dirkje van Nes Dirksdr. is echter onwillig om te komen.⁴⁴⁵

Op 4 maart 1550 legt Cornelis van Nes Hendriksz., oud ca. 52 jaar, op verzoek van mr. Gerard Mertensz. van Bergen een verklaring af over de voorwaarden waarop mr. Gerard is gehuwd met Dirkje, zijn nicht, waarover hij voogd was.⁴⁴⁶ Op 25 april 1550 treedt Pauwels Mertensz., van Bergen op Zoom, op als gemachtigde van zijn broer mr. Gerard Mertensz., en zijn huisvrouw Dirkje Dirksdr. van Nes, (procuratie van de stad Antwerpen, gedateerd 6 april 1550) om geld in ontvangst te nemen.⁴⁴⁷

Uit dit huwelijk:

2. *Agnes (Alit) van Blokland*, vrouwe van Blokland, beleend na dode van haar vader met de ambachtsheerlijkheid Blokland 10 september 1503,⁴⁴⁸ leent geld uit op rente 5 maart 1518,⁴⁴⁹ overl. voor 28 oktober 1521, tr. *Cornelis (...)*,⁴⁵⁰ overl. voor 10 september 1503.

Uit dit huwelijk:

1. *Wouter van Blokland Cornelisz.*, heer van Blokland, doet hulde voor zijn moeder 1518, beleend bij dode van zijn moeder met de ambachtsheerlijkheid Blokland 28 oktober 1521, maakt lijftocht voor zijn vrouw 28 juni 1527,⁴⁵¹ schout van Amersfoort (1529),⁴⁵² testeren 14 december 1541,⁴⁵³ burgemeester van Amersfoort (1543, 1558, 1563), weesmeester (1546-1547, 1566), schepen (1553, 1559-1560, 1562, 1564-1565), raad (1555, 1568), overl. voor 22 december 1573, overl. Amersfoort 7 november 1573, begr. ald. in de St. Joriskerk,⁴⁵⁴ tr. 13 juni 1526 (huwelijkscontract) *Johanna Pieck*, overl. tussen 11 juni 1582⁴⁵⁵ en 15 september 1595,⁴⁵⁶ begr. Amersfoort in de St. Joriskerk 13 juni 1582,⁴⁵⁷ dr. van Herman Pieck en Mara van Wena.

Op 13 juni 1526 sluiten o.a. Johan van Wena, heer van Giessenburg en Nieuwkerk, Joost Spierinck van Aelburch, scheidslieden en verwanten, een huwelijksovereenkomst tussen Wouter, heer van Blokland, en Johanna, dochter van Herman Pieck, met toestemming van Maria van Wena, haar moeder, bestaande uit de volgende punten:

⁴⁴⁵ RAG, Noordeloos, ORA inv.nr. 918 (A), fol. 67v, d.d. 16-8-1548.

⁴⁴⁶ RAG, Noordeloos, ORA inv.nr. 919, fol. 217-217v, d.d. 4-3-1550.

⁴⁴⁷ RAG, Noordeloos, ORA inv.nr. 919, fol. 238, d.d. 25-4-1550.

⁴⁴⁸ Kort, Leenkamer Blois (1985), blz. 506 (leen 208).

⁴⁴⁹ Stadsgerecht Amersfoort inv.nr. 436-2, fol. 35v, d.d. 5-3-1518 (1518, sexta post Reminiscere = vrijdag na de Vasten). Ze wordt in de akte alleen als 'Joffrouw Agnies van Bloclant' vermeld.

⁴⁵⁰ Opmerkelijk is dat er geen akte tevoorschijn is gekomen te Amersfoort waaruit blijkt wie haar echtgenoot is geweest.

⁴⁵¹ Kort, Leenkamer Blois (1985), blz. 506 (leen 208).

⁴⁵² Van Beurden, Schepenzegels, blz. 7. Wapen: in een veld van zilver twee zwarte beurtelings gekanteelde dwarsbalken.

⁴⁵³ Archief Eemland, Stadsgerecht Amersfoort inv.nr. 436-3, fol. 55v, d.d. 14 december 1541.

⁴⁵⁴ HUA, Inscriptiones Van Buchel, pag. 1.

⁴⁵⁵ Archief Eemland, Stadsgerecht Amersfoort inv.nr. 436-8, fol. 142, d.d. 11-6-1582.

⁴⁵⁶ Archief Eemland, Stadsgerecht Amersfoort inv.nr. 436-11, d.d. 15-9-1595.

⁴⁵⁷ HUA, Inscriptiones Van Buchel, pag. 1.

1. Wouter brengt in een huis van Blokland met hofstede en ander toebehoren en alle goederen, die hij heeft in het Sticht Utrecht.
2. Wouter belooft binnen een jaar Johanna de lijftocht te geven van de mindere helft van zijn leengoederen na zijn overlijden.
3. Johanna brengt in met toestemming van Jacob Pieck haar broer uit haar vaders erfenis alle goederen in de heerlijkheid van Nieuwkerk, door Jacob van Wena aan zijn dochter meegegeven in haar huwelijk met Johanna's vader.
4. wanneer Mari overleden is, zullen Johanna en haar broer Jacob Pieck alle eigen nagelaten goederen verdelen.
5. als één van de twee overlijdt zonder dat er kinderen uit dit huwelijk zijn gaan de goederen terug naar de familie waar ze vandaan gekomen zijn, met uitzondering van de goederen die zij gezamenlijk verworven hebben.⁴⁵⁸

3. *Beertgen van Blokland*, vermeld 1490, tr. *N.N.*⁴⁵⁹

Mr. Maarten van Blokland is *neef* van Wouter van Blokland. De enige die in aanmerking komt als zijn moeder is Beertgen van Blokland, maar zekerheid is er niet.

Op 22 december 1573 werd Mr. Maarten van Blokland na dode van Wouter, *zijn neef*, beleend met de heerlijkheid Laagblokland. Na diens overlijden werd zijn zoon Assuerus van Blokland beleend op 24 februari 1596.⁴⁶⁰ Hij heeft het leengoed op 15 februari 1616, de akte is gepasseerd voor den notaris Jan Franssen Bruinings te Amsterdam,⁴⁶¹ verkocht aan Mr. Pieter Aertsz. van Brandwijk. Hierna werd hij op 18 maart 1616 beleend.⁴⁶²

Uit dit huwelijk:

1. Mr. *Maarten van Blokland*, won. Amsterdam, poorter 10 november 1564,⁴⁶³ begr. Amsterdam 12 februari 1596, tr. *Martha (Martijntje) Jansdr.*, won. in de Warmoestraat (1607), vermeld 1593, begr. Amsterdam 22 december 1607.

3. *Herbaren van Blokland*, heer van Hofwegen (1450), overl. voor 4 november 1470, tr. *Katrijn (van Blokland)*, overl. na 24 februari 1493.

⁴⁵⁸ Archief Eemland, Gecombineerd Sint Pieters- en Bloklandsgasthuis te Amersfoort, 1326-2010 (toegang 0099), inv.nr. 1378 (regist 371), d.d. 13-6-1526.

⁴⁵⁹ Er is geen akte tevoorschijn gekomen te Amersfoort waaruit blijkt wie haar echtgenoot is geweest.

⁴⁶⁰ GA Amsterdam, ondertrouwregister (662/55) 14-11-1586: Assuerus van Blocklandt, oud omtrent 24 jaar, wonende 'int Pater huijs van den xi^d maechden, geassisteert met Martha Jansdr., sijne moeder, en Yffgen Foppendr., oud omtrent 21 jaar, wonende 'inde Goutbloem inde Warmoesstrate, geassisteert met Ael Jacobsdr., haer petemeoye'.

⁴⁶¹ Ned. Leeuw jrg. 14 (1896), kol. 13.

⁴⁶² Kort, Leenkamer Blois (1985), blz. 506 (leen 208). Zie: bijlage XV.

⁴⁶³ GA Amsterdam, archiefnr. 5014, inv.nr. 33 (poorterboek), fol. 29v, d.d. 10-11-1564: Van meester Marten Blocklant, nijeuwe pensionarijs deser Stede die op ten x^{en} novembris poorter geworden is ende mijn Heeren die Burgemeesteren hebben hem sijn poorterschap geschoncken, ergo hier – nijet.

Herbaren van Blokland, tweede zoon van Wouter, heer van Blokland, werd op 27 maart 1450, na overdracht door zijn vader, beleend met het dorp Hofwegen met het hoog- en laaggerecht, tijns, tienden en toebehoren.⁴⁶⁴

Op 24 februari 1493 dragen jkvr. Katrijn van Blokland, Gerrit van Blokland, en Claes Spiering van Aalburg, als man en voogd van jkvr. Aleid van Blokland, op aan mr. Lucas van Malsen, een stuk land, groot 6½ hond, gelegen is aan de Groeneweg, tussen Joris Jansz. aan de ene zijde en de Nieuwlandse kade aan de andere zijde, strekkende van de Groeneweg tot de Ranensloot.⁴⁶⁵

Uit dit huwelijk:

1. *Aleid van Blokland*, tr. (voor 24 februari 1493) *Claes Spiering van Aalburg*, vermeld 1495, 1503, overl. voor 1518.

2. *Gerrit van Blokland*, heer van Hofwegen (1470), woonde op de Hoogstraat, blijktens een belending (1509),⁴⁶⁶ in het huis genaamd ‘den Jhesus’ (1528), te Gorinchem, kerkmeester (1502,⁴⁶⁷ 1503),⁴⁶⁸ oud-rentmeester van het Land van Arkel (1507),⁴⁶⁹ schepen (1508), overl. voor 16 november 1523, tr. *Maijken (van Blokland)*, overl. tussen 16 november 1523 en 20 juni 1528.

Na het overlijden van zijn vader werd hij – nog minderjarig zijnde – op 4 november 1470 beleend met de heerlijkheid Hofwegen. Voor hem deed Adriaan van der Poorte hulde. Hij heeft bij het bereiken van de meerderjarigheid verzuimd het leen opnieuw te verzoeken, waarna de ambachtsheerlijkheid in andere handen is gekomen.⁴⁷⁰

Op 6 juni 1500 droeg Gerrit van Blokland op aan Gerrit Dirksz. 20 morgen land, gelegen op Kedichem, ‘also groot ende cleijn’ etc., dat verhuurd is aan Aert Roelen. Hij mag het nog 10 jaar huren.⁴⁷¹ Gerrit van Blokland heeft op 14 november 1505 te kennen gegeven dat hij kosten had gemaakt bij het maken van verschillende reizen. Daarnaast had hij ook te Sint Geertruidenberg 25 stuivers moeten geven in ostage [= *als onderpand*] vanwege de tol op wijn die hij van Breda had meegenomen.⁴⁷²

Op 15 juli 1508 was Gerrit van Blokland Herbertsz. schepen van Gorinchem.⁴⁷³ Zijn zegel is bewaard gebleven (afb. 22).⁴⁷⁴

⁴⁶⁴ Kort, Grafelijke lenen Alblasserwaard (1997), blz. 40 (leen 37).

⁴⁶⁵ RAG, Gorinchem, ORA inv.nr. 29, fol. 26v, d.d. 24-2-1493.

⁴⁶⁶ RAG, Gorinchem, ORA inv.nr. 39, fol. 119, d.d. 17-10-1509.

⁴⁶⁷ RAG, Gorinchem, ORA inv.nr. 33, fol. 93v, d.d. 16-5-1502.

⁴⁶⁸ RAG, Gorinchem, ORA inv.nr. 34, fol. 62v, d.d. 27-4-1503.

⁴⁶⁹ RAG, Gorinchem, ORA inv.nr. 38, fol. 44, d.d. 9-3-1507.

⁴⁷⁰ Kort, Grafelijke lenen Alblasserwaard (1997), blz. 40-41 (leen 37).

⁴⁷¹ RAG, Gorinchem, ORA inv.nr. 31, fol. 115v, d.d. 6-6-1500.

⁴⁷² RAG, Gorinchem, ORA inv.nr. 36, fol. 112v, d.d. 14-11-1505.

⁴⁷³ M.G. Wildeman, Gorinchemsche schepenen, 1322-1540, in: *De Navorscher* jrg. 45 (1895), blz. 14-20; Van Kuyl, Wapenboek, blz. 30 (schepen 1508), blz. 36 (twee beurtelings gekanteelde dwarsbalken van zwart op een veld van zilver).

⁴⁷⁴ De Keijzer, Den Hertog, Schepenzegels, blz. 83.



Afb. 22. Zegel van Gerrit van Blokland Herbertsz. (1508).⁴⁷⁵
(Regionaal Archief Gorinchem)

Op 16 november 1523 stellen Maijken van Blokland, en Jenneken, haar dochter, mr. Jan van Gorinchem, procureur voor den Hove van Holland, aan in het proces dat zij hangende hebben.⁴⁷⁶

Door de erfgenamen van Gerrit van Blokland zalr. werd de boedel op 20 juni 1528 gescheiden. De erfgenamen zijn Jenneken Gerritsdr. van Blokland, getrouwd met Merten Jansz. van Hops, en Bronis, onmondig, geassisteerd met Joost Spiering, zijn voogd; genoemd o.a. een huis in de Hoogstraat, genaamd 'den Jhesus'.⁴⁷⁷ Ruim een jaar later, 24 september 1529, testeerden Merten Jansz. van Hops, en Jenneken Gerritsdr. van Blokland, zijn vrouw, en maken elkaar erfgenaam. Indien Jenneken zonder kinderen zou overlijden dan zal Merten gehouden zijn om aan Bronis, onmondige zoon van Gerrit van Blokland, 50 car.gld. uit te keren.⁴⁷⁸

Op 4 februari 1544 droeg Bronis Gerritsz. van Blokland zijn erfenis en goederen, waarvan niets uitgezonderd, hem aangekomen door het overlijden van Gerrit van Blokland en Marijken van Blokland, zijn vader en moeder, over aan Merten Jansz. van Hops. Merten Jansz. van Hops stelt daarvoor in de plaats een uitkering aan Bronis Gerritsz. van Blokland van een rente van 7 schilden, vrij geld, jaarlijks uit te keren, te betalen op 'Sint Jans baptisten dach in den midtsomer' (= 24 juni). Deze uitkering wordt gevestigd op het huis en hofstad, gelegen in de Hoogstraat, genaamd 'den Jhesus'.⁴⁷⁹

Op 16 april 1547 transporteerden Gerrit van Schaftenburg Aertsz., Merten van Hops Jansz., gehuwd met Jannetgen van Blokland, gemachtigden van Geertruid Koevoet Dirksdr. (procuratie verleden voor schepenen van Gorinchem), aan

⁴⁷⁵ Beschrijving: 1. omschrift: S·GHERIT/VAN·BLOCLANT

2. kenmerken: rond, ca. 28 mm, groene was, gaaf.

3. zegelbeeld: een halfronde schild, waarboven een halfaanzijnde, gekroonde steekhelm met als helmteken twee steenbokhorens.

4. wapen: twee beurtelings gekanteelde dwarsbalken.

⁴⁷⁶ RAG, Gorinchem, ORA inv.nr. 51, fol. 111, d.d. 16-11-1523.

⁴⁷⁷ RAG, Gorinchem, ORA inv.nr. 56, fol. 73v, d.d. 20-6-1528.

⁴⁷⁸ RAG, Gorinchem, ORA inv.nr. 57, fol. 121v, d.d. 24-9-1529.

⁴⁷⁹ RAG, Gorinchem, ORA inv.nr. 70, fol. 19, d.d. 4-2-1544.

Adriaen Pouwelsz. 1/4^e deel van 9 morgen 2½ hond, gelegen in Veenambacht, belend ten noorden Willem- en Margriet Hermans en ten zuiden Melis Adriaensz., gemeen met Joosten Jacob Oemsdr.⁴⁸⁰

Uit dit huwelijk:

1. *Jenneken (Jannetgen) Gerritsdr. van Blokland*, overl. na 16 februari 1563,⁴⁸¹ tr. (tussen 16 november 1523 en 20 juni 1528) *Merten Jansz. van Hops*, woonde Gorinchem, houtkoper (1534),⁴⁸² testeren 24 september 1529, 18 juli 1551, overl. tussen 29 mei 1557⁴⁸³ en 24 april 1561,⁴⁸⁴ zn. van Jan van Hops (Hoeps) en Eufemia (Femy) Lauwrensdr.
2. *Bronis Gerritsz. van Blokland*, onmondig 1528, overl. na 4 februari 1544.

⁴⁸⁰ B. Woelderink, *Inventaris van het archief van Het Huis ten Donck* (Rotterdam, 1968). Inv.nr. 830 (register van transporteren en hypotheke, 1543-1568, van Ridderkerk), d.d. 16-4-1547.

⁴⁸¹ RAG, Gorinchem, ORA inv.nr. 269, fol. 24, d.d. 16-2-1563.

⁴⁸² RAG, Gorinchem, ORA inv.nr. 61, fol. 15, d.d. 18-2-1534.

⁴⁸³ RAG, Gorinchem, ORA inv.nr. 123, fol. 93, d.d. 29-5-1557.

⁴⁸⁴ RAG, Gorinchem, ORA inv.nr. 131, fol. 69, d.d. 24-4-1561. In deze akte wordt ook het testament van 28 juli 1551 genoemd.

Bijlagen

I. Akte van belening voor Dirk de Kok van Blokland, d.d. 1-5-1332.⁴⁸⁵

Wij Jan Here van Arkel bekennen mit desen onsen openen brief dat wij verliet hebben ende verlenen Dirc den Cock van Bloclant die ambochts heerlicheit van Bloclant, gelegen in onsen lande van Arkel, mit den tyenden ende giften van der kercke, ende mit allen sine toebehoren te houden van ons ende van onsen nacomelingen Dirc voirscreven ende sinen nacomelingen tot enen onversterflichen erfleen ende te verheerghewaden also dicke als dat gheboren sal mit enen sperwer ende hier waren over ende aen onse getruwe man heren Aernt van Houweninghen ende heer Claes van Arkel, ons oem, ende anders veel goede lude. In kennissen dar waerheit hebben wij onsen zeghel aen desen brief doen hanghen. Ghegeven op den meydach int jair onse heren dusent driehondert ende twee ende dartich.

Met het beschadigde zegel van Jan, heer van Arkel.

II. Belening met ledige hand, d.d. 24-7-1370.⁴⁸⁶

Ic Eghen Vos Claes Morints soen, ende Willem Scone, siin brueder, doen cont allen luden dat wi een ledighe manscap ghedaen hebben met sekerheyden ende met eden onsen lieven heer den heer van Arkel. Voert siint vorwaerden waneer ons een of wi beyde ist man worden van tweem merghen lants, soe sellen wi wesen vander jeiste manscap verdragen sonder arghelist. Ende om dat wi Eghen ende Willem voerscreven selven gheen seghel en hebben, soe hebben wi ghebeden onsen lieven neven als Florens Laurens soen, Wouter Laurens zoen ende Mercelijs Aernt Vos soen, dat si desen brief open over ons beseghelen willen. Ende wi Florens, Wouter ende Mercelijs voerscreven om beden wil Eghens ende Willems voerscreven, soe hebben wi desen brief open beseghlet met onsen seghelen. Ghegeven op Sente Jacobs Avont int jaer ons Heren dusent drie hondert ende tseventich.

Met drie aanhangende zegels van Floris- en Wouter Laurensz. en Marcelis Aernt Voszoon.

III. In de verzameling Van Buchel-Booth is een aantal interessante akten afgeschreven over de periode 1382-1471 aangaande de families Van Kijfhoek en Van Blokland.⁴⁸⁷

[fol. 94v] a. 8-10-1462: 'Beloven Albert Pietersz. h. Leijden, prior, Pauwels van IJsselsteijne, supprior, Willem Clopper, procureur des convents der predicaer orde inden Hage, mitten aelmissen hun geschiet van Floris van Kijfhoek ende Jonckfr. Alijt van Doornick zalr. ged. alle jaer te doen eewige memorien met 4 waskeersen vigilien etc.'.

[fol. 94v-95] b. 28-6-1401: 'Verclaerden Huge Stapel Willemsz. ende Jan Segersz., mannen des H. van Merwede, dat Floris van Kijfhoek Zegersz. versocht aenden gelieve H., dat ambacht van Kijfhoek mit sijn toebehoren alst Zeger Florisz., sijnen vader, vande H. van de Merwen te houwen plach, ende des seijden sij hem toe dat hij des niet versumen en soude. Dijnsdach na St. Jans Baptist dach'.

[fol. 95] c. 17-10-1471: 'Meijn van Heemskerck, vrouwe van Noordeloes ende tot Oosthuijsen, verlijt Joncfr. Alijt van Kijfhoec Florisdr. 12 morgen, gelegen inde Oude Goudriaen, geheeten die Vrijehoeff, in manieren als haren vader die vander heerlickheijt van Noordeloes gehouden heeft, doende voor haer eedt Adam van Nispen, haer voecht, ten overstaen van mannen des graeffelickheits Otto van Slingerlant

⁴⁸⁵ NA, Heerlijkheid Hoogblokland inv.nr. 1.

⁴⁸⁶ Geldersarchief, Graven en hertogen van Gelre, graven van Zutphen (toegang 0001) inv.nr. 5132 (Bijlage I).

⁴⁸⁷ HUA, Verzameling Van Buchel-Booth inv.nr. 17 (oud 357), fol. 94v-99.

ende Zweder van Vianen, opten 17 Octobris Ao. 1471. Dit was te voren ao. 1453 Floris van Kijfhoec Florissoen verlijt bij H. Gijsbert van Vijanen, ridder, H. tot Nerdeloes, Nijcoep ende Oosthusen’.

[fol. 95] d. 12-9-1429: ‘Wouter, Heer van Blokland, verclaert dat Dirc van Blokland, sijn broeder, Floris van Kiefhoec, sijnen neve, vercocht heeft d’ambacht van Blockland, hem aenbestorven van Broenijs van Blocklant, sijnen vader, ende dit bij sijnen wil ende weeten, daer af ten vollen voldaan sijne etc. ende bidt desen mit hem te willen besegelen Heer Henrick van Cronenborch ende Heer Aernt van Ghendt, etc. Gegeven opten xii novembris a° 1429’.

[fol. 95-95v] e. 1-5-1429: ‘Dirck de Koc van Bloclant, als voor, ende versoect de Hertoginne van Beijeren ofte haren Ruwart Heer Vrancke van Borsele, heer tot Zuijlen ende tot St. Martensdijck, den selven Floris te willen verlijen inde ambachts heerlickheit van Blocklant, gelegen in den lande van Arckel mit tins, tiende ende toebehoren. Ende dat onder sijnen segel, dae toe biddende des Hertoginnen leenmannen Wouter van Emijchoven ende Gherrit Smoutriem, etc. mede te willen met haer segelen bevestigen. Opten meijdag a° 1429’.

Met de getekende zegels van Dirk de Kok van Blokland, Wouter van Emmikhoven en Gerrit Smoutriem.



[fol. 95v] f. 25-3-1438: ‘Draecht op Wouter Bronijssoen, heer tot Blocklant voor Engelbrecht, grave van Nassau ende tot Vianden, heer ter Lecke ende Breda, tot behoef Florijs van Kijenhoec, die smaeltiende van Brandtwyck ende van Ghibelant etc., ten overstaen van Albrechts van Naeldwijck, Adriaen Nachtegael, Johan van Alphen, Dirck die Bloete ende Jan Boete, Den 25 maart 1438’.

[fol. 96] g. 1382: ‘Gijsbrecht, H. van Vijanen ende vanden Goije, schelt quijt sulcke lose (= lossing) als hij hadde van H. Zweders wege van Bloemenstein van Laurens Florensz. ende Jordan Millinc vander tienden van Boijencoep, behoudelicken dat Laurens Florensz. ende Zeger Florensz. (in de kantlijn: ‘nu genaemt Kijfhoec) onse mannen blijven sullen vanden selve tienden, 1382’.

[fol. 96] h. 1382: Desen tienden van Boijencoep droech H. Sweder van Bloemensteijn, ridder, op sijnen neve Ghijsbrecht, H. van Vijanen ende Goije, die daer mede verlijde Lourens ende Zeger Florisz. tot enen rechten erfleen ten over staen van sijne mannen Johan van Braeckel, Gherrit van Oestrum, Maes vanden Berge ende Johan van Cule’.

[fol. 96] i. 4-3-1388: ‘Ende het rechte vierendeel deser tienden verlijden den H. van Vianen voorschr. bij opdrachte van Loures Florisz. Gijsbert van Lone Segerssone onderdeelt mit Zeger Florisz., sijnen vader, te verlijen met eenen goeden ouden schilt, ten overstaen van H. Sweer van Bloenesteijn, ridder, Hubrecht Voornsz., Jan de Bruijne Kostiaens sone, ao. 1388 opten 4 Meert’.

[fol. 96] j. 26-3-1396: 'Dirck van der Wercken verclaert dat Jan vander Camp Claesz. hem opgedragen heeft een half sestiendendeel tienden vande groote tiende tot Woudrichem ende tot Slewinck, welcke tiende hij voort verlijde Zeger Florisz. van Kyefhoeck ende Joncfr. Lijsbetten, sijnen wijve Ghijsbrechtsdr. van Loon etc., tot een recht erfleen, ten overstaen van Danckert vander Wercken ende Jan Brunsters soen, besegelt met Hr. Johans segel H. van Arckel tot Pierpont, ende slants van Mechelen, die Dierck noempt sijnen neve, op Palmsondach ao. mcccxcvi'.

[fol. 96v] k. 1419 resp. 3-1-1417: 'Ao. 1419 verclaren schepenen tot Woudrichem dat Aernt Wijschaert van Honswijck is comen met volcomen recht in alsulcke erffnisse ende guet dat Floris van Kijefhoeck hadde inden gerechte van Woudrichem dat hem mochte aencomen van Joncfr. Lijsbetten, zijnre moeder, ende oeck van vr. Elsabein van Dalem H. Pouwels wijf was van Haestrecht, mit eenen scepenen brive houdende dat Floris van Kijefhoeck voor Godevart van Heeswijck ende Aernt Ghijsbrecht Neijssuens, scepenen tot Woudrichem, oirconde, geloofden Roelof van Dalem 12 Engelse nobelen te betalen Bamisse naestcomende, ende gawe hij des niet, te comen lijsden binnen Woudrichem, etc. Ao. 1417 sonnendach na den H. Jaers dach'.

[fol. 96v] l. 10-4-1430: 'Elisabeth, etc., palensgravinne opten Rijn, hertoginne in Beijeren ende van Lutzenburch, gravinne van Chimy, vrouwe van Voerne ende van Arckel, verclaert dat haere lieve nichte Katharina van Cleve ende van Marcke, haer overgegeven heeft tot behoef Florens van Kijfhoek dat dorp van Oude Goudriaen mit hoghe ende lage gerechts, tinsen, tienden, renten ende allen toebehoren, gelijk H. Aernt van Ghent dat voortijts tegens H. Aernt van Leijenberch gecocht heeft, 't welck sij verlijt Floris voornt., te houden vanden heeren ende vrouwen van Arckel tot sulcken recht ende leen als het H. Aernt van Ghent ende H. Aernt van Leijenberch van outs gehouden hebben, ten overstaen van leenmannen van Arckel, H. Eduwaert, die Bastaard van Hollant, Gerrit Smoutsriem, opt 10 April 1430'.

[fol. 96v-97] m. 19-3-1430: 'Aernt van Gent, ridder, H. tot Spanbroeck, doen condit, want ick Floris van Kyfhoek vercocht hebbe die dorpen ende vrije heerlichheden van oude ende nieuwe Goudriaen, mit horen toebehoren in hoge ende laegen, etc., soe ist dat ick voor mij ende voor mijnen erven geloof hebbe hem d'selve te vrijen etc., daer verbijndende die goeden ende dorpen mijn ende H. Willem, mijns broeders kynderen van Ghent, toebehoeren, te weeten Hardichvelt, Nijkerke, Ottoland, Puederzinsbacht, Slingelant, Papendrecht ende Wijngaerden, heeft meede Johan van Ghent, mijnen zoone, mit Barthout van Genth, als voocht H. Willems mijn broeders kinderen, geloof tot wat tijt dat onse neve de oudsten zoone ons broeders ende ooms H. Willems tot sijnen mondige jaren gecomen sal wesen ofte andere daer dese voorschr. heerlichheden op gecomen sullen wesen dese voorschr. gelooft, bebrigaren (?) ende geloven sullen. Onder onse zegelen gegeven den 19 meert ao. 1430. Met de getekende zegels van Aernt van Gent, Johan van Gent en Barthout van Gent.

[fol. 97-97v] n. 28-7-1473: 'Hertoge Caerl van Bougondië etc., verlijt Joncfr. Alijt van Kijefhoeck die heerlicheit van Nieu Goudriaen, hoge ende lege, etc., haer aenbestorven van Florijs van Kijefhoeck Florensz., haren vader, ende heeft manscap gedaen Aernt van Loen, haren momber, ten overstaen van leenmannen van Hollant, G. van Assendelft, mr. Jan van Haelewijn, Tielman Oem van Wijngaerden, Gijsbert vander Mije, den 28 Jul. 1473'.

[fol. 97v] o. 6-1-1420: 'Godevaert van Honswijck ende Willem Benoijsst, scepenen tot Woudrichem, verclaren dat Joncfr. Lijsbet van Kiefhoeck verteech ten behoeve van Floris van Kiefhoeck, haren soon, vanden gruijtgelde tot Woudrichem, behoudens hare lijftochte, ao. 1420 op S. Pouwels avont conversio'.

[fol. 97v] p. 7-12-1382: 'Ic Sweder van Bloemensteijn, ridder, doe condit vercocht te hebben Laurens Florensz. ende Zeger Florens soon, ende heuren erven, de tienden van Boijencoep mitter smaelre tienden ende lije dat wij Laurens ende Zeger voorschr. wettelick ende wel betaelt hebben ende scelde quijt alle recht dat ick daer an hebbe moge ende gelovese te waren etc., ende sal doen vertijden Jan

mijnre dochter die ick hebbe bij H. Goeswijns dochter van Rossem, alse sij tot haren mundigen dage compt etc., besegelt met H. Gijsbrecht van Vijanen ende van Goije, ende mijn segele int jaer a. 1382 op onser vrouwe avont conceptio’.

[fol. 97v-98] q. 22-6-1400: ‘Henrick van Vianen vanden Goije ende vander Ameijden doe condt verlijt te hebben Floris van Kijfhoeck Zegerssoon de rechte helfte vanden coortihenden ende smaeltienden tot Boijencoep onverdeelt met Gijsbert van Loen, ende Henrick IJden soon, sijne broederen, die Zeger Florisz., sijne vader van ons te leenen hielt, etc. hier waren over ende aen onze mannen Hubert Voorns zone, onsen neve, Splinter vanden Vliet ende Willem vanden Vliet. In oirconde besegelt met onzen zegel. Gegeven int jaer ons H. 1400 dijnsdach na Heijligen Sacraments dach’.

[fol. 98] r. 10-5-1404: ‘Vuijtspraecke Johan Gherdijns, proost tot Gorinchem, Jan van Dalem ende Wouter Coevoet van Bonendale, tusschen Dirck van Haestrecht ende van Loen, ende Floris van Kijfhoeck, hoge scouteth ten Bosch, aengaende seecken scepenenbrief vanden Bosch die Zeger Florisz., sijnen vader, placht te hebben van i° Hollantse gulden siaers, etc. In kennisse bezegelt int jaer ons Heeren 1404 opten 10 dach in Meije. Besegelt in groene wasse, aldus:



[fol. 98-98v] s. 13-3-1449: ‘Borgmeesteren, scepenen ende rade der stede van Schoenhoven, doen cond, dat voer ons gecomen sijn Aernt van Loen, als een voecht van Jonge Floris van Kijfhoec, ende H. Gerrit van Poelgeest, als een testamentoir van oude Floris van Kijfhoeck, ende seijden ons dat H. Lodewijck van Montfoerd, H. Aernt van Gendt, H. Gerrit van Zijl ende Gerrit van Poelgeest voorschr., geaccordeert enden geschicht hebben, soe Florijs van Kijfhoeck, onse poorter was, ende Jonge Florijs ende Joncfrou Johan, sijn dochter, onser poorters kijnderen sijn, dat die besegelde brieve daer Florijs van Kijfhoeck, Joffer Johan, zjnre dochter, in gemaect ende gegeven heeft 200 Philips Bourgonsche schilden siaers, transfigiert mit mijn genadige heere brieve van conformantie, leggen zullen bijde stede hantvest van Schoenhoven opten thorn tot die tijt toe dat Joncfr. Johan voorschr. bijder magen ende vrienden vuijtgehijlic sal worden etc. Gegeven op S. Valentijns avont int jaer ons Heren mcccc negen ende veertich’.

[fol. 98v] t. 1-9-1386: ‘Wij Otto, heer van Arckel, doe cond verlijt te hebben Zeger Florijs soen ende sijne nacomelingen een 16 deel vanden ambacht van Zwijndrecht, bedijct ende onbedijct, met de gifte vander kercke, geheeten Henrick Yden ambacht, ende daer toe een ute gorsse, diemen hiet Bernesse, mitten tienden, etc. te houden van ons ende onsen nacomelingen tot een recht erfleen, te verheergewaden met eenen goeden ouden Vranckrijcse schilt, hier waren over onse mannen H. Pouwels van Haestrecht, heer tot Loen, Jan vander Donc, Jordan Millinc, Heer Coenraets zoen, etc. Besegelt des saterdaechs na St. Jans dage decollatie ao. 1386’.

[fol. 98v] u. 6-9-1388: ‘Wij Jan van Arckel, Heer van Hagesteijn, van Pierponte ende slants van Mechelen, etc., doe cond dat ons lieve Heere ende vader vercocht heeft Zeger Floris zoen bij onsen wil,

die utgorse tienden ende heerlichede also als die gelegen zijn tusschen den suarten Wael ende Heenvlijet. In oirconde bezegelt met onsen zegel. Gegeven 6 dag in Septembris 1388.

[fol. 98v-99] v. 1-5-1460: ‘Wij Noeijde van Amerongen Mewes soen, ende Jacob Kibbelare van Gommingijs, doen cond dat wij als leenmannen Bruijstens die Juede, Heer tot Hardinxvelt, ons leenheer, daer bij aen ende overstonden opten 4 dach Meije 1459 dat Bruysten die Juede voorschr. als Heer van Hardinxvelt, verlijde Floris van Kijefhoeck, Heer van Goudriaen, den eijnde van een weerdekin, gelegen inde Merwede, aengaen Schaluijnresloet etc., mit een cleijn weerdeken daer bij mit sulcken aenwase als Florijs voorschr. van Heeren Aernt van Ghent, ridder, zalr. ged., teleen te houden plach, etc. Ao. 1460 den 1 meije.

[fol. 99] w. 22-10-1471: ‘Ic Aernt de Jeude, ambachtsheer van Hardinxvelt, doe condt verlijt te hebben Joncfr. Alijt Florisdr. van Kijefhoeck, een eijnde van eenre eijnde van eenre uterweerdeken etc., uts. Ende hier of heeft mij hulde gedaen Aelbert Snellaert als een rentmeester van J. Alyt, mijnre nchte, ten overstaen van Claes de Veere ende Gerrit Dirxsx., ao. 1471 22 octobris’.

IV. Belening van Seger Forisz., d.d. 23-2-1388.⁴⁸⁸

Otto van Arckel als een voocht ende momber Otto van Arckel, sijns neven, ende Jans soen van Arckel, verlijt Seger Forisz. een hoeve lants op Goudriaen, geheeten die Drie Hoeven, etc. ten overstaen van Wouter van Delft ende Wouter, Hubert bastaard van Zoelen. Ao. 1388 Sonnendach na St. Pieter ad Cathedram.

V. Belening van Bronis (de) Wit Woutersz., d.d. 15-5-1404.⁴⁸⁹

Aelbrecht, etc. doen cond allen luden want Jan van Bueren Janssoen voer onse getrouwe Rade ende Lienmanne, als Walraven, heere tot Brederode, Willem van Brederode, gebroeders, ende Jan van Harlair van d’Guel, ons opgedragen en overgegeven heeft tot behoef Bronijs Witte Wouterssoene alinge alsulke liengoede als hier na gescreven staen.

Item in den eersten dat derdendeel van der heerlicheit ende gerechten hoge ende lage van Blocklant biden Vulendamme, ende van Ofwegen mit allen goeden die dair toebehoren. Item een halve hove lants mit alsulk tymmeringen als dair op staet gelegen inden selve heerlicheit opt oesteynde van Bloclant op die lange zide an die kae tegens Ottenlant an die oistzide, ende an een halve hoeve lants die Jans van Bueren voirscreven plach te wesen an die westzide.

Item dat derdendeel van tienden groot en smal in Bloclant dat gelegen es tusschen Gibenlant ende Molenersgrave op die westzide ende Ottenlant int tlant van Brederode, ende dat afterent op die oistzide. Item dat derdendeel van allen den groten tyenden ende dat zestendeel van allen dese smaelre-tyende die gelegen siin op die zuytzide van alle Ofwegen buten den Wven (?).

Item dat vierendeel ende dat achstendeel van allen den tyenden groot ende smal op die zuytzide van Blaskensgrave van abtgiins Doel tot Ofwegen toe.

Item dat sestendeel van allen den tyenden groot ende smael van Blaskensgve, op die noirtzide van abtgiins Doel tot Ofwegen toe.

Soe hebben wi alle voirsz. goede Bronijs voirz. weder verliet ende verliet mit desen brieve behoudelic ons ende evenygelike syns rechts, te houden van ons ende van onsen nacomelingen Bronijs ende sinen nacomelingen tot enen onversterfelicken erflien, in alre maten als die brieve inhouden en begripen die Bronys voirsz. dair af heeft sprekende op Jan van Bueren voirscr. en onse lieve broeder hartoge Willem, ende onse lieve neve Jan van Bloys dien God zeelich gedencken moet dair of gegeven ende besegelt hebben ende dese voirn. goede sal men alle wege alsooe menichwerve als dat gebueren sal uit heergewaden als in voirleden tiden gewoenlic geweest is na den principalen brieve. Hier waeren over

⁴⁸⁸ HUA, Verzameling Van Buchel-Booth inv.nr. 15, fol. 120v.

⁴⁸⁹ NA, LRK inv.nr. 53, fol. 52v, d.d. 15-5-1404; Ned. Leeuw jrg. 14 (1896), kol. 11-13.

onse getrouwe der burchgrave van Leiden ende Willem van Brederode, heere van Steyn ende van der Merwede. In oirconde etc. gegeven in den Hage opten vijftienden dach in mey anno duzent vierhondert ende vier.

VI. Akte van teruggave voor Bronis de Wit Woutersz., d.d. 15-4-1406.⁴⁹⁰

Vidimus van deken en kapittel van Sint Marie op het Hof te 's-Gravenhage, d.d. 24-6-1433

Wij Deken ende capittel van Sinte Maryen Capelle inden Hage doen cond allen luyden dat wij gesien ende gelesen hebben enen brief gans gave ende wail bezegelt inhoudende van woirden als hier na gescreven staet: 'Wij Willam zoon tArkel doe kont ende bekennen mit desen onsen openen brieve dat wij inder wairheit vernomen hebben dat ons ouder Bronis die Wit Wouters zoons ouder dat ambocht van Bloclant dat gelegen is in onsen lande van Arkel mit sinen toebehoren genomen hebben gehadt ende dair ons ouder mit onrecht in geseten hebben. Hier om so hebben wij Bronis voirscreven dit ambocht weder gegeven mit sinen toebehoren gelijc Bronis brieve inhouden die Bronis heeft van onsen ouderen bezeghelt mit horen zegel ende Bronis voirscreven salt houden van ons ende van onsen erven Bronis ende siin erven gelijc die oude brief inhoudt die Bronis voirscreven dair aff heeft, ende hier hebben by ende aen geweest Gherbrant van Beesde, Zander Lauwerts ende Jacob van Oisterwijck. Ende wij geloven Bronis voirscreven hier in te houden ende te starcken tegens enen ygenliken die Bronis of siin erven hier in hinder of crod (*) doen woude. In kennissen der wairheit soe hebben wij onsen zegel aen dezen brief doen hangen. Gegeven int jair ons heren dusent vierhondert ende ses viiftien dage in aprille'. Ende want wij Deken ende capittel voirgenoemt desen grief gezien ende gelesen hebben inder manieren voirgeroert so hebben wij ons capittels zeegel tenen orconde an desen brief gehangen opten xxiiii sten dach in julio int jair ons heren an^o cccc^o drie ende dertich.

(*) tegenstand, verhindering.

Met het beschadigde zegel van het kapittel Sint Marie op het Hof te Den Haag.

VII. Kwitantie, d.d. 5-4-1407.⁴⁹¹

Wij Jan van Herlair vander Huel, Coen van Herlair ende Bruenis van Bloclant Wouterssoen bekennen mit desen openen brieve dat wij van onser medepoirters ende vorder luderweren (?) vanden Lande van Arkel ontfaen hebben in onsen handen vande hoichgeboeren vorst Hertoge Willem van Beyeren, grave van Heynegouwen, van Hollant ende van Zeelant, onsen lieven ende genaden heeren die hi ons sculdich was ende gelooft hadde te betalen an greden gelde eer wij hem hinderen souden ende ons Philips van Dorp, sijn trezorier, geleverd heeft in goeden volcomen paymente achte dusent Vrancrinsche cronon. Ende scelden onse lieвне heeren voirscreven ende sinren trezorier vander voirscreven somme alinge quyt ende alle die gene die des quitancie behoefte. In kennisse hier of so hebben wij onse segelen hier an gehangen. Int jair ons heren an^o cccc^o ende zeven opten vijfften dach in aprille.

De drie aanhangende zegel verloren.

VIII. Belening van Elisabeth van Kijfhoek, d.d. 7-3-1420.⁴⁹²

Johan Palengr., etc. verlijt Joncfr. Elisabet van Kijfhoek met seekere goeden, gelegen in H. Gijsbert Bots ambachts, ten overstaen van Jan van Aersen, ao. 1420, 7 martij.

⁴⁹⁰ NA, Heerlijkheid Hoogblokland inv.nr. 2.

⁴⁹¹ NA, Archief van de Graven van Holland (toegang 3.01.01), inv.nr. 65.

⁴⁹² HUA, Verzameling Van Buchel-Booth inv.nr. 15, fol. 120v.

IX. Akte van bevestiging door Wouter van Blokland, d.d. 20-11-1429.⁴⁹³

Ic Wouter, heere van Bloclant, doe cond allen luden want Dirck van Bloclant, mijn broeder, Florens van Kijfhoeck, mijnen neve, vercoft heeft die ambochtsheerlicheit van Bloclant mit tijns, tiende ende allen horen toebehoren gelijc hem die aengecomen ende bestorven was van Broenis van Bloclant, mijnen vader, saliger gedachte, soe bekenne ic mit desen brieve dattet bij minen wille weten ende consente geschiet is, ende dat mijn brueder voirscreven ende is dair af wael voldaan ende betailt sijn den yersten penninc mitten lesten, so dat mi dair wael aen genoecht. Ende ic gelove voir mi ende miin erven Florijs voirscreven ende siin erven nimmermeer noch tot ghenen tijden crot, letsel noch hiinder dair in te doen noch te doen doen in enighewiis. In kennisse der wairheijt soe heb ic minen segel an desen brief gehangen ende om die meere bestennisse wille so heb ic gebeden ende bidde heren Heynric van Cronenburch ende heren Airnt van Gent dat sij desen brief mit mi ende over mi besegelen willen. Ende wii Heynric van Cronenburch ende Airnt van Gent, ridders, hebben om beden will Wouters voirscreven desen brief mit hem ende over hem besegelt mit onsen segelen hier an gehangen tot enen getuge ende kennissen der wairheyt. Gegeven opten twintichste dach van novembris int jair ons heren dusent vierhondert negen ende twintich.

Met de beschadigde zegels van Wouter, heer van Blokland, en Hendrik van Kronenburg, ridder. Het zegel van Arent van Gent is verloren.

X. Akte van belening van Jutte van Kijfhoek, d.d. 10-4-1430.⁴⁹⁴

Elisabeth van Corlitz⁴⁹⁵ bijder genaden Gods Palensgravinne vpten Rijn, etc., doen cont allen luden dat ons Florens van Kyfhoec vpedragen, overgegeven ende quijtgeschonden heeft tot behoef vrouwe Jutten, sijnre dochter, heren Edewairts sbasterts wijf van Hollant, die rechte helft vander ambochtsheerlicheit van Overbloclant, gelegen in onsen lande van Arkel, mit der helft vande tienden dair toebehoerende ende vander giften vander kerke ende voirt die helft van allen sijne toebehoeren, wtgenomen dat dordele vander tiende, gelegen inden Beemt, gelijc als dat heren Splynter van Loenresloet toebehoerde, welke helft vander ambochtsheerlicheit mit hoeren toebehoren voirscreven wij weder behoudelic ons ende een yegelic sijns rechts verlyet hebben ende verlyen mit desen brieve vrouwe Jutten voirscreven, te houden sij ende hoir nacomelinghen van ons ende van onsen nacomelingen heren of vrouwen tArkel tot enen ondsterflicken erfleen ende te verheergewaden alst verschijnt mit enen paer witten hantschoen. Hier over waren onse leenmannen als Pelgrim Pelgrims soen ende Geryt Smoutryem. In orconde desen brieve besegelt mit onsen segele. Gescreven vpten tyende dach int aprille int jair ons here an^o cccc ende dertich.

Met het beschadigde zegel van Elisabeth van Görlitz.

XI. Akte van belening van Jutte van Kijfhoek, d.d. 21-6-1436.⁴⁹⁶

Phillips bider gracies gods Hertoge van Bourgondie, etc., doen cont allen luden want voor onsen getrouwen den heren van Sautez, dien wij des in ons absencien gemachticht hebben, ende voir onse leenmennen, hier na bescreven, gecomen is onse getrouwe Florijs van Kyfhoeck ende heeft onse opgedragen ende quitgescouden alsoe onse mannen wijsden dat recht was tot behoef vrouwe Jutten, sijnre dochter, heer Edewairts sbastaerts wijf van Hollant, die ambochtsheerlicheit van Overblocklant, gelegen in onsen lande van Arkel, mitten alingen, thienden daer toebehoirende mitter ghijften vander kercken ende voirt mit allen zijnen toebehoirden. Soe hebben wij behoudelic ons ende enen yegeliken

⁴⁹³ NA, Heerlijkheid Hoogblokland inv.nr. 4.

⁴⁹⁴ NA, Heerlijkheid Hoogblokland inv.nr. 5.

⁴⁹⁵ Weduwe van Jan van Beieren (1374-1425).

⁴⁹⁶ NA, Heerlijkheid Hoogblokland inv.nr. 6.

zijns rechts rechtvoirt wederomme verleent ende verlyet, verleenen ende verlyen, mit desen brieve die voirgenoemde ambochttheerlicheit mit hueren toebehoiren te houden van ons ende van onsen nacomelingen graven ofte gravinnen te Hollant, vrouwe Jutte voirscreven ende hueren nacomelingen tot sulke rechte ende leenen alsoe Florys, huere vader voirscreven, te houden plach, dats te voeren tot enen onversterfelike erfleene ende verheergewaden alsoe verschijnt mit eenen paer witte hantschoen. Hier waren bij ende over onse getrouwe raide ende leenmannen, die heere van Ysselsteyn, Claes van Diepenborch ende meester Jan Rose. In oirconde desen brieve bezegelt mit onsen zegele hier an hangende. Gegeven opten xxi^{en} dach in junio int jaer onssen hereen an^o cccc zesse ende dertich.

Met het beschadigde zegel van Philips van Bourgondië.

XII. Boedelscheiding van Laurens Gijsbertsz., bastaard van Loon, d.d. 19-3-1472.⁴⁹⁷

Lauwerijs Gijsbertsz. kinderen als Sander, Floer, Lijsbet ende Stien, Marigen ende Zeger, sullen hebben van hair vaders besterfenisse: eerst dat half huys, hoir andeel, daer Mary, haere moeder nu ter tyt in woent, daer sij haer lijftocht an heeft, ende noch hoir andeel vanden halve huys daer besijde an gelegen, nortwaerts van Mary Lauwen voirschr. huys ende erve, daer sij oick haer lijftocht an heeft. Item noch hoir andeel vanden halve hoeve lants, gelegen in Gravelant, daer sij hoir lijftocht an heeft. Item noch hoir andeel van die helfte van ix merghen lants, gelegen in Goudryaen, ende die moeder haer lijftocht an heeft. Item noch hoir andeel van die helft vanden v merghen lants, gelegen in Goudryaen, in Arnt Egbertsz. hoeve. Item noch hoir andeel van enen halve mergen lants, gelegen in Goudryaen, in Philips hoeve. Item noch iii mergen leens, die an Zeger lyve so toecomen sullen na hare doet ende daer mede haer lijftocht an heeft. Item noch v mergen leengoets, gelegen in Langeraec, daer Mary voirschr. haer lijftocht an heeft. Voorts hebben dese voirsz. kinderen c Beyerse gulden vanden brieven van uufanc toebehoeren ende van alle tilberhave. Item voirschr. sel Mary voirschr. bestegen doen den voirschr. kinderen van scult ende onscult die met Lourens, haere man, ende hier int leste van Laurens voirschr. live sculdich was tusschen dit ende Sinte Jan (= 24 juni) naestcomende.

XIII. Boedelscheiding van Pieter Dammasz. en Lijsbeth Laurensdr., d.d. 28-3-1496 resp. 5-4-1501.⁴⁹⁸

[28-3-1496] Item Pieter Dammasz. kinderen als Dammasgen, Louchgen ende Marichgen, die hij hadde bij Lijsbet Lourijs dochter, is bij consente vande voochden overcomen ende een vutcoop gemaect dat Lijsbet die moeder voirschr. kent elcke kint voirschr. sculdich the wesen twiintich pont groot vlaems ende dat voirden kinderen vaders erffnisse ende besterfenisse ende voirt hout die moeder voirschr. allet geheel goet ende zel bliven zitten in alle scult ende onschulde. Ende voirt heeft Lijsbet voirschr. dese drie kinderen voirn. angenomen the houden elck kint voirschr. om tgewinst van sijn goet voirschr. tot dat elck kint achtien jaren out zel wesen, cleyen ende schoeyen houden, eten, drincken geven, ambacht leren ende the schoelen houden, gaende als tredelick ende mogelick wesen zell. Ende storve binnen dese jaren voirn. enich vande voirn. drie kinderen, dat goet sel erven ende besterven opte andere kinderen voirschr., mer storven alle drie dese kinderen voirn. binnen den jaren voirschr. so sel Lijsbet vanden voirn. drie kinderen goeden verbetert wesen ende hebben hondert scilden 't stuck van viertien stuvers. Item so is dair noch een kint, geheten Belichgen, dat gebrocht is in Sinte Agnieten clooster ter Goude, dair of sullen 't convent vernougen ende the vreden stellen, sell ende comt Belichgen voirschr. vut de voirschr. clooster so sel Lijsgen, die moeder voirschr., Belichgen alsdan goeden ende geven oick twiintich pont groten ende cleden, schoeyen, ende houden geliick vande andere kinderen voirschr. is. Ende al dat tot twee steden voir gecorrigeert is, is roerent. Ende Elisabeth heeft al dat voirschr. is versekert vp alle hair goeden. Ende Mari Lourijs Ghisbert wedue mit hair voochts hant heeft voir al

⁴⁹⁷ SAMH, Schoonhoven, OA inv.nr. 1129 (origineel weesboek), fol. 160. De akte is niet gedateerd. De datum van de voorgaande akte, namelijk 19 maart 1472, is aangehouden.

⁴⁹⁸ SAMH, Schoonhoven, OA inv.nr. 1129 (origineel weesboek), fol. 201v.

geloeft als borch vp alle hair goederen ende Elisabeth voirschr. hout Mari, hair moeder, scadeloes. Ende mist dese zijn die moeder ende die kinderen voirschr. gescheyden ende vertegen die een vanden anderen. Ende dat is geschiet bij Egbert Dircxsz. ende Martiin Gerritsz., ende Floor die Coster, vanden kinderen vaders wege, ende bij Giisbert van Loon Lourijsz. ende Sander Louwerijsz. vanden kinderen moeder wege. Vpt xxviii^e dach van marte anno xiiii^e zesenedeneghentich, ende creech Mari Lourijs Giisberts wedue voirschr. enige scade vanden borchtocchte so geeft Elisabeth over mit hair voochts hant datmen dat verhalen zell en alle hair goeden, gewonnen ende ongewonnen, roerende ende onroerende, so wairt die gelegen zijn of bevonden sullen worden. Actum Anno die exscript.

[5-4-1501] Item Pieter Dammasz. kinderen, so Liisbet der kinderen moeder oick oflivich is geworden, so is angebrocht dat die kinderen voirschr. hebben van hair vaders ende moeders erffnisse ende bestervnisse dese nae bescreven goeden. Inden eersten vp die stede van Culenborch viiftien Rijngulden sjaers losrenten. Item Hubert Willemsz., in Ottelant, viif Rijngulden sjaers losrente. Item Gerborch Claes Giisberts wedue, aen geene zide van Langeraeck, acht scilden sjaers losrente [deze post is doorgehaald]. Item Meus Reinersz., inde Nyepoirt, twintich stuvers sjaers losrente. Item Pieter Dirck Bottenz. drie scilden sjaers losrente. Item mijnjoncheer van Moerkercken twe pont groten sjaers losrente [deze post is doorgehaald]. Item Adriaen Jansz., in Blocklant, zes Rijnsche gulden sjaers losrente. Item Pieter Casiusz. zes Rijngulden ende negendalve stuiver sjaers losrente. Item in Ottelant zestalf mergen lants of dair omtrent, geheten die Koolwerf. Noch omtrent zestalf mergen lants ende een hont, gelegen in Gravelant, inde Hoef ande Nyepoirtsche wech. Noch in Goudriaen, in diversche percelen, tsamen vijftalf mergen lants. Noch an dese zide van Langeraeck, een half mergen lants, gemeen midten erfgenamen van Mari Lauwen [deze post is doorgehaald]. Item dit is mede die kinderen sculdich an scult ende eerst Wein Cralen, dertien scilt nae vuitwische sbriefs. Item Cornelis Adriaen Hugensz., in Blocklant, vierendertich Rijngulden an scult nae vuitwisen sbriefs. Item Geerlof Petersz. vande coop van de kinderen ouders huys vierendenegentichtalve Rijngulden. Noch een erffhuys cedulle omtrent hondert scilden. Item Stin Louwen een scult the goede rekeninge achtien pont groten [deze post is doorgehaald]. Noch hebben dese voirschr. kinderen veertien stuivers sjaers vp Wein Cralen huys gemeen met Mari Louwen erfnamen. Item noch vp Ariaen Aerntsz., in Goudriaen, veertien stuivers sjaers, oick gemeen metten erfnamen van Mari Louwen [deze post is doorgehaald]. Item so is Belichgen int clooster ther Goude tot Sinte Angniete ende sij heeft gehadt viiftien pont groten, blijft zij dair so selmen den pater the vrede stellen. Ende coome Belichgen vuit den clooster so sellen dese voirschr. viiftien pont groten hair wesen in ofcortinge van hair ouders goet voirschr. Item vande sculden voirschr. selmen the naeste rekenen, goet bewijs of doen, ende hier mede ist bewijs vande kinderen hier voren gescreven, doot ende the nyet. Actum biden burgemeester ende voochden Egbert Dircxsz., Gijsbert Louwenz. ende Floris Willemsz. de Coster, ende Martiin Gerritsz. vpten vijften dach in Aprille int jair voirschr. een, ende het passeren met die brief heeft Giisbert Louwenz. in bewaring.

[25-6-1502] Item van dese voirschr. twe pont groot vlaems sjaers, ende vandien dongedaen ziin, spreckende vp mijn joncheer van Moerkercken, zijn gelost ende ofgelost mit xxviii lib. groten vlaems ewelick somme Giisbert van Loon Louwenz. ontfanck heeft tot behoeff der kinderen voirschr. actum vpten xxv^e dach in Juni anno xv^e ende twee, present Aelbert Jacobsz., burgemeester, ende Gysbert van Loon voirschr. ende Clais Bouweling Joostensz. als scepenen, ende sal dair bewijs off doen metten verschenen renten, actum ut supra.

XIV. Boedelscheiding van Sander Laurensz., d.d. 14-3-1492.⁴⁹⁹

Item Sander Louwesz. kinderen als Louwe, Pelgrim ende Heylgen, die hij hadde bij Marichgen, siin huysvrouw saligher gedachten, sellen hebben voir hare moeders erffnisse ende bestervnisse, onder hem drie the samen, eens vijftich stuivers ende the erven van het een kint vpt ander ende Sander persisteerde bij sinen ede the affinieren dat hem kinderen eer min van meer coome, dat nochtans loofde

⁴⁹⁹ SAMH, Schoonhoven, OA inv.nr. 1129 (origineel weesboek), fol. 202v.

Sander dese voirn. drie zinen kinderen the houde, eten ende drincken geven, cleden ende schoeyen, als redelick ende mogelick wesen zel tot hoir mondige dagen toe. Ende Sander persisteerde hier of bescheit the brengen tusschen dit ende meye naestcomende dat die vryenden vander kinderen moeder wege hier hier mede the vreden ziin. Ende Floor Zegersz. loofde vorde viiftich stuivers als borch ende Sander love hem scadeloes. Actum vpten xiiii^e in maert Anno item xcviij.

XV. Belening van Pieters Aertsz. Brandwijk, d.d. 18-3-1616.⁵⁰⁰

Die Ridderschap etc. doen condt allen Luyden, dat voor heer Johan van Oldenbarnevelt, ridder, etc., stadthouder van onse leenen, ende den leenmanen hier nae genompt gecomen ende gecompariert is in properen persooone Assuerus van Blocklandt, ende heeft (achtervolgende seecker schriftelick contract van coop gedateert den xv^{en} february lestleden benefens desen in onse Leenregister van Hollandt geregistreert) ons mit halm, hande ende monde opgedragen overgegeven ende quytgeschonden zonder eenich recht acta, ofte toeseggen daer meer aen te behouden als onse leenmannen, wysdese dat recht was, die heerlicheyt van dat dorp geheeten dat Neder Blocklandt gelegen bij den Vuylendam in hooge ende in lage mit thynse, thienden ende anders allen synen toebehooren mit andere hoeve lants mitte huysinge ende timmeringe daer op staen, ende dat ten behoeve van Pieter Aertsz. Brantwyck, soo ist, dat wij d'voorsz. opdrachte overdrachte ende quytsheldinge believende ende danckelick nemende (behoudens, enz.) verlyt ende verleent hebben, verlyen ende verlenen mit desen onsen brieve den voorn. Pieter Aertsz. Brantwyck, d'vooschr. heerlicheyt van dat dorp geheeten dat Neder-Blocklandt, enz. Gedaen in den Hage, den xviiij^{en} Marty Anno xvj^c ende sestien.

⁵⁰⁰ Ned. Leeuw jrg. 14 (1896), kol. 11-13. Met verwijzing naar: LRK, inv.nr. 142 (Treves B. Cap. Zuid-Holland fol. III).

Verwijzingen naar gedrukte bronnen en literatuur

Wapenboek van Gorinchem van Jan van Kuyt (1698-1742), daarna door verschillende personen bijgehouden tot 1829. [Wapenboek van Kuyt]

G.P. Alders e.a., *Hendrik Ido Ambacht, 1332-1982* (Hendrik Ido Ambacht, 1982). [Hendrik Ido Ambacht]

Matthys Balen Jansz., *Beschryvinge Der Stad Dordrecht* (Dordrecht, 1677). [Dordrecht]

A.F. van Beurden, *Schepenzegels in het Amersfoortsche Gemeente-Archief*. Typoschrift. (Amersfoort, 1933). [Schepenzegels]

A.J.L. van Bokhoven, *De ambachtsheerlijkheden van Emmikhoven en Waardhuizen*, in: *De Brabantse Leeuw* jrg. 12 (1963). [Emmikhoven en Waardhuizen]

H.M. Brokken, *Het ontstaan van de Hoekse en Kabeljauwse twisten* (Zutphen, 1982). [Hoekse en Kabeljauwse twisten]

A.W.E. Dek, *Genealogie der graven van Holland* (Zaltbommel, 1969). [Graven van Holland]

A.W.E. Dek, *Bijdragen tot de genealogie van het geslacht Van Arkel*, bewerkt naar aantekening van J.P. de Man, in: *De Nederlandsche Leeuw* jrg. 83 (1966). [Van Arkel]

A.W.E. Dek, *Het nageslacht van Philips van Duivenvoorde, eerste heer van Polanen*, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 38 (1983). [Van Duivenvoorde]

C. Dekker, *Archief van de Heren van Putten en Strijen, 1235-1459* (Den Haag, 1959) (typoschrift). [Putten en Strijen]

S.W.A. Drossaers, *Het archief van de Nassause Domeinraad*. Tweede deel ('s-Gravenhage, 1955). Regestenlijst. [Domeinraad II]

J. de Fremery, *Cartularium der Abdij Mariënweerd* ('s-Gravenhage, 1890). [Cartularium]

G.J. van Gelder, *Een Dordtse tak van de Heren van Brederode*, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 48 (1993). [Van Brederode]

W. van Gouthoeven, *D'oude Chronijcke ende historiën van Holland (met West-Vriesland), van Zeeland ende van Utrecht* (Dordrecht, 1620). [D'oude Chronijcke]

J.W. Groesbeek, *Arkeliana Vetera* (opmerkingen), in: *De Nederlandsche Leeuw* jrg. 61 (1943). [Arkeliana Vetera II]

H.G. Hamaker, *De rekeningen der grafelijkheid van Holland onder het Henegouwsche huis*.

Deel I (Utrecht, 1875). [Rekeningen I]

Deel II (Utrecht, 1876). [Rekeningen II]

Deel III (Utrecht, 1878). [Rekeningen III]

G. 't Hart, *Historische beschrijving der vrije en hoge heerlijkheid van Heenvliet* (Den Helder, 1949). [Heenvliet]

C. Hoek, Repertorium op de lenen van Honingen, 1324-1764, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 17 (1962). [Leenkamer Honingen]

C. Hoek, De woning van heer Dirk van Hodenpijl te Overschie en de geslachten Van Rodenrijs, Van Matenese, Uter Nesse, Van (der) Spangen, Van den Vene en Van (den) Dorp(e), in: *De Nederlandsche Leeuw* jrg. 82 (1965). [De woning van heer Dirk van Hodenpijl]

C. Hoek, Repertorium op de lenen van Putten, gelegen in het land van Poortugaal en in de Riederwaard, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 27 (1972). [Leenkamer Putten]

C. Hoek, Repertorium op de lenen van de Hofstad te Arkel, gelegen in Delfland, Schieland, Voorne en IJsselmonde, 1373-1648, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 31 (1976). [Leenkamer Arkel]

C. Hoek, De leenkamers van de Heren van Wassenaar, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 33 (1978). [Leenkamers Wassenaar]

C. Hoek, Repertorium op de lenen van de Lek en Polanen, gelegen in Delfland, Schieland, op het eiland IJsselmonde en in de Lek, 13^e eeuw-1650, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 37 (1982). [Leenkamer De Lek en Polanen]

F.A. Holleman, *Dirk van Assendelft, schout van Breda en de zijnen* (Zutphen, 1953). [Van Assendelft]

A. Kemp, *Leven der doorluchtige heeren van Arkel ende jaarbeschrijving der stad Gorinchem* (Gorinchem, 1656). [Van Arkel]

B. de Keijzer, H. den Hertog, *De schepenzegels van Gorinchem, 1326-1807* (Hilversum, 2015). [Schepenzegels]

A.C.F. Koch (ed), *Oorkondenboek van Holland en Zeeland tot 1299*. [OHZ]

Deel I: eind van de 7^e eeuw tot 1222 ('s-Gravenhage, 1970).

Deel II: 1222 tot 1256 (Assen/Maastricht, 1986).

Deel III: 1256 tot 1278 (Assen/Maastricht, 1992).

Deel IV: 1278 tot 1291 (Assen, 1997).

Deel V: 1291 tot 1299 (Den Haag, 2005).

J.C. Kort, Repertorium op de lenen van Langerak, 1360-1657, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 31 (1976). [Leenkamer Langerak]

J.C. Kort, Repertorium op de lenen van de hofstede Voorne, 1199-1650, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 32 (1977). [Leenkamer Voorne]

J.C. Kort, Repertorium op de lenen van Oudheusden, Emmikhoven en Giessen, 1382-1762, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 32 (1977). [Leenkamer Emmikhoven]

J.C. Kort, Repertorium op de lenen van de Merwede, 1319-1801, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 33 (1978). [Leenkamer Merwede]

J.C. Kort, Repertorium op de lenen van de Hofstede Dussen, 1356-1671, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 33 (1978), jrg. 36 (1981) (aanvulling). [Leenkamer Dussen]

- J.C. Kort, Repertorium op de lenen van de hofstede Putten, 1229-1650, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 34 (1979). [Leenkamer Putten]
- J.C. Kort, Repertorium op de lenen van de hofstede Strijen, 1290-1650, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 34 (1979). [Leenkamer Strijen]
- J.C. Kort, Repertorium op de lenen van de Hofstede Noordeloos, 1453-1666, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 35 (1980). [Leenkamer Noordeloos]
- J.C. Kort, *Het archief van de Graven van Holland* ('s-Gravenhage, 1981). [Graven van Holland]
- J.C. Kort, Repertorium op de lenen van de hofstede Montfoort, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 37 (1982). [Leenkamer Montfoort]
- J.C. Kort, Repertorium op de lenen van de Hofstede Arkel en Haastrecht, gelegen benoorden de Lek, 1253-1649, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 38 (1983). [Leenkamer Arkel-8]
- J.C. Kort, Repertorium op de lenen van de Hofstede Arkel in het Land van Arkel, 1263-1650, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 39 (1984). [Leenkamer Arkel-1]
- J.C. Kort, Repertorium op de lenen van de Hofstede Arkel in het land van der Leede, 1307-1646, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 39 (1984). [Leenkamer Arkel-2]
- J.C. Kort, Repertorium op de lenen van de Hofstede Arkel in het land van Heusden en Altena, 1352-1648, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 39 (1984). [Leenkamer Arkel-7]
- J.C. Kort, Repertorium op de Grafelijke lenen in Rijswijk, 1281-1650, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 39 (1984). [Grafelijke lenen Rijswijk]
- J.C. Kort, Repertorium op de lenen van de Hofstede Arkel in de Vijfheerenlanden, 1376-1648, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 39 (1984). [Leenkamer Arkel-9]
- J.C. Kort, Repertorium op de grafelijke lenen in 's-Gravenhage, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 40 (1985), [Grafelijke lenen in Den Haag]
- J.C. Kort, Repertorium op de lenen van de hofstede Arkel in de Alblasserwaard, 1317-1650, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 40 (1985). [Leenkamer Arkel-4]
- J.C. Kort, Repertorium op de lenen van de Hofstede Arkel in Holland, 1348-1631, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 40 (1985). [Leenkamer Arkel-5]
- J.C. Kort, Repertorium op de lenen van de Hofstad te Arkel, gelegen in Delfland, Schieland, Voorne en IJsselmonde, 1373-1648 (aanvullingen en correcties), in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 40 (1985). [Leenkamer Arkel-6]
- J.C. Kort, Leenkamers van de Graven van Blois, 1282-1650, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 40 (1985). [Leenkamer Blois]
- J.C. Kort, Repertorium op de lenen van de Hofstede Altena, 1232-1650, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 40 (1985). [Leenkamer Altena]

- J.C. Kort, Repertorium op de lenen van de Hofstede Werken, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 41 (1986). [Leenkamer Werken]
- J.C. Kort, De leenhoven van de Heren van Vianen, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 41 (1986). [Leenkamer Vianen].
- J.C. Kort, Grafelijke lenen in Zwijndrecht, 1282-1649, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 42 (1987). [Grafelijke lenen Zwijndrecht]
- J.C. Kort, Repertorium op de Grafelijke lenen in Albrandswaard en Riederwaard, 1199-1648, in: *Ons Voorgeslacht*, jrg. 42 (1987). [Grafelijke lenen Albrandswaard en Riederwaard]
- J.C. Kort, Repertorium op de Grafelijke lenen in de Krimpenerwaard, 1220-1650, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 42 (1987). [Grafelijke lenen Krimpenerwaard]
- J.C. Kort, De leenhoven van de Heren van Vianen, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 43 (1988). [Leenkamer Vianen-3].
- J.C. Kort, Repertorium op de lenen van de Lek, 1318-1666, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 43 (1988). [Leenkamer De Lek]
- J.C. Kort, Repertorium op de Cuykse lenen in Holland, het Sticht en Gelre, 1199-1649, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 45 (1990). [Leenkamer Cuyk-3]
- J.C. Kort, Repertorium op de lenen van de heerlijkheid Hardinxveld, 1407-1649, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 46 (1991). [Leenkamer Hardinxveld]
- J.C. Kort, Lenen van de Hof van Zoelen alias Aldenhaag, 1388-1782, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 48 (1993). [Leenkamer Hof van Zoelen]
- J.C. Kort, Repertorium op de grafelijke lenen in de Grote Zuidhollandse Waard, 1276-1650, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 51 (1996). [Grafelijke lenen Grote Zuidhollandse Waard]
- J.C. Kort, Repertorium op de Grafelijke lenen in Friesland, ten westen van het Vlie, 1254-1649, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 51 (1996). [Grafelijke lenen Friesland]
- J.C. Kort, Lenen van de Hofstede Altena, 1232-1650, in: *Genealogische tijdschrift voor Midden- en West-Noord-Brabant en de Bommelerwaard* jrg. 20 (1996). [Leenkamer Altena-2].
- J.C. Kort, Lenen van de Hofstede Altena, 1232-1650, in: *Genealogische tijdschrift voor Midden- en West-Noord-Brabant en de Bommelerwaard* jrg. 21 (1997). [Leenkamer Altena-3].
- J.C. Kort, Repertorium op de grafelijke lenen in de Alblasserwaard, 1280-1650, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 52 (1997). [Grafelijke lenen Alblasserwaard]
- J.C. Kort, Repertorium op de lenen van de hofstede Brederode, 1264-1803, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 52 (1997). [Leenkamer Brederode]
- J.C. Kort, Repertorium op de lenen van de Hofstede Meeuwen, 1366-1650, in: *Genealogische tijdschrift voor Midden- en West-Noord-Brabant en de Bommelerwaard* jrg. 23 (1999). [Leenkamer Meeuwen-2]

- J.C. Kort, Een leen, gehouden van Hannart de Voogd, 1356-1619, in: *Genealogische tijdschrift voor Midden- en West-Noord-Brabant en de Bommelerwaard* jrg. 28 (2004). [Leenkamer De Voogd]
- J.C. Kort, Repertorium op de lenen van de Hofstede Uitwijk, 1337-1664, in: *Genealogische tijdschrift voor Midden- en West-Noord-Brabant en de Bommelerwaard* jrg. 30 (2006). [Leenkamer Uitwijk]
- J.C. Kort, Repertorium op de lenen, gehouden van Willem van Duvenvoorde, of van de hofstede Oosterhout, 1325-1645 (1654), in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 61 (2006). [Leenkamer Oosterhout]
- J.C. Kort †, *Repertorium op de lenen van Leyenberg en Wijtvliet, 1318-1683*. Gepubliceerd op HoGenDa. [Leenkamer Leyenberg]
- K.N. Korteweg, *Rechtsbronnen van Woudrichem en het Land van Altena*. Tweede stuk (Utrecht, 1948). [Rechtsbronnen]
- G.S.C. van Kuilenburg-Vaars en C.B. van Kuilenburg, *Over Blokland. Geschiedenis van een dorp in het Land van Arkel* (Hoogblokland, 1985). [Hoogblokland]
- Frans van Mieris, *Groot Charterboek der Graaven van Holland, van Zeeland en Heeren van Vriesland, beginnende Met de eerste en oudste Brieven van die Landstreeken, en eindigende met den dood van onze Gravinne, Vrouwe Jacoba van Beyere, in 4 delen* (Leyden, 1753-1756). [Van Mieris]
- S. Muller Fz., Het oudste register van Graaf Florens, in: *Bijdragen en Mededeelingen van het Historisch Genootschap*, 22^e deel (1901). Opnieuw uitgegeven door H. den Hertog en B. de Keijzer, waarnaar in deze publicatie verwezen wordt, in de reeks *Hollandse Bronnen*, deel 4 (Rotterdam, 2009). [Het oudste register]
- D.W. Nibbelink, *Handvesten en oorkonden betreffende de Regtsgeschiedenis van den Zwijndrechtschen Waard* (Leiden, 1860). [Handvesten en oorkonden]
- W. Prevenier en J.G. Smit, *Bronnen voor de geschiedenis der dagvaarten van de Staten en steden van Holland voor 1544*. Deel I: 1276-1433 eerste stuk: inleiding, lijsten en indices ('s-Gravenhage, 1991). RGP Grote Serie 201. [Dagvaarten I]
- W. Prevenier en J.G. Smit, *Bronnen voor de geschiedenis der dagvaarten van de Staten en steden van Holland voor 1544*. Deel I: 1276-1433 tweede stuk: teksten ('s-Gravenhage, 1987). RGP Grote Serie 202. [Dagvaarten II]
- M.A. Rhede van der Kloot, *Aantekeningen omtrent de regeeringsfamilien van 's-Gravenhage en Scheveningen sedert 1853 tot 1739* ('s-Gravenhage, 1905). [Regeringsfamilies]
- Jan Rosa, *Memorialen van het Hof (Den Raad) van Holland, Zeeland en West-Friesland*, delen XI, XII, XIII (Leiden, 1988), Uitgegeven door R.W.G. Lombarts e.a. [Memorialen-4]
- J.G.M. Sanders, *Kartuizerklooster 'Het Hollandse Huis'* ('s-Hertogenbosch, 1984). Inventarisreeks nr. 34 Rijksarchief Noord-Brabant [Kartuizerklooster]
- A.P. van Schilfgaarde, *Het archief der Heeren en Graven van Culemborg* ('s-Gravenhage, 1949). [Culemborg]
- J.H. Scheffer, *Grafelijk Commissie of Beveelboeken II, 1408-1418* (Rotterdam, 1883). [Beveelboek II]

J.H. Scheffer †, Grafelijk Commissie op Beveelboeken III, 1417-1421, in: *De Wapenheraut* jrg. 11 (1907). [Beveelboek III].

J.G. Smit e.a., *Bronnen voor de geschiedenis der dagvaarten van de Staten en steden van Holland voor 1544*. Deel II: 1433-1477 eerste stuk: inleiding, lijsten en indices ('s-Gravenhage, 2010). RGP Grote Serie 255. [Dagvaarten III]

Internet

Registers van de Hollandse grafelijkheid, 1299-1345. Een bewerking van 3.522 teksten, die openbaar te raadplegen zijn op de website van het Huygens ING (www.huygens.knaw.nl).

Repertoria op de leenkamers. Alle bewerkingen (repertoria) van leenkamers, ook de niet gepubliceerde, zijn voor iedereen openbaar te raadplegen op de Hollandse Genealogische Databank (www.hogenda.nl).

Afkortingen

AE	Archief Eemland
AGH	Archief Graven van Holland
HUA	Het Utrechts Archief
RAD	Regionaal Archief Dordrecht
RAG	Regionaal Archief Gorinchem
SAMH	Streekarchief Midden Holland (Gouda)
VROA	Verslagen 's-Rijks Oude Archieven